

A SZ O N D J F M A M J J

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
1
2
3
4
5
6
7
8
9
20
1
2
3
4
5
6
7
8
9
30
1

A SZ O N D J F M A M J J

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
1
2
3
4
5
6
7
8
9
20
1
2
3
4
5
6
7
8
9
30
1

Bevezető sorok a XX. ciklust lezáró füzethez

Móttó:

„... a közösségnek nincs közösségi érzése, csak él, egymásért és az egészért, jelszó nélkül.”

Márai Sándor: Füves könyv 1943.

A móttó, amit a füzet bevezető soraként választottam, nem szakmai, nem mesterségbeli ihletésű. Mégis – úgy találtam – ezt kell választanom. A választott móttóval hangsúlyozni kívántam azt a többletet, amit ez a ciklus folyamatos munkavégzés mellett felmutatott és meg is élt. Ez pedig a közösségi lét, ami a két év során létrejött fiatalok-fiatalok, idősebbek és fiatalok között. Ismertétel a filozófiából: - talán a görög Aristoteles mondotta ki először egyértelműen, - hogy az ember természetből fogva társas lény, s egyezkedések nélkül a természete viszi a közösbé. Mégis a mai élet technikai fejlettség lehetővé teszi az elszigetelt életet és ez gyakran életformává is válik. Ez olyan nehézség, amivel minden közösségnek szembe kell néznie. Ezt a mai világban meglévő elszigetelt életet oldjuk minden két évben az évkezdő ismerkedésekkel, közös utakkal, munkával. Ennek természetes kialakulása teszi lehetővé, a két év eredményes munkáját. A folyamosság minden két évben megvan, de annak minősége, tartalma már csak együttes munkával, közösségben valósulhat meg – értékesen. Vegyük sorra mi is történt a XX. ciklus 2 éve alatt, summázva az eseményeket: Volt 83 program, összejevetel, rendszeresen, rendezetten, benne:

- 15 épületlátogatás
- 8 műteremlátogatás
- 12 előadások
- 2 aktuális pályázatok bemutatása

2 belföldi tanulmányút:
- Pécs-Pellérd
- Sárospatak-Tokaj

3 külföldi tanulmányút magyar útvonalakkal összekötve:
- Szeged-Temesvár
- Sárospatak – Tokaj – Kassa
- Sopron – Fertő-tó – Bécs

2 tisztán külföldi út:
- Szlovénia
- Dánia – Koppenhága svéd kiterővel, Klippan, -Lewerentz

ötletpályázatok:
- Györi Agóra interaktív kiállítási központ
- Regéci vár tervpályázata
- Sárospataki Ágyúöntő Műhely
- Keszthely – Libás parti tervpályázat
- KIKÁ Központ
- Budapest, X. ker. Helytörténeti Múzeum

A két év felidézett eseményei mondatják velem, sok minden megtörtént, jól és sikeresen. E két évet bemutató ciklust lezáró füzet ezt dokumentálja. A két év során ismeretségek, barátságok keletkeztek, idősebbek-fiatalok egymásra találtak, becsülték is egymást, s jó hírért vitték az iskolának. Sőt mondhatom, hogy a két év folyamán kialakult – erősödő – jó közösségi szellem, amit a mai világban nem könnyű elérni. A dán úton érezhettem a társaság, fiatal és idősebb, hogy ez a szellem milyen hatékonyan működött az utazás során. Nyitott gondolkodású műhely volt, ezt mindig megújítva formáltuk, munkával, együttléttel, közös gondolkodással, cselekvéssel. Ezt minden szakmai kérdés mellett is fontosnak tartom. A ciklus hallgatói érzékenyen kommunikáltak egymással, sőt már az újjakkal is bizonyos kapcsolatba kerültek a korábbi ismeretségek okán. A közösségi szellem, az együttműködés készsége tapintható volt a pályázatokban, a pályázatokból készített füzetek elkészítésében, a már nem „hivatalos” beszélgetésekben, közös kosztolásokkal, iddógalásokkal színesítve. Befejezésül és tanulságként – mindannyiunk és a Mesteriskola számára – jöllehet nem volt előre megfogalmazott közösségi lét, de ez a két év alatt élt, egymásért és az egészért – a Mesteriskoláért – jelszó nélkül, közösségként működött, ez az iskola céljaihoz sorolható új értéké vált. E pozitív magatartás megállapítása legyen e lezáró füzet preambuluma, s kívánom, hogy a későbbi ciklusok során megismétlődjen, a XX. ciklus erre követendő példát mutatót.

Budapest, 2010. október 7. Arnóth Lajos

Mesterek:

Arnóth Lajos
Csontos Csaba
Czigány Tamás
Csillag Katalin
Dévényi Tamás
Dobai János
Getto Tamás
Golda János
Kalmár László
Kapitány József
Koris János
Nagy Iván
Pelényi Margit
Pethő László
Roth János
Tomay Tamás
Lévai Tamás
Madarasi Papp Rita
Szabó Levente
Helmle Csaba

Hallgatók:

Bárdos Gabriella
Bártfai-Szabó Gábor
Czirják Ágnes
Görbicz Máté
Györfly Zoltán
Hoffmann Tamás
Juhász Nagy Balázs
Kállay Ferenc
Kecskés István
Kormányos Anna
Kovács Andor Krisztián
Kund Iván Patrik
Németh Tamás
Papp Glória
Szabó Dávid
Tamás Anna Mária
Varga Bence
Vizdák Janka

Foghíjbeépítés Keszthelyen a Városközpontban

A helyszín: Keszthely, Fő tér – Bem utca torkolata (Bem utca 2-4., valamint a 614 és a 620 hrsz. telek egy része.)

Megtervezendő a Balaton Konferenciaközpont és Színház színpada és a Főter – Bem utca torkolat utcavonala közötti telek beépítése. A területet most személyautó parkolónak használják és átjárnak rajta a délnyugati szomszéd Főter 4. számú lakóház lakói, a Főter 4. számú épület és a színház közötti udvarra nyílik az egyik nézőtéri vészkijárat és a színpadi vészkijárat. A területen megépített transzformátor-állomást át fogják telepíteni, a helyét a pályázó beépítheti, de a transzformátorház jelenlegi északi frontján túl, a szomszéd felé a beépítés nem terjedhet. A transzformátorház és a szomszéd kerítése közötti hely közlekedési terület a szomszéd számára, továbbá a díszletbeszállításhoz és a művészeknek, ezen felül távlatban átjáró útvonal a Piac tér és a Kossuth Lajos utca között, a Balaton Színház és a Goldmark Művelődési Központ közös udvarán át. El is nevezték „Konferencia-Passzázs”-nak. A 2002-ben befejezett színházrekonstrukciót öt telekre és építményeire kiterjedő rehabilitációs tanulmánytervvel készítettük elő a keszthelyi Önkormányzat megbízásából a Középülettervező Rt-ben. A tanulmány helyszínrajzát, földszinti és emeleti alaprajzát tájékoztatásul mellékeljük. A színházrekonstrukcióval együtt a Kossuth utca 30 sz. udvari szárnya egy részében a földszinten búfé, az emeleten két szekciótérterem készült el. A színház épületben még két terem valósult meg 100 –100 fő befogadóképességgel, a színház nézőtere 500 férőhelyes. A Goldmark Művelődési Központ felújítási terve szerint irodái a Kossuth utca 30. sz. következő felújítandó szakaszába költöznek, így a Goldmark Művelődési Ház egész első emelete

konferencia szekció helyiségként fog a megújítás után szolgálni. Az egykor városház-étterem épületből konferencia-étterem lesz, ráépülő kiállítóteremmel, amely összeköti a színház emeleti tereit a Goldmark Művelődési Ház emeletével. A konferenciaprogram ezzel teljes. A Főter 4. sz. lakóház marad változatlan, a földszintjén üzletekkel. A rendezvényszervezés irodái, a színház épületében megoldódtak. A foghíjtelek beépítése ma már csak annyiban kapcsolódik a színházhoz, hogy szükség volna egy díszlet-bútorraktárra, amely a színpaddal azonos szinten kapcsolódik. Egyéb közvetlen kapcsolódó alapterületigény nincs.

A tervezendő épületnek a jelzett raktáron kívül az Önkormányzat kettős rendeltetést szán: - szükség van a színház mellett egy kis kávéházra, amely nappal, de még előadás után is étkezési lehetőséget is szolgáltat. - helyén való lenne itt színvonalas műkereskedés működtetni, az emeleten kiállítóteremmel. Az előzmények gondolatai és feladatai megfogalmazásából alakult ki a program.

A tervezendő épületnek a Főter felől nézve zárt sorban kell csatlakoznia és homlokzatával a telekhatáron kell állnia. A konferencia a passzázs fölé nem terjedhet. Magassági előírás nincs, a pályázónak a teljes meglévő épületsorhoz kell az arányos épülettömeget, homlokzatmagasságot megtalálnia. Hangsúlyozzuk, hogy Keszthely belvárosában az épületek magastetősek és a gimnáziumot kivéve vakolt falazatos, ablakkal áttört homlokzattal készültek. Kötelező előírást azonban nem hirdetünk, de reméljük, hogy a pályázók művelükkel a Főter térfalát továbbépítik és befejezik.

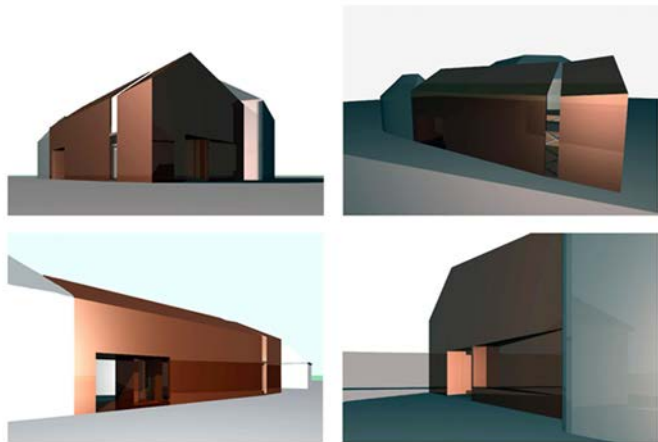
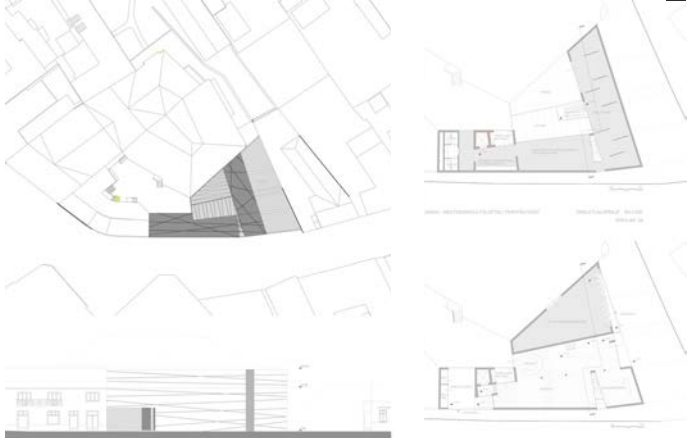
Program:
Bútor- és díszletraktár, Kávéház, Műkereskedés,

**SPECIAL
OFFER!**

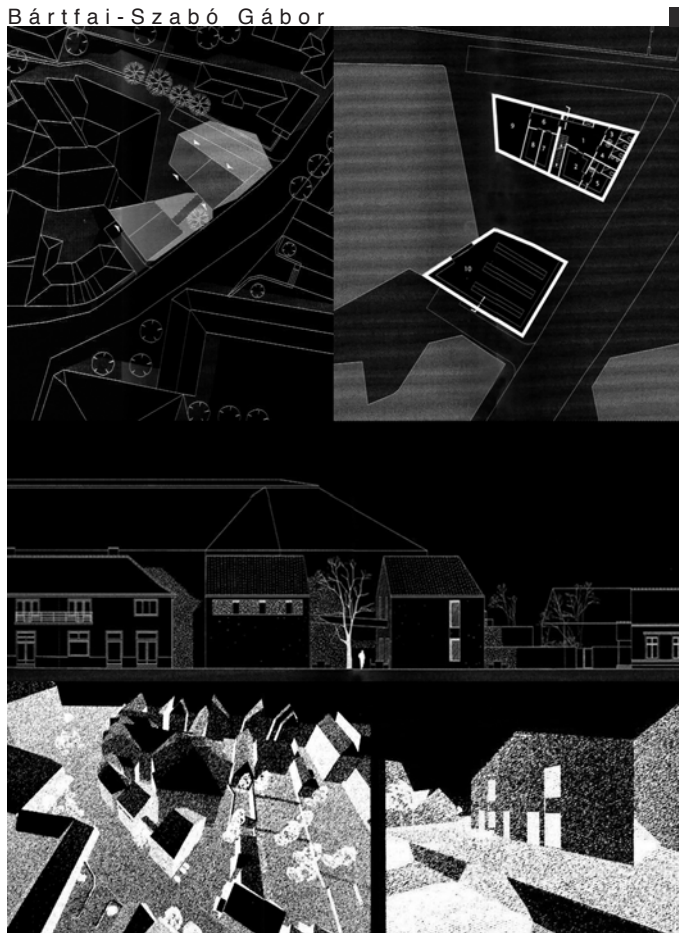
6

08 - 10 - 02 P0

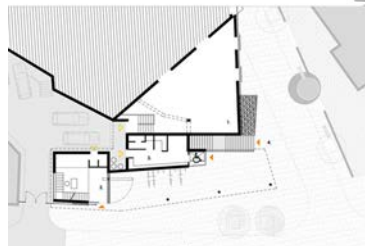
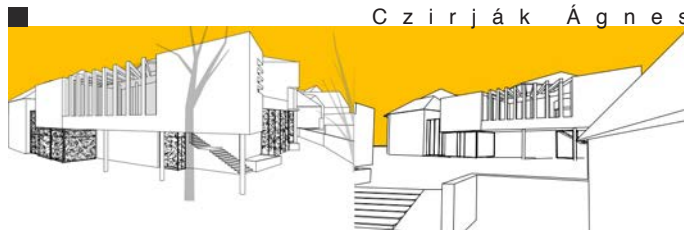
Bárdos Gabriella

Bártfai-Szabó Gábor

Czirják Ágnes

Konceptió**feltárulás a piac felől**

A piac felől érkező útvonalon megtörik az új passzázs irányába, a kialakított építési téri viszonyok ezt az irányváltást is hivatottak megfogalmazni.

feltárulás Észak felől

A Bem József utca felől érkező az épület konzolos, rövid homlokzata, majd a disztraktór jelentős területet adó föltöbje a passzázs felé kezdődő zártságot, míg az épület alatti fedett átjáró a piac felé forduló nyitást jelöli ki.

főmegek lebontása

A színház zárt, hátsó homlokzatával fordul a passzázs felé. A hozzá kapcsolódó disztraktór még ugyancsak jelentős tömege mellé egy utóbbival azonos léptékű kubus került, de azzal, hogy elemelkedik a talajról, azaz a beépítés. Az épület méreteivel és geometriákkal formájával igyekszik oldani a színház és közvetlen környezete közötti léptékváltás feszültségét.

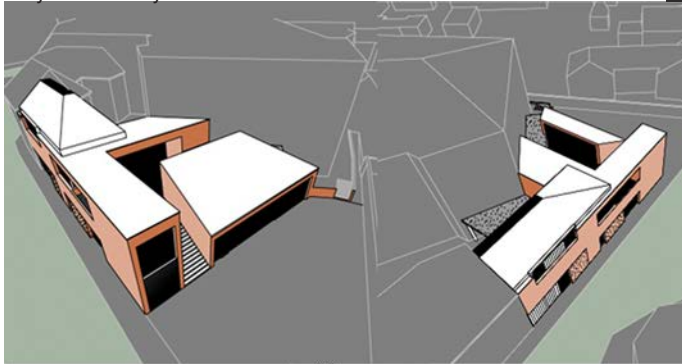
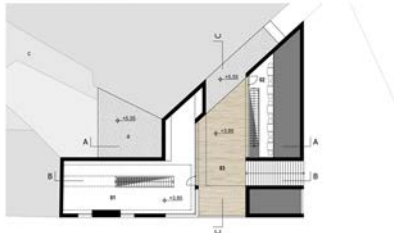
részletekzés

Az óváros utcaképének jellemző elemei a kapuk, átjárók, járdák zártszerű határai, kapus homlokzatok megújult különböző épületek találkozásai. A kovácsoltvas kapuk kerítések a homlokzatok jelentős elemévé válnak, így fogalmazódott meg a kovácsoltvas rácsok, mint áttört, de fizikailag lehatároló elemek használata. Egyedi, iparművész tervek szentelt, mai grafikusokkal képzelmek el ezeket a rétegeket, amik néhol valóban "csak" előléti rétegeként, néhol viszont funkcionálisan vannak jelen.

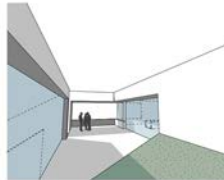
Görbicz Máté

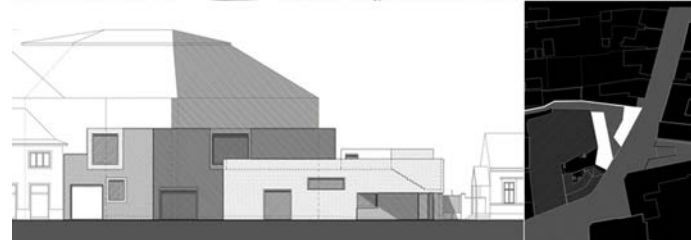
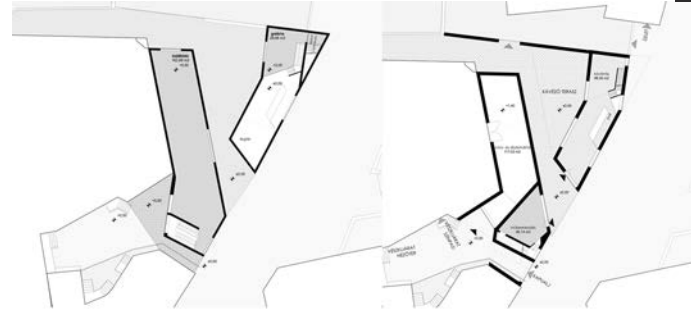
G y ö r r f f y Z o l t á n

földszinti alaprajz_{1:200}emeleti alaprajz_{1:200}

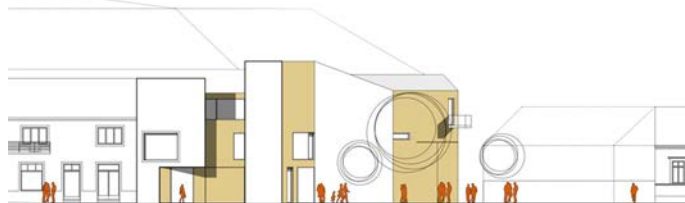
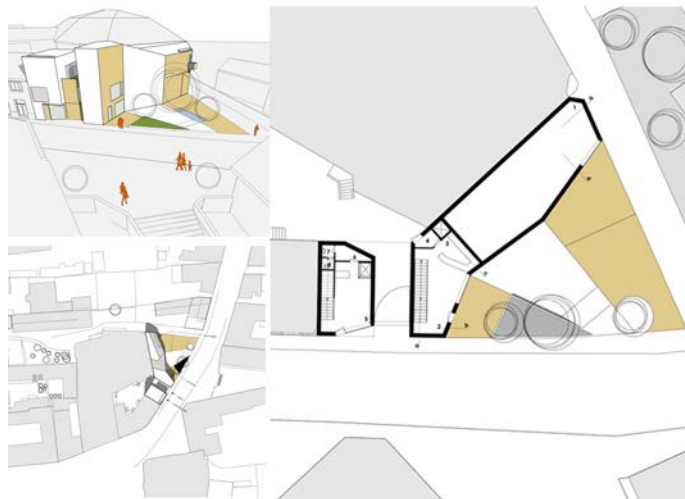
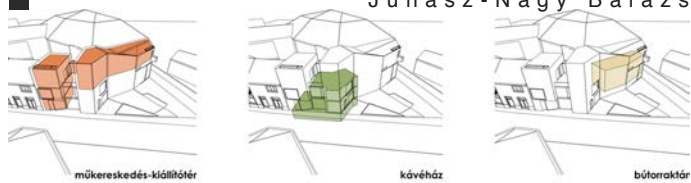
László & Péter 14

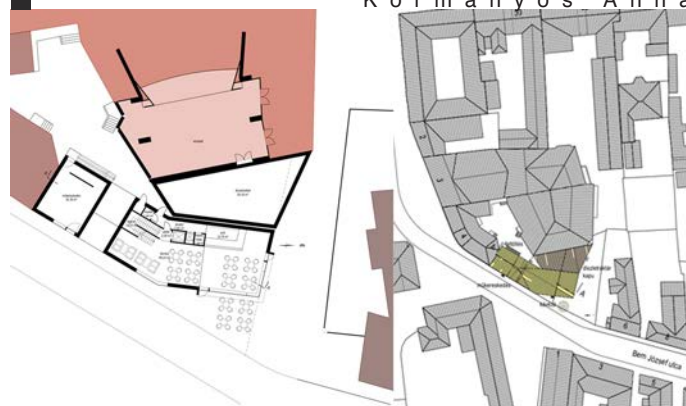
H o f f m a n T a m á s

Juhász-Nagy Balázs

Kormányos Anna

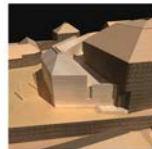
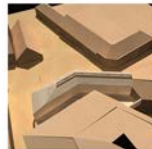
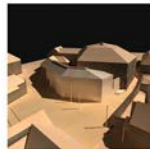
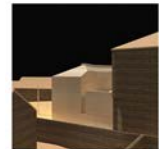
Kovács Andor Krisztián

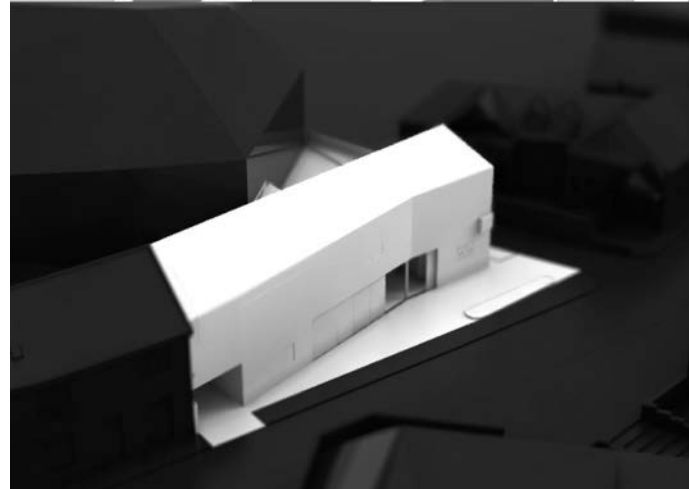
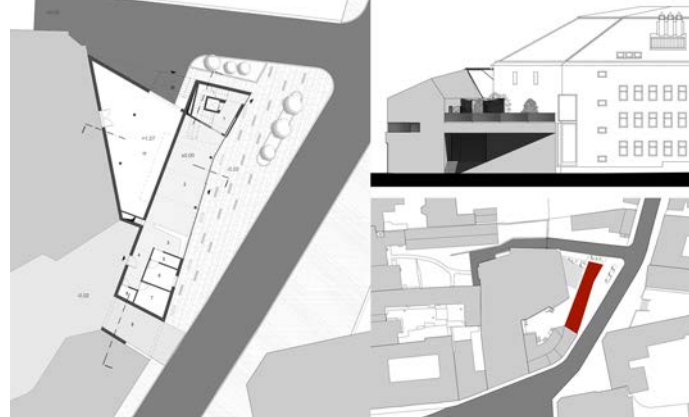
- KÖZPONTI MÉRŐPONT
- AZ ÉPÍTÉS TERVEZÉSÉNEK ÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK
- TEREPIKONFIGURÁCIÓS TERV
- SZÉNYVÁZLATOK
- A TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT

- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT

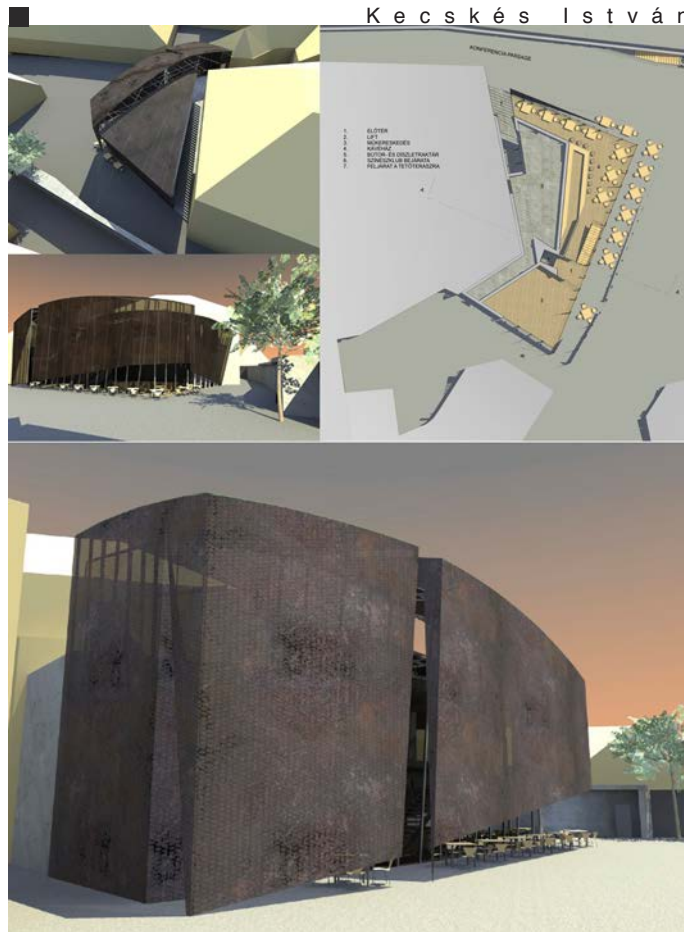
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT
- TERVEZÉS ÉS MÉRŐPONT

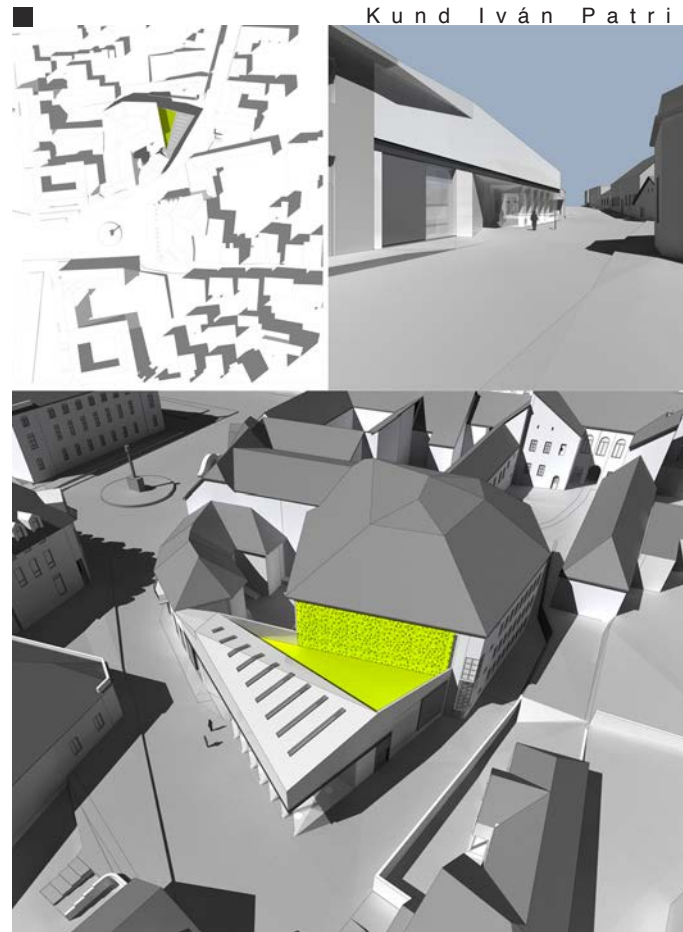
Kállay Ferenc

Kecskés István

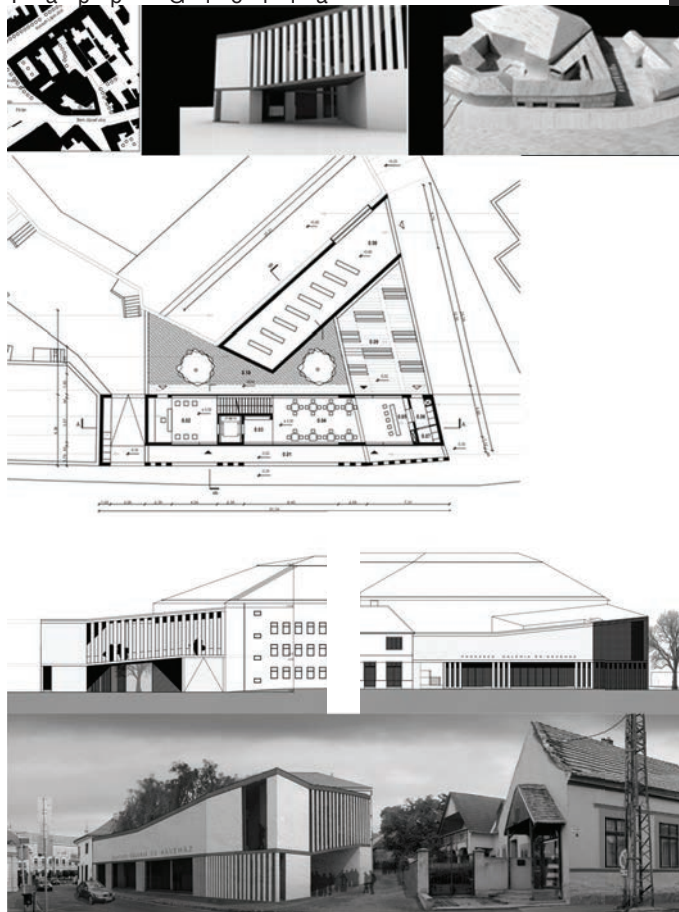
Kund Iván Patrik

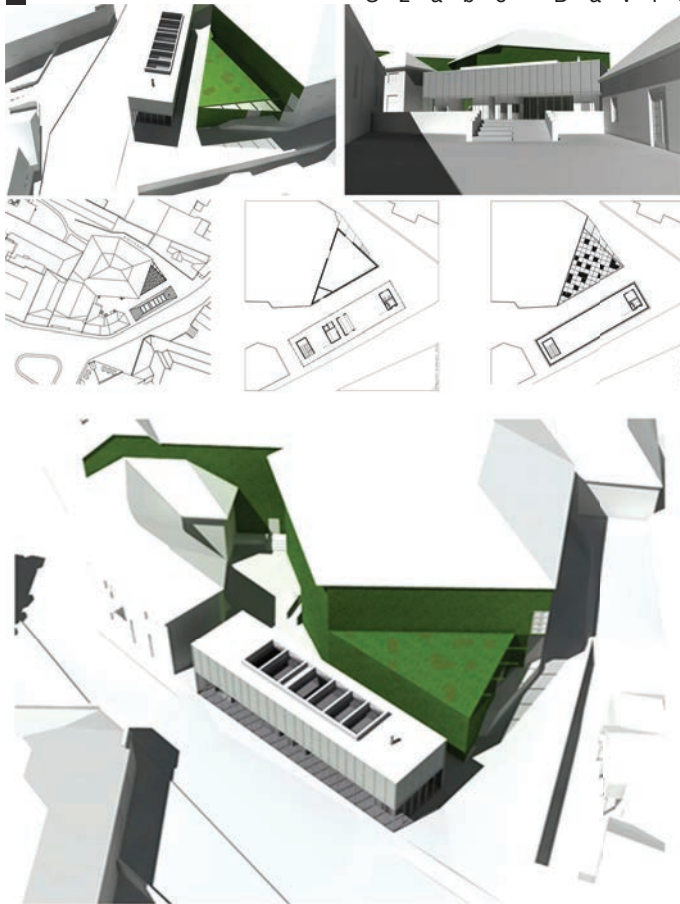
N é m e t h T a m á s

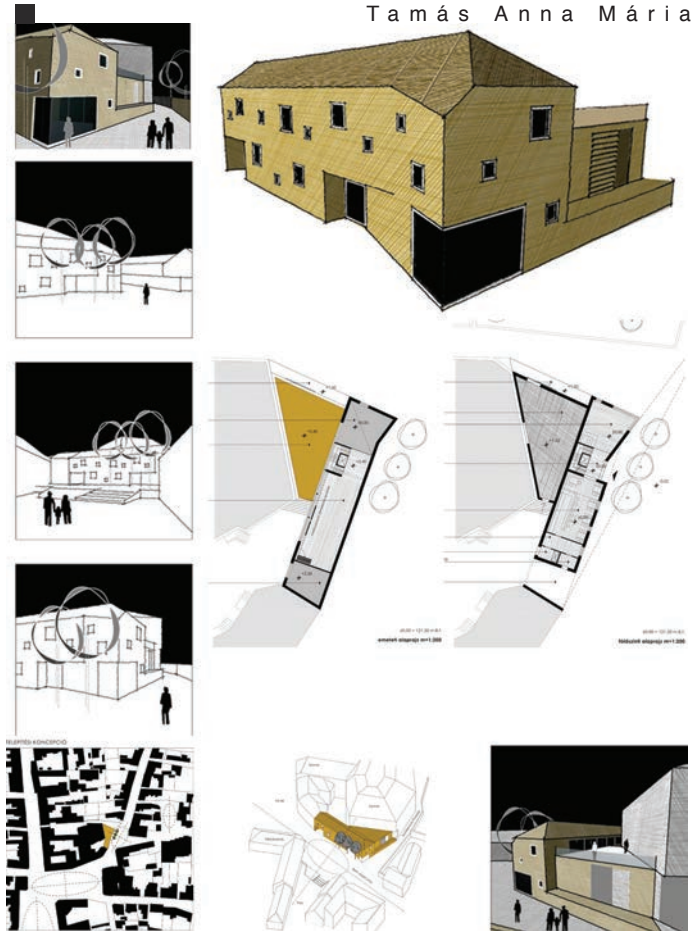
P a p p G l ó r i a

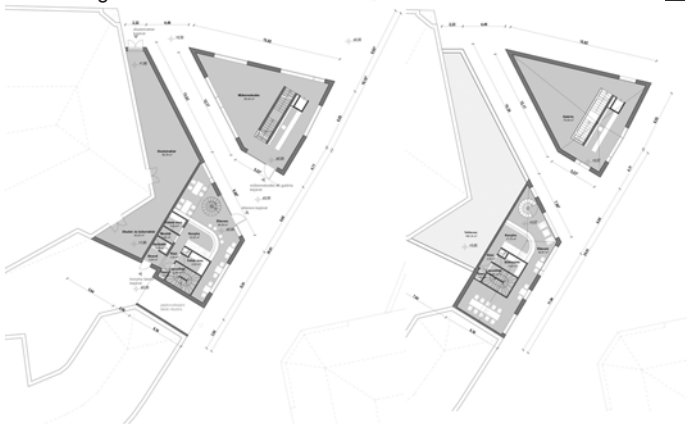
S z a b ó D á v i d

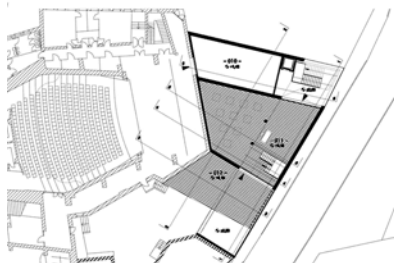
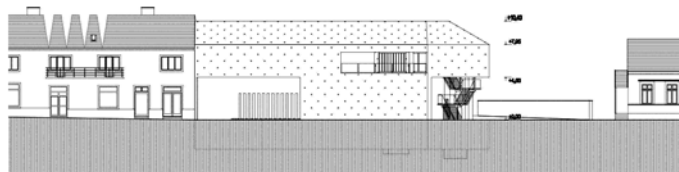
T a m á s A n n a M á r i a

V a r g a B e n c e

V i z d á k J a n k a

S Z E G E D T E M E S V Á R G Y U L Á

2008. október 16.

- Tömörkény_ Ravatalozó/ 1999-2002
(Valkai Csaba)
- Szeged_ Szegedi Tudományegyetem
Tanulmányi és Információs Köz
pont/ 2005
(Mikó László Márton, Szántó Tibor)
- Szeged_ Óreg víztorony/ 1904
(Zielinski Szilárd)
- Óföldsé_ Erődített templom
Mezőhegyes_

2008. október 17.

- Kiszombor_ Körtemplom
- Temesvár_ Vérgyűjtő Központ/ 1977
(Serban Sturdza)
- Barokk Templom/ 1733
- ModaTIM irodaépület/ 2007
(Andreescu & Gaivoronski)

2008. október 18.

- Temesvár_ Reghina Blue Hotel/ 2005
(Andreescu & Gaivoronski)
- Operaház/ 1871-1875
(J. Hellner, G. Felner)
- Lloyd Palota/ 1910-1912
(Baumhorn Lipot)
- Széchenyi Palota/ 1900-1914
(Székely László)
- Ortodox katedrális/ 1946
(I. Traianescu)
- Capitol hangverseny/ 1929-1930
(Duliliu Marcu)
- Hunyadi kastély/ 1307-1315
- Piarista templom/ 1909
(Székely László)
- Cafe d'Arc/ 2002-2005
(Bogdan Demetrescu)

A MIXX első kirándulásának célállomása Tömörkény és Szeged érintésével Temesvár volt, visszafelé Gyulán és Hódmezővásárhelyen keresztül vezetett az utunk. A túra tulajdonképpen a XIX. ciklusnak szerveződött, ŐK azonban időhiány miatt nem tudtak a programra elmenni, így a XX. ciklust érte az a megtiszteltetés, hogy részt vehetett a programokon. Temesvár város a mai Romániában, a Bánság központja, az egykori Temes vármegye és a mai Temes megye székhelye.

2007. januári adatok szerint (304 347 fő) lakosság szempontjából az ország harmadik legnagyobb városa, Bukarest és Kolozsvár után. Neve a Temes folyónévből ered, a középkorban ugyanis a Temes egyes ágai a mai város területén folytak keresztül. Etimológiája a szláv Tamiš, ez pedig a dák thibiso (= mocsaras) szavakon alapszik. A román Timișoara a magyarból való. Ősi lakott hely, a II. században római erőd állt a helyén. 1212-ben említik várát castrum regium Themes néven. Temesvár Károly Róbert alatt lett nagyváros, aki kezdetben itt tartotta udvarát. 1387-ben a város mellett győzte le Garai Miklós macsói bán a lázadó déliek seregét. 1397-ben országgyűlés színhelye. Főispánja volt Hunyadi János és Kinizsi Pál. 1514. június 9-én a parasztsereg ostrom alá vette a várat, de június 15-én Szapolyai János felmentette, Dózsa György fogságba esett, majd itt is végezték ki, a helyet a Segítő Boldogasszony szobra jelöli. A török 1552. július 27-én heves ostrom után foglalta el, Losonczi Istvántól, aki a kivonulás közben szintén elesett, s csak 1716-ban szabadította fel Savoyai Jenő herceg. A 18. században a Temesi Bánság központja. 1732-benideköltözöttacsanádipüspökéskáptalan.

1781-ben szabad királyi város lett. 1790. szeptember 1-jén itt nyílt meg a szerb nemzeti kongresszus, amely a magyarországi szerbeknek területi autonómiát követelt. 1849. augusztus 9-én falai alatt folyt a temesvári csata, amely a magyar honvédsereg teljes vereségével végződött. A vár bontását 1907-ben kezdték el, ma kevés maradványa látható. Temesvár elsők között szerepel a világon, ahol a tömegközlekedésben bevezették az omnibuszt, és 1884-ben Európában elsőként villanyárammal világították a főteret. A város 1940-ben lett egyetemi város, ma már 16 000 egyetemista több mint 24 szakterületen tanulhat. 1918 és 1920 között francia megszállás alatt állt, 1920-óta Románia része. 1989-ben innen indult a kommunista rendszert megdöntő romániai forradalom. A Dózsa György kivégzésének állítólagos helyén 1906-ban felállított Mária-szobortól nem messze áll háttal a református templom épülete. Bejárataán a szűk kis utcában 1989. december 15-én itt gyűltek össze a Tökés Lászlót védő hívek, majd élő láncot alkotva megakadályozták az erőszakos kilakoltatást. Az egyre gyarapodó szolidáris tömeg hozta létre az elkövetkező tüntetőssorozatot.

Charlottenburg, magyar nevén: Sarlotavár lakossága 2002-ben alig 111 fő, a sváb németajkú lakosság száma mára már alig 10-13 fő (1880-ban 234 fő volt). Bogda községhez tartozik, 1771 alapították a német telepek második hulláma alkalmával. Különlegessége, hogy a falu egyetlen köralakú tér köré szerveződik, a telkek sugárirányban futnak szét, míg a közérdekű épületek a falu főterén szigetekben helyezkednek el. A falut műemlék-településként tartják számon.

Altringen, magyar nevén: Kistrékás alig száz méter választja el társától, Sarlotavártól. 1463-ban dokumentum említi meg Kiss Rékás néven, majd egy 1723-ból származó térképen Rokasicza néven tűnik fel. 1770-1771-ben sváb telepek érkeznek. Mára a hajdani 191 fős német lakosság teljesen kihalt, 2002-ben mindössze 24 román és 3 magyar lakost számoltak.

Gyula egyik legfontosabb látnivalója a XV. században épült, s Közép - Európa egyetlen épen maradt sík vidéki, gótikus téglavára. A gyulai uradalmat Zsigmond király 1403 -ban Maróti János, macsói bannak adományozta, a vár építése az új földesúr nevéhez fűződik. Maróti idejében emelték a belső várat körülvevő derékvárat is. A vár továbbépítése Mátyás király fiához, Corvin Jánoshoz fűződik. Az ő idejében építették a ma is meglévő kerek ágyútoronyt, a rondellát.

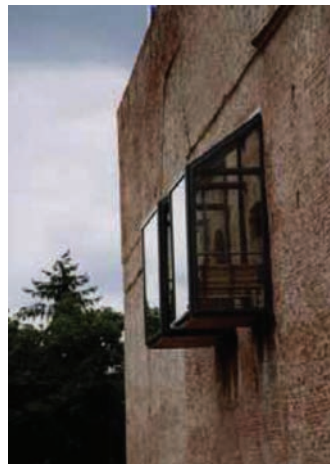
A vár ostroma 1566 nyarán következett be. A magyarok, a várkapitány, Kerecsényi László vezetésével 14-szer verték vissza Szulejmán szultán seregeit. A 9 hétig tartó ostromállapot tarthatatlanná vált, így a magyarok feladták a várat.

Több mint száz év múlva, 1683-ban Bécs ostroma után a Habsburgok elszánták magukat a törökök Európából való kiűzésére. A felszabadító seregek 1695 -ben értek Gyulára.

A XVIII. században az új földesúr, báró Harruckern János György a várban serfözöt és pálinkaházat rendezett be, cselédlakásokat épített és helyreállította a várbörtönt.

„Ahogyan mondatainkat is ponttal zárjuk, egy történelmi korszak is csak akkor válhat múltunk részévé, ha pontot teszünk a végére. Ahhoz pedig, hogy lezárhassunk bármit, össze kell gyűjtenünk róla minden ismeretet, és meg kell hallgatnunk azokat, akik benne éltek a korban, és megőrizték az emlékeit. 1945 és 1990 két olyan dátum, melyek kétségtelenül egy teljes korszakot fognak közre.”

Magyarország első EMLÉKPONT-ja állandó kiállítás keretében, a legkorszerűbb kiállítási technológiákkal és múzeumpedagógiai lehetőségekkel élve teszi tapinthatóvá és mindenki számára is felfoghatóvá azokat a történelmi folyamatokat, amelyek Hódmezővásárhelyt és lakóit érték az elmúlt ötven esztendőben.

2008. október 19.

történeli
külváros_ Erzsébetváros, Józsefváros -
Plevna tér

Gyárváros - Traian tér

Bánáti falumúzeum

Terézia - bástya

Dóm tér szecessziós és
barokk épületei
(utolsó rendezés) Serban Sturdza

Dóm/ 1736 - 1774
Fischer von Erlach

Emmar - ház/ 1908
Székely László

Brück - ház/ 1910
Székely László

Újszentes_ Katolikus templom
Hans Fackelmann
Nyugati egyetem főépület
Hans Fackelmann
Ion Vidu zeneiskola és auditórium
Hans Fackelmann

2008. október 20.

Charlottenburg és Altringen_
sváb telepesfalvak

Gyula_ várrekonstrukció/ 2005
Kóris János DLA, Vizer Balázs

Hódmezővásárhely_
Emlékpont Múzeum
és Oktatási Központ/ 2006
F. Kovács Attila

P É C S

2008. november 14.

Pécsvárad_ Tanuszoda/ 2005
Pelényi Margit

Pellérd_ Új polgármesteri hivatal
Gettó Tamás

Új általános iskola
Gettó Tamás

Pécs_ Zsolnay Kultúrális Negyed
beszélgetés az új EKF projektekről
Herczeg László, Csaba Kata, Pintér

Tamás Papp Glória, Mohácsi Sándor

EKF városrész közterületei
Tamás Anna Mária,
Kovács-Andor Krisztián

2008. november 15.

Pécs_ Dóm tér_ Világörökségi terület
Janus Pannonius síremléke

Ókeresztény Sírkamrák/ 2005
B. Soós Klára, Dr. Bachman Zoltán

DLA, Kovács-Andor Krisztián

Pécsi Ítélotábla/ 2003
Koller József
ifj. Csatai László, Bánfalvi Zoltán,
Fehér Zsófia
(Bogdan Demetrescu)

Pellérd község legutóbbi öt évének története mintaszere. A több éve tartó tervezési folyamatnak eredményeképpen Pellérd község és annak központja hosszútávú fejlesztéssel rendelkezik.

Megépült a bank, a községháza, az új iskola tornateremmel, készülnek a községi sportpályák. A település apránként fejlődik, lépésről lépésre. Az új községháza programja szerint olyan újszerű, európai színvonalú épület, amelynek ki kell fejeznie a község „első házának” középület patosztát és a polgárok felé forduló nyitott demokratizmusát. Az épület az ügyfelek és hivatalnokok viszonyát, épületen belüli kapcsolatát igyekszik megfogalmazni:

Az épület centrumában az ügyféltér, az az ÜGYFÉL, POLGÁR köré szerveződik a hivatali apparát. Fontos volt az épület működésének sokrétű több-célúsága, melynek koncepcióját az elmúlt évek visszaigazolták.

„A gyárnak létező építészeti karaktere van. A helynek létező hagyomány van. Az élet, az ember hiányzik. A program koncepciója oltja be a területet étellel. Az építész dolga ebben a helyzetben a műtétet végző orvoséhoz hasonló. Csak a mérnöki hozzáállás, az óvatos, körültekintő bontások és arányos, a térnek és funkcióknak megfelelő új építés lehet a MEGFELELŐ VISELKEDÉS.”

„kísérlet a felfedezésre_ az értékmérésre, a csendben maradásra” megoldandó feladatok:

- egy valamikori nagypolgári kert világának megfejtése
- egy tervgazdasági nagyvállalat lányomának eltüntetésé
- egy funkciójában megváltozott épületállomány környezetének funkcionális és tartalmi megfogalmazása

„Célkitűzésünk egy olyan városrész kialakítása volt, mely a meglévő és sok esetben kiküszöbölhetetlen hiányosságok ellenére is egy hosszú távon is élhető városi környezetet tud biztosítani. A káros jelenségek csökkentésével és a meglévő kedvező adottságok kibővítésével visszakerülhessen a most még szürke foltként létező térség a városlakók mentális térképére, az utcákra, terekre visszatérjenek az emberek, visszatérjen az ÉLET.”

A római kori Pécs, Sopianae ókeresztény temetője 2000 óta a világörökség része. A temető építészeti emlékei, festett és festetlen sírkamrák, kápolnák, épített sírok és sírboltok, átvészelve az eseményekkel teli évszázadokat, különösen a római kort követő nehéz időket, szerencsésen fennmaradtak napjainkig.

A Cella Septichora a pécsi ókeresztény temető eddig ismert legnagyobb épülete, amely valószínűleg temetkezési célra épült, de síroka utaló nyom azonban nem került elő benne.

Nevét hétkaréjos, hét apszisos alaprajzáról kapta, mely egyedülálló az ókeresztény építmények között.

Ezekből a tudományos ismertetésekből tudjuk, hogy a Cella Septichora egy minden bizonnyal a Kr. u. IV. század legvégén vagy annál is később, az V. század elején–végén épült, egyszintes, sírkamra nélküli kápolna volt.

A Septichorát kutatóárrakkal kutatták meg, a feltárás nem terjedt ki az egész épületre. Az árkok egyrészt követték a falakat az alaprajz tisztázása érdekében, másrészt adtak bizonyos információt az építmény belsejéről is. Nyugati bejáratával szemközt, keleten apszis zárja az épületet, amelyhez északon is délen is három-három félköríves alaprajzú terem kapcsolódik.

Külső méretei: hosszirányban 22,80 m, keresztirányban 17,35 m. A falak vastagsága 90–125 cm. E szerint a Cella Septichora falai egy kb. 20 x 15 m-es teret zárnak körül. A falak néhol 2 m magasságban fennmaradtak. A Septichora felletti rétegekben és tőle délre is sírok kerültek elő.

Tervezői javaslatra 2003-ban az újabb szigetelés és térburkolat felújítás helyett a beruházók új épületszint ráépítése mellett döntöttek, amivel a bírósági funkció is bővíthetett.

Az épület tömegét négy egymástól elmozdított kubus alkotja. A tömegformálásra a zártság és visszafogottság jellemző, amelyet a szabálytalanul elhelyezett ablakok és felülvilágítók oldanak. Az ablaknyílások az északi és nyugati oldalon jelennek meg.

A felülvilágítók pedig az ötödik homlokzatot alkotó tetősíkokat tagolják és a tárgyalótermek természetes megvilágítását biztosítják.

NEMZETI ÉPÍTÉSZETI TÖREKVÉSEK

A századfordulón és a két világháború között

Ferkai András előadása

„Lechner megragadó formaművészete – az angliai út múzeumi élményeinek hatására is – sok más mellett keleti motívumokból is építkezett. A kerámia játékosága Antonio Gaudí formálásmódjával is rokonítja műveit, amelyek kifejezőerőben valóban közel járnak a századforduló legnagyobb európai mesterének alkotásaihoz. A lechneri magatartásmód azonban nem szakadt el teljesen a historizmustól (Hauszmann és Lechner együtt voltak diákok Berlinben), csak más módon, mindenképp önállóbban és eredeti módon éli át a formálás lehetőségét. A „nemzeti építéstílus”, a „magyar szecesszió”, a „nemzeti jellegű modern építészeti kezdetek” mind kifejezett valamit abból a magyar nemzeti forma teremtésére irányuló szándékból, amelyet Lechner magáénak vallott, s amelyet már Huszka kezdeményezett. Fülep Lajos Magyar építész (1916) című tanulmányában hazugul és törekvések értelmét, a nemzeti és egyetemes emberi egymáshoz tartozását és különbözőségét. Fülep – aki minden vonatkozásban elutasította a 19. századbeli historizálás szemléletét, bírálta a Sugárút habarcsarchitektúrájának hazug voltát, sekélyességét – felmutatta Lechner eredetiségét, s azt is, hogy keresésében valóban megjelentek a modern építészeti kezdeti törekvései is. A lechneri életmű- és kimagasló szakasza részben a millenniumra való készülődésben, másrészt közvetlenül

az ezt követő években született, akkor, amikor az „ezeréves birodalom” mítikus tudata felerősítette a nacionalizmus áramlatait. 1906-os cikke (Magyar formanyelv nem volt, hanem lesz) – a 61 éves mester többé már nem épít – annak a nemzeti romantikus fellángolásnak késői utóhangja, amely a 19. század végén a cári elnyomással szemben a finn építészetben is jelentkezett, de még Angliában is feltalálható. (...) Különálló személyiség, de a magyar nemzettudat vállalására jó példa Thoroczkai Wigand Ede ekkori munkássága is. A Steindl mellett az Országház enteriőrjén dolgozó építész és iparművész az elsők egyike volt, akinek az érdeklődése 1902-ben a paraszti életforma felé fordult. Kézsel írott, gyönyörű grafikájú könyve a világháború előtt jelentek meg, 1907 és 1914 közötti marosvásárhelyi korszaka emlékeként (Cserényös házak, 1916; Öreg csillagok, 1916; Himes udvar, 1916; Régi kert s miesel, 1917; Hajdanában, régös-régen, 1917). (...) Nagybátyja, Lechner Ödön magyaros nemzeti törekvéseit más irányban folytatta Kismarty Lechner Jenő, aki elméleti tevékenysége alapján is ismert és a felvidéki pártázatos reneszánsz formaképzésére támaszkodva akart új stílust teremteni. Warga Lászlóval közös műve a sárospataki Tanítóképző Intézet (1910–1911). Hasonló szemlélettel, de más irányban keresték a kibontakozást Kertész K. Róbert és Sváb Gyula; parasztházfelmeréseik és Sváb iskolaépítési tevékenysége jelentős e korszakban. Az utóbbiban vett részt – másokkal együtt – a később külföldön alkotó Bábolnay József is.

A népi megújulás igazi szellemét a legkövetkezőekben a fiatalok csoportja mutatta fel. Az 1883–1885 körül született fiatal műgyegetemi hallgatók építészgenerációjának jelentkezése ez, a századelő zenei és irodalmi népművészeti felé fordulásával egy időben. Kós Károly köré szerveződik a csoport: Jánszky Béla, Zrumeckzy Dezso, Kozma Lajos, Györgyi Dénes, Mende Valér (111-133.) és Tátray Lajos vagy – közvetve ugyan, Mende Valér révén – Bábolnay József is. A munkáikból kiállításokat szervező és népi építészeti felmeréseket végző hallgatók teremtették meg erkölcsi és esztétikai ideáljukat a népművészet folytatásának igényével, de a korabeli európai, angol és finn építészetre s az angol iparművészeti mozgalom eredményeire is figyelve, általuk is ihletve. Kós, Jánszky, Zrumeckzy, Györgyi 1910 körüli épületei (Kós és Jánszky: Zebegényi templom, 1908–1909; Kós és Zrumeckzy: Állatkert, Szarvasház, Madárház, 1909–1912; Zrumeckzy: Áldás utcai elemi iskola, 1911–1912) e korszak érett remekművei. Őde, különös frissességű ága ez az építészeti kultúrának, amit a II. világháború jórészt elsovasztott. Kós Károly részvételével a központ kialakításában – igaz, hogy kissé megkésve – az angol kertvárosok mintájára a Wekerle-lakótelep is megépült (1912–1913), kiütésként a nagyvárosi problémákból. A világháború idején épített barakktelepek – így a Mária Valéria-telep – már katonai kórházakat, sebesülteket, rokkantaknak építtek, hogy később menekültek és más elnyomorodó rétegek szegényes menedékei váljanak.

A népi kultúra felé fordulás egyik szellemi műhelye az 1925–1933 között működő, majd 1936-ban megújuló Bartha Miklós Társaság volt. Molnár Farkas és ifj. Masirevich György mellett Janáky István, Antal Dezso, Sámsónyi Kiss Béla, Rácz György, Vargha László és Halmos Béla is tagjai voltak a társaságnak, de a Magyar Nemzetpolitikai Társaság egyes építész tagjai, mint az ott is résztvevő Antal Dezso vagy a mozgalom vezéralakjává növe Padányi Gulyás Jenő és Virágh Pál is a paraszti szociális problémák, a népi építészeti kérdései felé fordultak. A szociális gondoskodást hirdető Gömbös–Hóman-kormányzat programja és nyitása, a népi írők és falukutatók is előtérbe állították a falusi szociális kérdéseket. A falusi építészeti kérdéseivel Kotsis Endre, Kotsis Iván, sőt Ligeti Pál is foglalkozott. Mindezekből nőtt ki a II. világháború előtt az különböző neveket viselő, korszerű magyar építéstílust kereső népi építészeti mozgalom, amelynek publicisztikai háttereként még Karácsony Sándor, Bajcsy-Zsilinszky Endre vagy Németh László néhány tanulmánya is megjelenik, de kivette részét a vitából Csaba Rezső, az Építőmunka szerkesztője is. A falukutatás, a népi építészeti értékek felmérése és publikálása, gyakorlati téren az Országos Népi- és Családvédelmi Alap (ONCSA) megalakulása (1940), a falusi lakásépítés reális és jellegzetes megvalósítási formája négy év alatt tízezer ny lakást eredményezett. E törekvések kiemelkedő képviselője és az ONCSA-házak építésének szervezője Tóth Kálmán, aki előbb az 1927-ben létrehozott Balatoni Intéző Bizottság műszaki irányítója volt.

A népi építészeti felé fordulás jelentkezett Almásy Balogh Loránd, Thomas Antal, Vákár Tibor, Irsy László, de még Rimanóczy Gyula, Wannemacher Fábrián 1940 körüli tervein is. 1940-ben megalakult a Magyar Ház Barátai Köre is. Alapítói és tagjai Tóth Kálmán, Csaba Rezső, Kiss Tibor és a jórészt már említettek mellett Brestyánszky Tibor, Lehoczky György, Miskolczy László, Szele Kálmán és Tóth János.

„ (...) A Várban e harmonikus és egységes városképi, műemléki együttesben, amelynek határozott karaktere van, mégis minden tervezési feladat, amely egyéni jellegű, tele különleges feszültséggel. Farkasdy Zoltán Úri utcai lakóházában, ennek a különleges vári problematikának szép és művészi gondolatfűzését látjuk terekben, formákban, szerkezetekben, színekben és hangulatokban. Az építészeti „Időbelisége”, ez első benyomásunk, ha az épületben járunk. Kettős vonatkozásban is: 1. Történeti vonatkozásban, amennyiben a megcsonkult, de megmentett műemléki rész szép beleszővése a modern együttesbe, az építészeti múltnak megadott tisztelet a mai és önmagában is artisztikus új épületet művészetileg sokkal időtállóbbá és nemesebbé teszi. Ez az első impresszió, 2. Az időbeliségnek további benyomása pedig akkor ér minket, amikor végigjárjuk az épület tereit. Szinte nem tud kitérni a szemléző a zenei párhuzam kísértése elől -amikor új és új témák kapcsolódnak vagy ismétlődnek. A terek szépen fűzött sorozata szinte csak filmben volna ismertethető, annyira változatosak a vizuális benyomások. Továbbiakban röviden szeretném áttekinteni az épület legfontosabb jellemzőit, bár a kötött terjedelem ezt nehezzé teszi.

Buda 1944-45-ös ostroma idején teljesen elpusztult az Úri u. 32. és a Tóth Árpád sétány 24. számú két utcára néző kettős egyemeletes lakóház. A sétány felőli oldalán a földszinti pillérek maradtak meg - melyeket igen szépen mentett át a tervező az új épületbe is, és sérülten megmaradt a boltozatos udvari átkötő folyosó, az egykori ház akkor beépített földszintje, a folyosósírszly folytatásában az Úri utca felé pedig egy dongaboltozatos szoba, amelyben későbbi elfalazások folytán rejtve voltak a most kiszabadított gótikus kapualj ülőfülkéi. 1948-49-ben Metzner Lajos tervel szerint feltárták és visszaállították a gótikus illőfülkéket és a Középkori kapualjat. A feltárásnak, a kutatásnak, a tervezésnek és az építésnek ezután következő 10 esztendejét is ismertelnünk kellene, mert izgalmas olvasmány a kiviteli terv műleírásában is. Szinte a helyszínen kellett terveznie, alakítania tervét a tervezőnek a naponta bekövetkezett új fejleményeknek megfelelően, de úgy éreztük, talán azért lett éppen ilyen jó, ilyen szerves hajtása a vár szakadatlanul pusztított és mindig újra sarjadó több száz éves organizmusának. Az épület két szárnya földszint + két emelet. A bástyára néző épület tetőtérében kétszintű lakások vannak. Az egész épület alapincézett, benne a különböző korok értékes műemléki leletei a gót, renaissance és barokk időkből. (...)

Az udvari boltozatos folyosóhoz kapcsolódó bástyaszárnnyal lépcső artisztikus térbeli eleme annak a bevezetőben méltatót térsorozatnak, amit az Úri utcai bejáraton belépve járhatunk végig. Az ülőfülkével gazdagított széparányú gótikus Kapualj után a nyitott barokk folyosó fogad bennünket öblös boltozataival, amelyek alól feltűnik az új épület udvari homlokzata, tömör egységbe foglalt sötét kerámia burkolatú mellvédjeivel, és az utcai szárny erőteljesen és konstruktívan formált lépcsőházának formai élménye. Majd betérve a Bástya felőli lépcsőházba, a barokk udvari folyosó feletti

teraszra érkezünk fel, ahonnan feltáru az udvar hangulatos együttese, az öreg vadgesztenyefa és a plasztikus függőfolyosók szép árnyékú rajza. A lakások 1,5, és 2 szobásak, a 1,5 szobásak étkezőszállból, nappali-, hálószobából és mellékhelyiségekből állanak, a kétszobásoknál az étkező megoldás és a mellékhelyiségek kapcsolata hasonló. A lakások teljesen áttájoltak. A jó tájolás mellett a megoldásnak előnye az is, hogy lakóhelyiségek is nyílnak az igen szép, békés nyugalmas udvarra. A kulturált alaprajz kialakítás biztosítja a lakás belső körforgalmát. A lakások nagyon gazdaságosak és kis alapterület mellett is differenciáltak és igényesek. Külön ki kell emelnünk a bástya felőli szárny felső szintjének kétszintes, tetőtérbe nyúló lakásait. A korszerű és kulturált kétszintes lakásoknak megvalósítása a tervezőnek sok küzdelmébe került a meg nem értő megbízóval és a hatóságokkal szemben.”

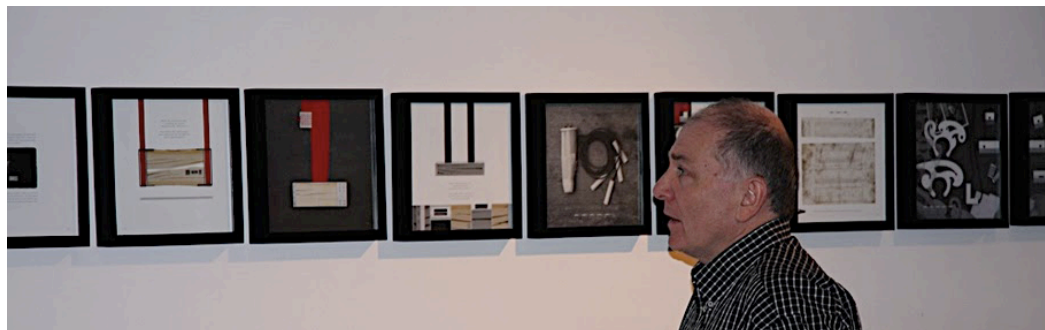
FARKASDY ZOLTÁN

Lakóházak a Várban

Beszélgetés Farkasdy Zoltánról és életműről

Résztevők: ifj. Farkasdy Zoltán, Kertész András,
Plesz Antal, Török Ferenc és Zalaváry Lajos.

Moderátor: Dévényi Tamás

ÉKSZERDOBOZ

Bánfalvi András tárgyai

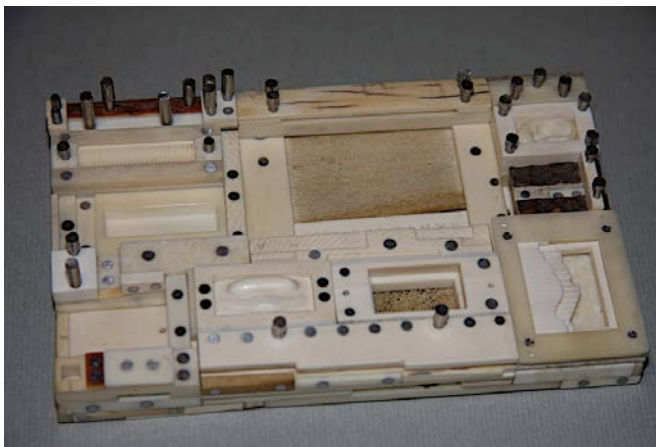
Vendég: Mátrai Péter

Moderátor: Pethő László

„...Nagyon sokára tudtam magamban megfogalmazni azt az egyszerű fölmerést, hogy az ékszer – beszéd. Tárgyak révén történő speciális interakció, amit egy közösség értelmezni tud. Az ékszer bármilyen anyagú, formájú, nagyságú vagy szerkezetű, a közlést kell, hogy szolgálja. A pontos fogalmazás, a kifejezés egzaktsága a legfontosabb. Nekem a legjobban azok az ékszerek tetszenek, melyekben tömönddatban beszél a tervező, s ahol a test-tárgy viszony pontos, ahol a tárgy azonnal a teljességével hat, s a részletek fokozatosan jutnak el az érzékszervekhez, s a lélekhez. Próbáltam ilyené formálni a jeggyűrűnket. Az én gyűrűm egy egyszerű vaskarika, melynek belső felületébe beépítettem a feleségem ujjlenyomatát (aranyból), azért, hogy viselés közben a két-tónk közötti kontaktus állandó legyen. (Természetesen az ő gyűrűjében az én ujjlenyomatom a „főszereplő!”)

„...Hogy mi inspirál? Megpróbálok válaszolni. Az ékszer kommunikáció. Leginkább azt keresem, hogy az ékszer műfaji határain belül hogyan tudok „beszélni”, „megszólalni”. Ezt a nyelvet az ábécénél kellett kezdeni (kezdenem), s megépíteni a szavakat, majd mondatokat formálni...”, s tovább még nem merészkedtem. Néha tudok valamit közölni. Egy tömönddatot. Szeretem Henry Moore egyik gondolatát (úgy érzem, ide illik), mikor a szobrászatról beszél: „A gótika óta a szobrászatot belepte a moha és a gyom, mindenféle felszíni kinövés, s ezek teljesen elfedték a formát.

Brancusinak jutott a feladat, hogy megszabadítsa a szobrászatot ezektől a sallangoktól, és újra tudatossá tegye a forma jelentőségét.” Amit ezekből a mondatokból egyáltalán magamra vonatkoztathatok, az csupán az, hogy az ékszer értelmezését, múltbeli és jelenlegi szerepének tisztázását a magam számára nagyon komoly feladatnak tekintettem. Kezdetben, mikor programszerűen kezdtem el ékszereket csinálni, kapaszkodtam mindenbe, ami segíthetett, művészettörténeti ismereteimbe, tervezői tapasztalataimba, a modernitás iránti rajongásomba (1975–78-ról beszélek most), s nem utolsósorban ösztöneimre és intuitív képességeimre hagyatkoztam. Most még egyszer felteszem magamnak a kérdést: mi inspirál még ma is? Az ékszer körüli gondolkodás és a megvalósítás öröme.”

„Dél előtt az építész mesteriskola
20 hallgatója itt,
gyárlátogatáson:

Hogy hogyan kell építésznek lenni.
Mondom, olvasni kell a
József és testvéreit,
sokat sétálni, egyedül,
és nem megsértődni
a világra.

Hogyan kell festeni.
Fölvettem a festőkötényt,
és bemutattam,
kezdve a lemezcsiszoláson.
Fél óra: A/09/02.

Miért nincs árnyék a képeimen.
Mert bonyolult,
bárha valaha tanultam ábrázoló geometriát.”

E4 09 - 02 - 13 **23**

V Á L I D E Z S Ő FESTŐMŰVÉSZ

Műteremlátogatás

Moderátor: Tomay Tamás

V É G R E N D E L E T

Én, alulírott Váli Dezső, ép elmével, világos tudattal és szabad elhatározásomból úgy rendelkezem, hogy halálom esetén nem kell csinálni semmit. Képeim szétszórva. Neten és CD-n minden munkám megnézhető. Minden jó helyen van ott ahol van.

Váli Dezső

AGÓRA

1. sz. pályamű:
Bárdos Gabriella, Czirják Ágnes, Bártfai-Szabó Gábor,
mester: Golda János

2. sz. pályamű:
Görbicz Máté, Kund Iván Patrik, Szabó Dávid
mester: Nagy Iván

3. sz. pályamű:
Györfly Zoltán, Papp Glória
mester: Dévényi Tamás

4. sz. pályamű:
Hoffman Tamás, Kállay Ferenc, Kecskés István
mester: Gettó Tamás

5. sz. pályamű:
Juhász Nagy Balázs, Kormányos Anna
mester: Szabó Levente

6. sz. pályamű:
Németh Tamás, Vízdiák Janka, Varga Bence
mester: Tomay Tamás

Az Agóra PóLUS létesítményének kijelölt helye a jelenleg külön helyrajzi számokon nyilvántartott 10667, 10664, 10663 hrsz-ú telkek összevonásával kialakuló terület.

A kijelölt terület lehetőséget biztosít arra, hogy az Agóra PóLUS épülete az egyetem egyre erősödő hátsó funkcionális tengelyére legyen felfűzve, valamint vizuálisan közvetlen kapcsolatban legyen a folyópart adta természeti környezettel.

A kijelölt terület lehetőséget biztosít az épület önálló megközelítésére és működtetésére. (Az egyetem az épület megközelíthetőségét korlátozás nélkül biztosítja, valamint lehetőséget ad a közművek egyetem telkéről történő csatlakoztatására.)

A pályázók egyik fontos feladata az épület ill. létesítmény optimális elhelyezésének és irányultságának meghatározása.

A létesítménnyel szemben alapvető elvárás, hogy teret adjon az AUTOPOLIS programhoz kapcsolható technológiai újdonságok interaktív, élmény alapú megismeréséhez, ill. kelte fel az érdeklődést a járműgyártáshoz, fejlesztéshez kapcsolódó technológiák iránt.

Ennek érdekében az épület meghatározó egysége az interaktív kiállítótér. Az épületben ugyanakkor el kell helyezni a tervezési programban rögzített közösségi tereket, valamint a szükséges kiszolgáló helyiségeket.

A létesítmény külső megjelenése legyen összhangban a funkciójával, emellett – funkcióit és a megvalósítás költségkeretét nem veszélyeztetve - újszerű, egyedi, jellegzetes megoldásokkal, lehetőség szerint technikai újdonságokat tartalmazó épület legyen (Agóra PóLUS, AUTOPOLIS marketing).

Tartalmazza a tervezési programban meghatározott helyiségeket és szabadtéri tereket. A terek elhelyezése, kialakítása biztosítsa a létesítmény optimális, kompakt egységként történő használatát, működtetését.

Fedett és szabadtéri terei rugalmasan alakíthatóak legyenek. (Egybenyitható, de külön-külön egyidejűleg is használható terek, fényviszonyok szabályozhatósága).

Belső logikája álljon összhangban a működés logikájával (Science Center). Fogadja, terelje az egyéni látogatókat, kis és nagycsoportokat, juttassa el célirányosan az általuk választott programra.

A fő funkcióknak megfelelő terek területének a kiszolgáló funkciójú helyiségek, helyiségcsoportok

területéhez viszonyított aránya minél magasabb legyen.

Az élmény terek, kiállító terek alapfunkcióik mellett tegyék lehetővé csoportos foglalkozások, céges rendezvények, előadások, konferenciák, cégbemutatók megtartását is, illetve megfelelő szakaszolás alkalmazásával párhuzamos, eltérő célcsoportokat célzó rendezvények lebonyolítását is.

A későbbiekben az igények és bevonható források esetén az épület (a kiállítótér) bővíthető kegyen a telek egyetem telkével történő egyesítése után.

A létesítmény komplex akadálymentesítését biztosítani kell.

Az épület minimum a 7/2006.(V.24) TNM rendelkeznek megfelelő energia igényű épület (épület-együttes) legyen, ugyanakkor a költségkeret adta lehetőségek keretein belül a megújuló energiaforrások alkalmazási lehetőségét alkalmazó, akár demonstráló, látványos elemek bemutatásával. Parkolókat, várakozó helyeket (személygépkocsi, autóbusz, kerékpár) az érvényes építészeti előírások szerint kell kialakítani. A parkolók, várakozó helyek kialakításánál a zöldterületi mértéget a lehető legkisebb mértékben kell terhelni.

A fő funkcióknak megfelelő terek területének a kiszolgáló funkciójú helyiségek, helyiségcsoportok területéhez viszonyított aránya minél magasabb legyen.

Az élmény terek, kiállító terek alapfunkcióik mellett tegyék lehetővé csoportos foglalkozások, céges rendezvények, előadások, konferenciák, cégbemutatók megtartását is, illetve megfelelő szakaszolás alkalmazásával párhuzamos, eltérő célcsoportokat célzó rendezvények lebonyolítását is.

A későbbiekben az igények és bevonható források esetén az épület (a kiállítótér) bővíthető kegyen a telek egyetem telkével történő egyesítése után.

A létesítmény komplex akadálymentesítését biztosítani kell.

Program:

Vendégzóna:

Szabadtéri kiállítási terület - felvezető fogadó és gyülekező terület. Előcsarnok - fogadó és elosztó tér. Látogatók fogadása, várakoztatása, jegyvásárlás, pihenő terület.

Előcsarnokból megközelíthető:

Interaktív kiállítási terület (Kiállítótér, látványlabor, kreatív foglalkoztató, belső vizesblokk)

E-olvasó, Játszószoba, Ruhatár,

Látogatói vizesblokk, pelenkázó,

Előcsarnokhoz szorosan kapcsolódó funkciók, ill. az előcsarnokkal egymás kiegészítéseként is működnek:

Utazó kiállítások területe, Konferenciater, Büfé, Bolt, shop

Üzemelési helyiségek:

Általános raktárterület Karbantartó helyiség Irodai terület Dolgozó öltözők, vizesblokk Vendég öltöző (Kiseb rendezvények szereplői 3-3 fő menként külön) Informatikai helyiség Épületgépeszeti és elektromos elosztó helyiség

Közlekedők, parkolók:

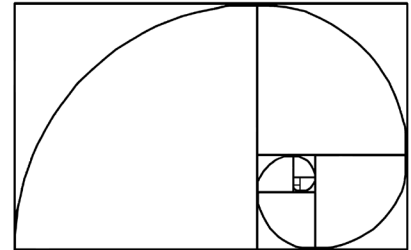
A látogatói és a belső technológiai közlekedési útvonalakat egymástól elválasztva kell kezelni. A lépcsők, felvonók számát ennek megfelelően kell meghatározni.

Az épület gazdasági feltöltési zónáját a közönségforgalomtól lehetőség szerint elválasztva kell kialakítani.

A létesítményt kiszolgáló személygépkocsi parkolóknak közvetlenül kapcsolódniuk kell az épülethez. Célt, hogy a parkolók minimálisan vegyenek el területet az egyetem zöldterületéből. A parkolókat javasolt térszín alatt kialakítani.

A szükséges buszparkolók az egyetemi csarnok buszparkolójával közösen kialakíthatóak. (Plusz várakozási igény min. 2 busz.)

**AGÓRA PÓLUS INTERAKTÍV
KIÁLLÍTÁSI KÖZPONT GYŐR
ORSZÁGOS PÁLYÁZAT**

1. sz. pályamű:

Bárdos Gabriella, Czirják Ágnes, Bártfai-Szabó Gábor,
mester: Golda János

Megközelítés, környezeti kapcsolatok:

A tervezési terület a városi és a természeti környezet határán helyezkedik el, a történeti városmaghoz közel, így megközelítése több irányból történhet.

A hagyományos, gépkocsival, autóbusszal, stb. történő megközelítés mellett a várható közönség jelentős része kerékpárral, sőt, a belváros közelsége miatt akár gyalog érkezik majd. E két utóbbi csoport számára minőségi alternatívát jelentene a holt Dunaág töltésén egy sétány kiépítése a gyalogos Duna hídtól a tervezett épületegyüttesig, valamint az Egyetem területén belüli zöldfelületek egységes, kertként való kezelése, hiszen az Egyetem és az új intézmény „együtt működése” szükségessé teszi, hogy a kiállításra, rendezvényekre dolgozó, ill. az olvasót, kávézót használó diákok, oktatók könnyen, gyorsan elérjék az épületet.

Nagyon fontosnak tartjuk a természet közelségének kihangsúlyozását:

a tervezett épület a kiállítás szervezés mellett, az attól függetlenül is működtethető olvasójával és kávézójával azokat is várja, akik a Mosoni Dunapart közelsége miatt látogatnak ide.

Telepítés:**program, adottságok:**

A tervezési program mind a funkciók, mind a telepítési irányelvek tekintetében kettősséget hordoz magában:

önálló intézmény független funkciókkal (kiállítás, konferenciák szervezése), ugyanakkor az egyetemmel szoros szövetségben működve (kutatói, tudományos konferenciák, állandó hallgatói jelenlét, stb) fizikailag a campus részévé válik, de önálló identitású és működésű, nem oktatási, hanem közintézmény a campus központjától távolabb esik: a természeti környezet közelsége legalább annyira jelentős, mint az egyetemé.

telepítés

igazodik az egyetemváros épületeinek geometrikus rendjébe, de tömbjei léptékükkel már az építészkar épületével és a szomszédos lakóövezettel kommunikálnak a funkciók fizikai, méretbeli és szintbeli elkülönítésével önálló mikrokozmoszt teremt, ami hol bevonja, hol átengedi az érkezőt.

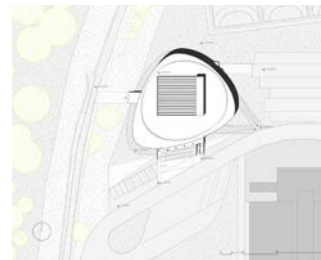

I. díjat nyert

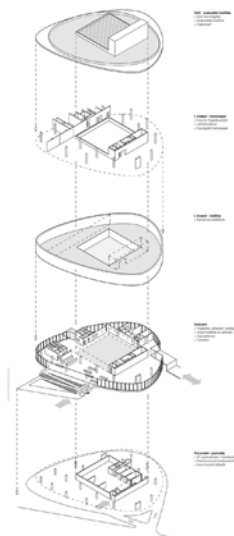
2. sz. pályamű:

Görbicz Máté, Kund Iván Patrik, Szabó Dávid
mester: Nagy Iván

A campus derékszögő koordináta rendszere jellegzetes karaktert ad az egész - egyébként bontással létrehozott - egyetemi területnek. Ettől teljesen eltérő a révfalú városrész megmaradt családi házas beépítése, amelynek a hátsókerterje néznek a leendő kiállítási központ felé.

A tervezett sportpályák befeszülnek a maradék terület sarkába, a pályázati helyszínt akár a „maradék maradékának” is nevezhetnénk. A rigorózus 90 fcos szögek itt futnak össze a szabálytalan partvonallal, a több hektáros tömbtelek itt aprózódik el lakóház telkeké. Felmerül a kérdés, hogy ez a heterogén környezet hogyan kezelhető; folytatódjék a domináns egyetemi rendszer, vagy attól elrugaszkodva, egy öntörvénnyő új beépítés jöjjön létre. Az általunk választott megoldás inkább az utóbbi mellett teszi le a voksát, de többé-kevésbé rejtetten a campus koordináta rendszerét is magába foglalja.

A tervezett épület „ívháromszög” alapformája karakteresen eltér a közvetlen környezet merev rendjétől, finoman belesimul a szabálytalan alakú telekhatárok közé és reagál a folyópartokra jellemző ívelt vonalakra. A rejtett, de a tetin kibukkanó belső mag viszont illeszkedik a fentebb taglalt derékszögő rendszerbe, és reményeink szerint ez a kettősség az adott esetben pozitív feszültséget generál kívül-belül egyaránt (lásd még: Wankel-motor, kerék).

Az egyetem területén különböző építészeti megközelítések jelennek meg az építés idejének megfelelően. Az általunk javasolt megoldás új szintet visz az együttesbe, anélkül hogy szétrúgná a meglévő kereteket és megtagadná az eddigi történeteket. Egyszerre statikus és dinamikus forma. Az ívelt falak és törmeg az adott helyen minden további építészeti attrakció nélkül magára vonja a figyelmet, és jelszerűen viselkedik, képes az „önálló” életre a heterogén környezetben, ezzel együtt viszont egyszerű és racionális.

3. sz. pályamű:

Györfffy Zoltán, Papp Glória
mester: Dévényi Tamás

A tervezési terület jelenlegi helyzetének értékelése:

Az Agóra Pólus elhelyezésére kiválasztott terület a környék legelédugottabb helye. Ezt a szerencsétlen helyzetet csak fokozza az, hogy széteső, koncepciótlan építészeti környezetben vagyunk. Ez az egyetem „hátsó udvara”. Megközelítése nehézkes, a szomszédos sportszarnok ormóttan tömege egyenlőtlen versenyhelyeztetet teremt. A közeli igénytelen családi házak újabb léptékbeli problémát jelentenek. Egyedül az új építészeti épületet látva lehetünk optimisták valamennyire. A partfal tetején húzódó, régmúltat idéző terméskő-beton árvízi fal és a mögötte húzódó ártéri liget viszont annál barátságosabb. A partfal mintegy négy méterrel van a telek szintje fölött.

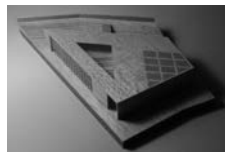
A tervezési terület jövőképe:

A fentiek miatt egészséges jövőkép nélkül a tervezési feladathoz ezen a helyen nem érdemes nekifogni. A prosperáló egyetem –reményeink szerint egyre csak bővülni fog. Az új híd tovább erősíti majd a Hédervári út szerepét, ezért, ezen túl nem

lesz reális bővítési lehetőség. Az egyetlen fejlesztési hely az építészeti épület mögött húzódó családi házas terület. Véleményünk szerint a tervezendő Agóra Pólus alapot és lehetőséget ad arra, hogy az egyetem jövőendő főutcájának végpontját adja. A Hédervári úttól az új középületig szinte mindkét oldalon végig fejlesztési terület húzódik. A Sportszarnok és az építészeti épület ennek a főutcának két végleges eleme lehet. Az új allé két helyen találkozik az egyetem, erre merőleges, meglévő utcáival. Ezeket a helyeken teresedések alakulhatnak ki. Az új főutca –szerecsés esetben– összekapcsolható a holtág ligetes részével. Az árvízvédelmi töltés mentén tervezett gépkocsi utat nem javasoljuk megépíteni, mert szükségletlen forgalmat fog generálni a kollégiumok előtt.

A tervezett épület státusza, feltételezhető látogatói köre:

Az Agóra Pólus a város egyik kiemelt középülete lesz. Látogatói távolról jönnek leginkább, sok buszos csoport is várható. A városból tömegközlekedéssel és kerékpárral is megközelíthető.

megvételt nyert

Alapvetéseink:

A ház legyen észrevehető a Hédervári útról is, A homlokzat utaljon a motorcity brendre. Legyen érdekes, és lehessen önmagán kívül másra is használható (pl. Audi premierek)

Az épület minél szebb rálátást biztosítson az ártéri erdőre.

Terepszint alatt beépítés ne legyen a Duna közelsége miatt.

A külső kiállítóter legyen építészeti kapcsolatban az épülettel.

A nagy kiállítóterre lásson rá a belépő, ez többet ér minden előtéri kiállításnál.

A ház legyen költségérzékenyen környezettudatos.

A gépkocsi parkoló a lehető legkevésbé legyen zajos és minél kisebb káros anyag kibocsátás történjen a parkolás során.

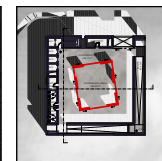
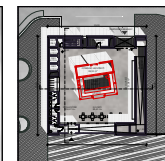
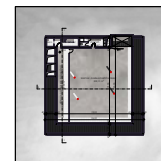
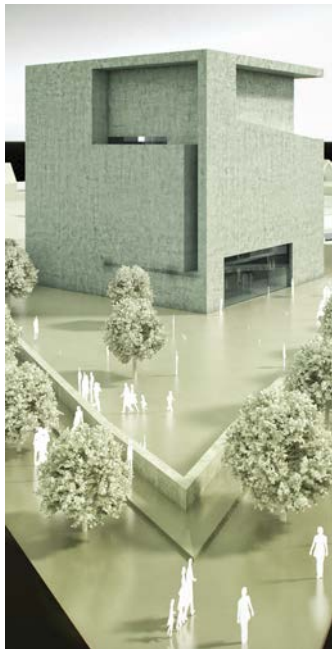
A tervezési program szerinti helyiségméreleteket a kiírási lehetőségeit (+10%) és a rendelkezésre álló (keves) pénz figyelembe véve a kisebb értékre állítottuk be.

Koncepció:

A tervezési terület, Telek ugyan az egyetem területén belül periférikus helyzetű, de süllyesztett helyzete miatt mégis nevezhető aróra szerűnek. Ezen a szálon indultunk el és az agóra téri definiálása céljából a süllyesztett teret fállal vettük körül. A forgalom az agóra falon kívülre szorul, így a falon belül a gyalogosoké a terep. Az épület előtti burkolt tér, (szabadtéri kiállító tér) irányultsága az egyetemi csarnokkal történő kapcsolattartást hangsúlyozza, egyben a tervezett épület előtereként szolgál.

A ház a szüksége legkevesebb helyet foglalja el, így az agóra falon belül két jelentős ezer, illetve ötszáz négyzetméteres zöldfelületet hozunk létre, illetve hagyunk meg, melyen több szintes növényállomány telepíthető és a meglévő értékes fenyőfák megtarthatók.

Az agóra körül vezetett utat a meglévő parkolóba kötöttük be, ezzel megoldottuk a gazdasági forgalom zavartalanágát. A gazdasági bejárat az épület északi oldalán, a látogatók elől takartan kapott helyet. A töltés melletti út felújítása a terület távlati fejlesztése szempontjából is észszerű lenne. A fásított gépkocsi parkolót a tervezési terület peremén helyeztük el. Lemondtunk a térszín alatti parkolásra, részben a magas talajvízszint miatt, részben azért mert nem hiszünk abban, hogy a parkoló lemez tetején valóban funkcionáló zöldfelületet lehet létrehozni. Nem elhanyagolható szempont, hogy a mélygarázs elhagyásával minimum kétszázmillió forintot takarítunk meg. Az épület megfogalmazásánál messziről is fölismerhető, logo szerű jelle gondoltunk.

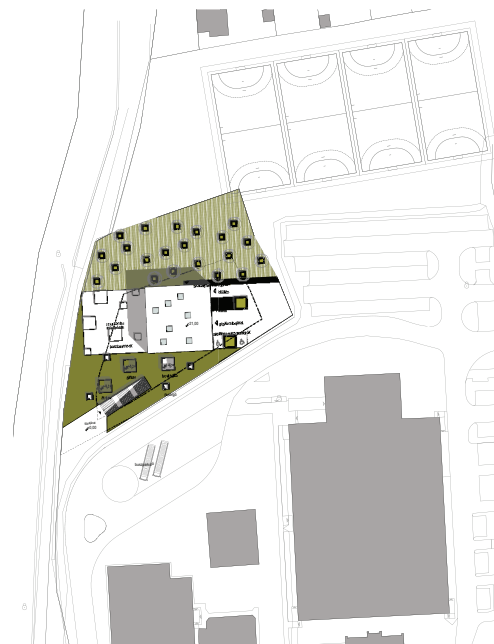
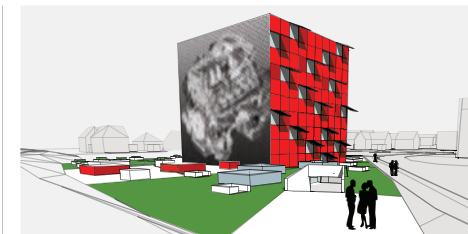
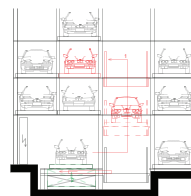
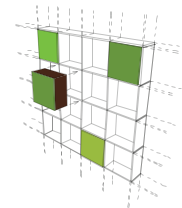
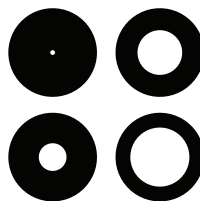
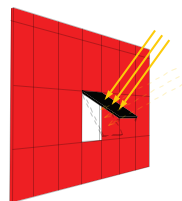
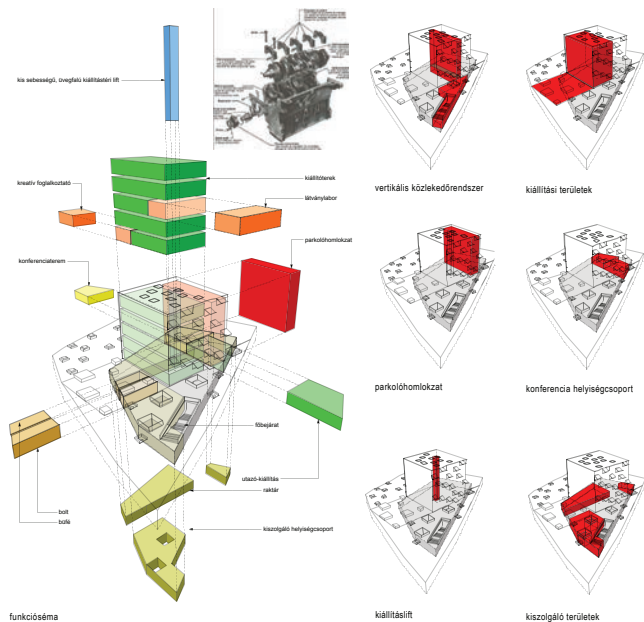

5. sz. pályamű:

Juhász Nagy Balázs, Kormányos Anna
mester: Szabó Levente

Tervünk kísérlet. Kísérlet egy olyan épület megfogalmazására, amely demonstratív módon próbálja az építészeti lehetőségeit, határait – a realitások keretein belül maradva – feszegetve bemutatni mindazt a korszerűséget, innovációt és interakciót, amelyet a kiállítási tematika megkövetel. Hitünk szerint olyan megoldásokat javasolunk, amelyek emblematikus, a kiállítástól szinte függetlenül is vonzó viszonyítási pontként jelenhetnek meg a gyiri turisztikai-kulturális palettán. Meggyízedsünk ugyan, hogy e ház elsősorban a benne zajló kiállításokról, és az ahhoz kapcsolódó eseményekről fog szólni, mégis, határozott

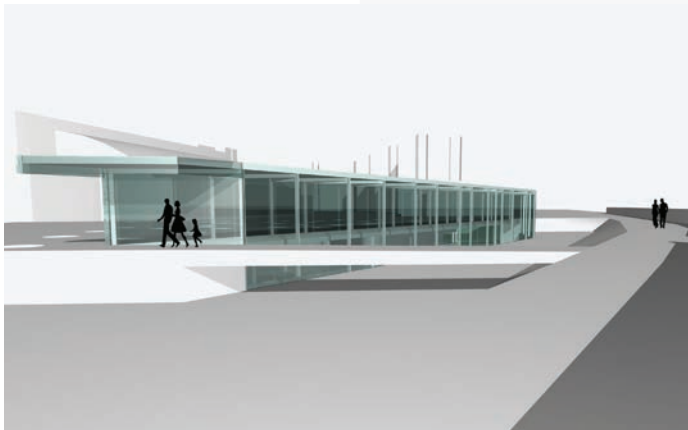
szándékunk volt olyan épületet megfogalmazni, amely minden vonatkozásban erősíti a kiállítás tematikájának és jelegének interaktív jellegét, maga is a kiállítás részévé válva. Alapkonceptciónk, hogy minden, a kiállítási funkcióhoz tartozó kiszolgáló területet elhelyeztünk a térszín alá, és minden a kiállításhoz, vagy annak tematikájához közvetlenül kapcsolódó területeket egyetlen emblematikus kb. 21x21 méter nagyságú kockaformában foglaltuk meg. Ez a szigorú funkcionális elválasztás kiemeli a kiállítás tematikáját, felerősíti a bemutatás hatásfokát és erejét.

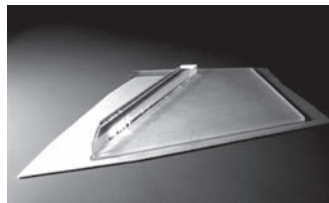
■ megvételt nyert

Bár a kiírás tesz utalást a többszintesség lehetséges előnyeire, mi alapvetően egyszintes épületet szándékoztunk létrehozni. Úgy gondoltuk, a fő funkció egyterűsége, mely lényegében egy ipari csarnok egyszerűségének lehetőségét hordozza magában, annyira meghatározó, és a létrejövő tér mindenképpen egybefüggő átláthatóságot kell eredményezzen, tehát a programot egy szinten kell tartani. Minden más tér kizárólag ezt a fő funkciót szolgálja, ennek használhatóságát biztosítja, tehát ennek mellérendelt kiegészítése. Ezt az álláspontot párosítva a „nem- megjelenő” ház elméletével született meg a terepszintbe süllyesztés gondolata.

□

6. sz. pályamű:
Németh Tamás, Vizardák Janka, Varga Bence
mester: Tomay Tamás

SÁROSPATAK REGÉC FÜZÉR BOLDOGKÖVÁRALJA KASSA

2009. március 19.

Sárospatak_ Sárospataki Rákóczi vár
Regéc_ Regéci vár_beszélgetés
Arnthó Ádám előadása

2009. március 20.

Regéc_ Túra a településen
A várom megtekintése
Füzér_ Füzéri vár

Boldogkőváralja_Vacsora

a lovagi étteremben ellátó község
legutóbbi öt évenként története mintaszere. A több

2009. március 21.

Boldogkőváralja_Vár megtekintése
Kassa_ Fő tér, Székesegyház
Modernek

2009. március 22.

Jászó_ Apátsági templom
Torna_ Zsigmond kori gótikus templom
a polgárok felé való nyitottságát mutatja.
Az épület az ügyfelek és hivatalnokok viszonyait
épületen belüli kapcsolatát igyekszik megfogal-
mazni.
Az épület centrumában az ügyfélter, az az ÜGY-
FEL, POLGÁR kore szerveződik a hivatali apparát.

Regéc nevét, ami szláv eredetű és szarv, földnyelv a jelentése 1298-ban említik először, megemlékezve arról, hogy a Baksa nembeli Simon fia György Regéc alatt ütközött meg 1285-ben egy, az úgynevezett második tatárjárás során az országra tört tátarok egyik seregével, azonban valószínű, hogy a csata csak a Regéc nevű hegy alatt zajlott, vár akkor még itt nem állt. Az első biztos adat a vár léteré 1307-ből származik, ekkor Aba nembéli Amádé nádor Regécen állított ki egy oklevelet. A várat alighanem az Aba nemzetség tagjai emelték a 13-14. század fordulójára körül. A rozgonyi csata (1312) után a vár rövid ideig Petenyi fia Péter birtokába kerül, akitől ostrommal kellett a királynak elfoglalnia 1316-ban. Ettől kezdve hosszú ideig királyi tulajdonban volt. Az 1420-as évek végén Zsigmond király Regécet a török elől Magyarországra menekült szerb fejedelmek, Lazarevics Istvánnak, majd Brankovics Györgynek adta. 1459-ben már ismét királyi vár volt, de Mátyás már 1464 előtt a Szapolyai családnak adományozta. Szapolyai János halála után, 1541-ben a Serédyek, majd 1560-ban az Alaghy család lett Regéc birtokosa. 1635-ben Eszterházy Miklós, a későbbi nádor szerezte meg, akitől 1644-ben I. Rákóczi György erdélyi fejedelem ostrommal vette el. I. Rákóczi György 1648 őszén hirtelen meghal, így a regéci vár erődítését és az uradalmi gazdálkodás fejlesztését már nem valósíthatta meg. I. Rákóczi György unokája I. Rákóczi Ferenc, választott erdélyi fejedelem, az ország egyik leggazdagabb főura 1666 tavaszán feleségül vette Zrínyi Ilonát. A Wesselényi-összeesküvés leleplezése után I. Rákóczi Ferenc anyja, Báthory Zsófia a jesuiták közreműködésével kegyelmet könyörgött ki fia számára, I. Rákóczi Ferenc életben maradt ugyan, de a császári kegyelemnek nagy ára volt. Négy-százezer forint váltság mellett a Rákóczi várakba császári őrseget kellett fogadni. Zrínyi Ilona aggodva érdeklődött ez után egyik levelében, hogy Regécet nem vették-e fel az „elhányandó várak” jegyzékébe.

Ekkor nem csak a gazda, de a vár is kegyelmet kapott. 1676. március 27-én megszületett II. Rákóczi Ferenc, a csecsemő még nem volt 4 hónapos, amikor meghalt édesapja, I. Rákóczi Ferenc. Ezt követően Zrínyi Ilona gyermekei gyámjának jelentette ki magát, átvette az örökös főispáni méltósággal járó teendőket. 1677-ben érkezett

gyermekeivel Regécre, ahol II. Rákóczi Ferenc gyermekkorának első éveit élte. Itt szerezte meg latin tudásának alapjait, itt ismerkedett hazája történelmével. Időközben Zrínyi Ilona érdeklődését felkeltette a bujdosó kurucok vezére, Thököly Imre. Az érdeklődésből szerelem, majd házasság lett. Az esküvő után a regéci tárházba vitték Thököly ezüstműit. 1683 májusában Regécen szervezték a felső magyarországi hadellátó központot, Szirmay Miklós várkapitány gondoskodott róla, hogy Regéc várának pincéi tele legyenek. Zrínyi Ilona ebben az időben itt élt, irányította a vásárlásokat, a várbéli munkát, készítette a zászlókat a nyári nagy hadjáratra. 1685-ben döntő támadásra készültek a császáriak a kuruc seregek ellen, ezért Thököly élelemmel és hadi néppel szerelte fel Regécet. Nem sokkal ezt követően Thökölyt a váradai pasa elfogatta, a kurucok a török ellen küzdő csapatok soraiba álltak, így 1685. november 5-én Regéc kuruc őrsége is kaput nyitott, azzal a feltétellel, hogy a császáriak oda nem vonulnak be. Nem így történt, Caprara generális a császári rendelet értelmében a várat 1686-ban leromboltatta. Többől feldúlított s kiforgatott a német által. Regéc várának hadi jelentősége a Rákóczi-szabadságharc idején már nem volt, az 1701-ben készült jelentés szerint kijavítása aligha lehetséges. A vár ugyan már nem szolgált az 1703-ban kezdődő szabadságharcot, viszont a regéci uradalom összes javaival annál inkább. A szabadságharcot 1711-ben leverték, ezt követően 1715-ben a Rákóczi javakat elkobozták, így Regéc rövid ideig a kamara kezébe került. 150 000 forint kegyadomány fejében 1720-ban Trautsohn Donát Lipót osztrák herceg tulajdonába kerül a regéci uradalom, aki a birtokkal nem sokat törődött. A Trautsohn család örökös nélkül kihalt, így a regéci uradalom visszazállt a kamarára, mely 30 évig gazdálkodott rajta. 1806-ban részben cseré, részben királyi adomány címén Bretzenheim Ágost Károly osztrák birodalmi herceg az új tulajdonos. A herceg haláláig bírálók gazdálkodtak az uradalmon, a vár gazzal benőtt romjait már csak kirándulók látogatták. 1823-ban az ifjabb Bretzenheim saját kézbe vette

az uradalom gazdálkodásának irányítását. A regéci előnevet kapott Bretzenheim Ferdinánd 1855-ben meghalt, az uradalmat felesége – Schwarzenberg Karolina és leánytestvérei örökölték. Az egykori uradalmi központ, a regéci vár a Károlyi család tulajdonába került, a gróf utasítására helyezték el 1936-ban először emléktáblát az északi torony falán. 1949-ben a várat államosították, akárcsak az osztrák főurak, a Magyar Állam sem bizonyult a leggondosabb gazdának, hiszen az elmúlt ötven év alatt semmit nem tett a magyar történelem e jelentős műemléke érdekében. Az utóbbi évtizedek alatt néhány esetben bozótírtás folyt a vár területén, legutóbb a 80-as évek második felében, ekkor a Bükk Nemzeti Park és az Északkerdő Rt. szervezésében.

1990-től Regéc Község Önkormányzata kezdi gondjaiba venni a település számára fontos, egyfajta kulturális és történelmi örökségnek is tekinthető műemléket. Az első években a gondoskodás kimerült a személtelkarításában, bozótírtásban, a látogatók által használt utak javíthatóságában. 1998-ban elhatározás született, hogy a mindössze 120 lelkes kis község kezdeményezi a nagy kiterjedésű vár régészeti feltárását és állagmegóvását. Egy év előkészítés után, 1999. július 5-én megkezdődött az első régészeti feltárás Regéc várában, ezzel párhuzamosan kiépült a várát ellátó villamos hálózat. Még ebben az évben kezdetét vette az úgynevezett várút kiszélesítése, hogy a munkálatokban résztvevő személyek, és a helyreállításához szükséges építőanyag szállítása biztosítható legyen, 2000-ben befejeződött az út kiszélesítése, folytatódott a régészeti feltárás, megkezdődött az állagmegóvás a már feltárt területeken (északi bástya, északi torony környezete).

Sajnos minden igyekezet ellenére sem sikerült kellő támogatásokat szerezni 2001-ben és 2002-ben, ezért az állagmegóvás, helyreállítás megtorpan, viszont a vár feltárása folyamatosan haladt.

TYPOEZIS

Nádai Ferenc grafikus-tipográfus és Czákó Zsolt grafikus-tipográfus előadása

Közreműködik: Faragó Kálmán költő

Moderátor: Dévényi Tamás

„Harold Evans a londoni Sunday Times és a The Times legendás szerkesztője a hetvenes években megjelent Newspaper Design című könyvében Gropius gondolatát a következőképpen aktualizálta (fordította le): „A nyomtatás technika és anyag kérdése; a (napilap)tervezés a térközzel való mesteri bánásmód”. De azonnal hozzátette – és ma is egyetértünk vele –, hogy a napilap dizájn egyszerűen nem létezik (a napilap) hírek nélkül, valamint egy jól meghatározott, az adott újság által megcélzott olvasótábor (célközönség) nélkül. Viszont – és ebből következően – az újságban megjelenő hírek (a magyar nyelv nagyon kifejezően hírlapról beszél) a vizuális megjelenítés nélkül nem érnének el kellő hatást, nem juthatnának el kellő meggyőző erővel az olvasóhoz, vagyis a vizuális kommunikációt (a szó legszorosabb és napi gyakorlati szintjén) a tipografikai tervezés (a dizájn) biztosítja. A dizájn – tudjuk – nem dekoráció, hanem kommunikáció (tájékoztató, [hír] közlés). A napilap (és tegyük hozzá: minden más sajtótermék) esetében pedig mindenképp azt kell tudatosítanunk, hogy a tipografikai tervezés az újságírás szerves része; jó, hatásos, kifejező tervet nem lehet újságírói ismeretek nélkül elkészíteni. Azt is mondhatjuk, hogy a jó tervező az adott sajtótermék vizuális újságírója-szerkesztője. Edwin Taylor, a Sunday Times vezető tervezője (Director of Design) egy 1970-ben tartott ATYPI-kongresszuson arról „panaszkodott”, hogy hiába végez több száz tervezőgrafikus a brit művészeti egyetemeken és főiskolákon, nagyon kevés közülük az, aki újságírói vénával (és szakmai felkészültséggel) rendelkezve be-

levetné magát az „újságcsinálásba”, legyen szó akár tervezőről vagy például illusztrátorról. 1897. január 21. fontos nap a sajtó történetében: a New Yorkban megjelenő Tribune című újság közölte az első fényképet (Bödévárosi jelenet, „természet után közvetlenül”). Még nem az első oldalon, ahhoz még nem volt bátorságuk az akkori szerkesztőknek, ám az olvasók így is észrevették és a siker mondhatni frenetikus volt. A természet után közvetlenül! A megjelenítés nyersessége, közvetlensége olyan erővel hatott, hogy a képen ábrázolt „jelenet” hitelességét megcáfolhatatlanná tette. Fekete-fehér (szoció)foto volt, alig nagyobb egy tenyérynél, és kommunikáció-történeti jelentősége mellett, a nyomtatás történetében is mérföldkő: az első, autotipiai klisével reprodukált, napilapban megjelent fotó látható az akkori olvasók. A folytatást tudjuk, onnantól kezdve nem volt megállás, ha valaki hiteles akart lenni, akkor fotót kellett közölni – a „rajzoló” nagy bánatára. A fényképezéskor viszont kimozdultak a műtermekből, az illusztrátorok közül az élelmesebbek átképezték magukat „fotóssá”, a fényképezőgépeket gyártó és fejlesztő cégek lázas munkába kezdtek, hogy megfelelő eszközöket adjanak egy új szakma kezébe. Aztán a 20. században szinte a tökélyre fejlesztett masinákkal felfegyverkezett fotóriporterek látták/látják el a napilapokat (is) képekkel. Ma már – a digitális képrögzítő technika hihetetlen gyorsaságú terjedésével – a különböző képügnökségek ontják a „képanyagot” és képszerkesztő legyen a talpán, aki(az adott témához, a lap stílusához) megfelelően tud válogatni.

BPM 37093

The largest diamond known
to man was found
in the dying heart
of a star.

The perfect courtship gift,
the stubborn numerization of its mass -
ten billion trillion
trillion carats -
can, without breaking sweat,
accomplish anything any
poet ever failed to.

No rhyme or metaphor
can keep up with the repetition
of thirty-four chanting zeroes,
and no synonym of ‚ardour’
is understood to imply
anything even remotely close
to twelve thousand Kelvin.

If I'll ever love a woman enough,
I'll bring it down for her
and crash the stock market -
love is in the action, not the trinket.

Western

A black horse
ambles
through the desert.

His rider
is a cowboy
with a hat
and Colts.

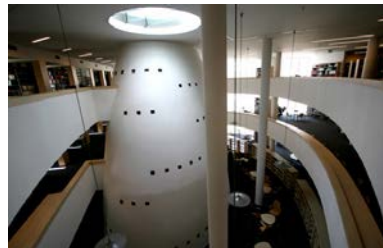
Little does he know
that the horse
is not
carrying him
on its back.

but the desert
on its hooves.

Faragó Kálmán költő versei

„... ez egy folyamat, amiben vannak vissza-visszatérő pillanatok. Az ember maga is változik, a világ is, a környezet is más, és a feladatok is, és ebből más eredmény születik. Például a pécsi könyvtárnál engem nagyon izgat az, hogy kívülről tudjon elegáns lenni a ház, belülről pedig inkább érzelmes. Foglalkoztat, hogy az érzelmesség, ami talán jobban benne van a fiatalabb kori munkáimban, miként hozható vissza a Pázmány egyetemi épülete után, amely sokkal inkább feszes, tiszta, racionális ház — ami a környezetével magyarázható. Az ember addig feszíti a húrt, amíg lehet, és úgy éreztem a Pázmány után, hogy ezt a húrt már nem lehet tovább feszíteni. Lehet, hogy a pécsi könyvtárnál ez az egész „kaptár”-dolog ezért jött vissza, miközben kívülről megőrzi a feszes-ségét és tisztaságát a ház, és a belső térszervezésében is, de van egy elem, ami érzelmes, ami visszatér a korábbi időszakokból, legalábbis én úgy látom.„

Ú J A B B É P Ü L E T E K

Balázs Mihály előadás

A SAN MARCO UTCAI ÁLTALÁ- NOS ISKOLA ÉS GYERMEKOTTHON

Épületlátogatás

Vezeti: Tamóczky Tamás Attila (XVI. ciklus.) és
Balázs Mihály (VIII. ciklus.)

„... Ellenpontokként, azonban szerves egységet képezve áll egymással szemben a San Marco utcai épületegyüttes régi és új épületrészei. A régi és az új épület azonos magasságú tömbjeit mintegy a terep részévé köti össze az új, magas épülettömbből kinövő, hullámzó tömeg.

Az óvodát, általános iskolát, speciális szakiskolát, diákotthont, gyermekotthont és pedagógiai szakszolgálatot magában foglaló épületegyüttes szellemileg közepesen sérült gyermekek elhelyezésére, nevelésére szolgál.

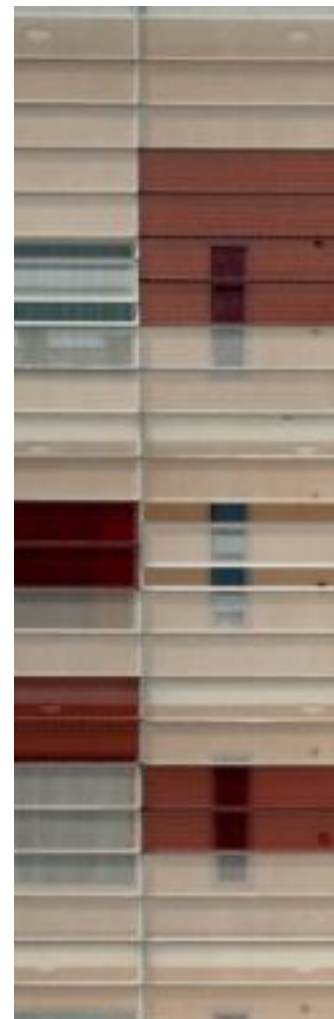
Az összetett funkció és a mai kor elvárásai nem tették lehetővé, hogy a századfordulós téglapépület és a kapcsolódó hetvenes években épült toldaléképület jelentős beavatkozás nélkül fennmaradjon. A régi épület „lepény” tömbjének elbontásával kiszabadult a századfordulós főépület tömege. A bővítés során a meglévő, megmaradó épületrészre kiegészült egy vele konkurálni nem akaró, építészeti karakterét viszont erősítő új épülettömbgel. A tisztán szerkesztett kialakítás olyan térbeli helyzetet teremt, amely egyértelműsíti az új építészeti arculat létjogosultságát.

Az épület erénye a tiszta és logikus koncepciójában, átláthatóan szerkesztett tömegében és funkcionális rendjében rejlik. Nem akar és nem is próbál túllépni a keretein a ház, nem akar többnek látszani, ezáltal minden a helyére kerül.

Az új épületrész világos, vakolt tömege finoman ül a terepre, a régi épület homlokzata előtt érzékeny

távolságra megáll. A két tömeg közötti hasíték fizikailag finoman elválasztja az épülettömegeket, viszont szellemi értelemben az építészeti gesztus által erősödik az összefonódás. A régi és az új épület összenő.

A részletgazdag téglarchitektúrás főépület és a határozott vonalvezetésű, tömegformálást hangsúlyozó homogén, egybefüggő homlokzati felületekkel szerkesztett új épületrész kontrasztja egyértelműen jelzi az építészeti szándékot. Az új épületrész hosszanti hullámzó homlokzatát nagyvonalú gesztusok, kiharapások lazítják fel. A kontraszt a szerves kapcsolódást még tovább erősíti. Az új, magas épületrész földszintje az elkülönített megközelítésű óvodának, I., II. és III. emelete a kilenc lakásegységből álló, 90 fős diákotthonnak, a IV. és V. emeletén pedig az öt lakásegységes, 40 fő számára kialakított gyermekotthonnak ad helyet. A gyermekotthoni egységekben 8, a diákotthoniakban 10 gyermek elhelyezése biztosított. A diákotthon és a gyermekotthon lakóegységei függőfolyosóra néznek, így a gyerekek az iskolát csak a belső teretek elhagyásával, külső téren át érhetik el. A szobák ablakai biztonsági okokból minimális méretűek, a szellőzés csak a kis résablakokon keresztül lehetséges. A kisméretű ablakok a nagyobb, ám rácsos ablakok lehetőségét váltották ki. ...”

„A rendezés során a területet elkülönítjük a sziget csatlakozó területeitől.

* Tisztást alakítunk ki - mert valóban Romkertnek szánjuk, korlátozott tartalommal. Ez a tartalom statikus jellegű, a megérkezéssel, megállással jellemezhető. Ugyanakkor meditatív jellegű - csend és az erre utaló (a közparkban nem megszokott) hangok:

* Vízcsobogás és harangszó, ami a teljes nap folyamán belengi a kolostor területét

* Béke. Jó illatok. Harmonikus látvány.

Építészeti elemek (idáig csak részben valósultak meg)

* Falmagasítások, a külső oldalon szintküllyesztés a lábazatok kibontásával, külső-belső térhatások kialakítása

* Egységes anyaghasználat: kő (a didaktikus kiegészítések bontása) A kőmunkák csak kőrestaurátor szobrászművész bevonásával készíthetők

* Belsőben téglá, külsőben kő padlóburkolat

* A hajdani kórus helyén karzat építése, ahonnan a teljes romterület jól áttekinthető és értelmezhető

* Kútház, csobogókút építése

* Harangláb építése kisméretű haranggal, amely a domonkos regula szerint egész nap hanggal tölti meg a kolostor területét

* Kerítés létesítése elliptikus alaprajzzal, mely déli irányban magába foglalja a feltáratlan területeket is."

A MARGIT-SZIGETI DOMONKOS APÁCA-KOLOSTOR ÉS KIRÁLYI UDVARHELY

F E L Ü J Í T Á S A

Épületlátogatás

Vezeti: Roth János

REGÉC

1. sz. pályamű:

Hoffman Tamás, Kállay Ferenc, Kecskés István
mester: Kalmár László

2. sz. pályamű:

Bárdos Gabriella, Bártfai-Szabó Gábor, Papp Glória
mester: Lévai Tamás

3. sz. pályamű:

Kovács Andor Kristián, Tamás Anna Mária
mester: Hemle Csaba

4. sz. pályamű:

Györfy Zoltán, Kormányos Anna, Varga Bence
mester: Czigány Tamás

5. sz. pályamű:

Czirják Ágnes, Görbicz Máté
mester: Tomay Tamás

6. sz. pályamű:

Németh Tamás, Szabó Dávid
mester: Szabó Levente

7. sz. pályamű:

Juhász Nagy Balázs, Vízdkád Janka
mester: Bán Ferenc

Invokáció

Weöres Sándor „Kútbanézó” kötet nyomán.

A Zempléni hegység nyugati szegélyén, a Szerencsről induló s Kassára tartó vasútvonalon, vele párhuzamosan a Szerencs patak völgyében Észak felé kanyargó közút fúzi fel a hegység nyugati peremén települt községeket. Vannak köztük lapályon települtek, csakúgy mint jellegzetes hegyi települések, – mint a mi

R e g é c ü n k.

A várak, romok a magyar történelem zivataros, (esetenként békés) korszakainak színhelyei, szereplőivel együtt. A vár megerősített, falakkal körülvett, sáncokkal, akadályokkal bővített hely. Rendeltetése a lakosság védelme háború, támadás esetén a falak mögött, vagy a kis létszámú bent katonaság védelmi tere a nagy külső támadókkal szemben.

A magyar város szó is erre a védelmi funkcióra vezethető vissza. Már a primitív népeknl is, az ókori keleti kultúráknál, a Római Birodalomban – a görögöknél és a középkori Európában is volt ilyen funkciója.

Az eredeti funkció a XIX-XX. századtól megszűnt, a hadtudomány, az emberpusztítás tudománya ezen már túllépett. A vár, a rom ma már a rárakódott múlttal együtt, köveiben hordozza egy újfajta megújulás lehetőségét.

Hogyan lehet ehhez hozzákezdeni?

Mi most közös előkészítéssel s véleményekkel, az Építész Mester Egylet, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és Regéc Város Önkormányzatával együtt az ötletpályázat formáját választottuk, mint első lépést.

A terület bejárása, a rom megmászása, a disputák, a romok hasonlása a tájhoz, mely elvlik és mégis belesimul, adja meg azt a sejtést: e rom alakuljon egy újfajta művé, melynek fogalmában az újáteremtés gondolata is benn van, olyan tett miként a műtét, az orvosi műtét, mely újra élővé teszi az elhasznált beteg testet. Az a műtét – mint az orvosoknál is, fáradtságos, gyötrelmes (látam orvost operáció után) – de felszabadító a műtötnek és a mű-tevőnek is. Végre egy megújult élet, a megmaradás.

Ugyan ez egy analógia, de valami hasonlót kell megszervezni az alkotóknak (a fiatal pályázóknak), de magának a romnak is, most az ötlet bemutatásával (s ez a mi munkánk most) – majdan a további lépések során – a folyamatos lehetőségek-

kel, pénzzel, újabb szereplőkkel, reménnyel és gyötrellemmel. Weöres Sándor rigmusa mondja velünk a tervekben bemutatott szándékok, gondolatot. Hogy is szól e négy sor:

Rigmus

*Egy ezredév elmúlása,
másiknak feltámadása,
ha ugyanaz lesz virulása,
nem a gödörbe bukása.*

Hát lássuk, hogyan néztünk bele a regéci kútba!
Arnóth Lajos
A Mesteriskola vezetője

A tervpályázat célja:

REGÉC várában a falak jelentős része a várudvar szintjéhez képest hat-nyolc méter magasságú. Amíg om-ladé és bozót takarta, csak falcsonkok mutatkoztak. Az omladék eltávolítása és az eddig végzett állag-védő falszövet kiegészítések után a rom középső része már-már tető nélküli épület rommá vált. Tizenöt évvel ezelőtt ösvény vezetett a romhoz, ma már terepjáróval járható földút. A turistaforgalom évről évre növekszik, az érdeklődés télen sem szünetel. A vár lábánál a látogatók fogadására tornácok faházak emeltek. A feltárás, állagbiztosítás tovább folyik, a várak, a kapubástya, több pince még feltárandó. A kiírók szeretnék a látogatók jobb kiszolgálását biztosítani, szeretnék a vár falai között zárt térben tén- len is látogatókat fogadni. Erre a helyreállító, hasznosítani akaró szándéokra várnak a pályázóktól építészeti megfogalmazásokat négy-öt év alatt és hosszabb távon, 12-15 év alatt megvalósítható elképzeléseket.

Tervezési terület és program:

A tervezési terület a várrom és a vár előtere, tőle nagyjából É-ÉNY-ra a volt a palánk. A várhegy 620m magas, erdő borítja. A faluból kelet felé Háromhuta/Tolcsva irányában kell kihajtani, és néhány-száz méter után kell jobbra a földútra térni. A földút első, rövidebb szakasza réten át vezet, folyamatosan emelkedik, második szakasza viszonylag hosszabban kanyarog az erdőben, míg elér a vár-hegyet megkerülve a vár előteréhez. A vár megközelítését gyalogosan képzeljük, olyan stabilizált, ápolott földúton, amelyen terepjáróval, vagy lovas kocsival is biztonságosan lehet közlekedni, és aki megfizeti vagy rászorul, szervezeten felszállíthat. Mindenesetre a személygépkocsikat vagy az országút-földút csatlakozásnál, vagy az erdő alatt le kellene állítani. A vár előterében nem tervezünk autóparkolót, csak tolatót, vagy szekerfordulót

Regéc várának feltárása és állagmegóvása kis lépésekben, szakaszosan történik.

Az I. Lipót uralkodása idején lerombolt vár falmaradványait saját kötőmunka és sűrű bozót rejtette. Ettől nagyrészt megtisztították. Azonban a várak feltárása még nem történt meg, ezzel összefügg, hogy a kapu és a kapubástya helye, mérete még tisztázatlan, csak sejthető.

A feltárás és állagmegóvás annyira haladt, hogy bár ideiglenes útvonalon, a látogatók megindulhattak. A látogatókat egy kis faépület szolgálja, a vár alatt, ÉNY-i előterében, a föltételezett „palánk” szintjén. Még lejjebb, az erdőben, szintén a nyugati oldalon mutatkozik még egy mesterségesnek látszó terepalakulat, amely szintén lehetett külső védőmű helye.

A vár nyugati középső részén feltártak egy pincét, azaz kitermeltek belőle a kömladékok, nyugati negyde- felett tanúként megmaradt a boltzata, amely jóval a várudvar szintje fölé emelkedik. Még további pincék feltárása várható.

Regéc - a várrom "hasznosítása" ötletpályáza

1. sz. pályamű:

Hoffman Tamás, Kállay Ferenc, Kecskés István
mester: Kalmár László

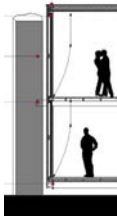
Konceptió:

Időlegesség-állandóság, a természetes és a művi környezet egyensúlyának változása időben.

A táj képe az évszázadok során változott. A természetes állapotából eljutott a teljesen beépített állapotig. A kezdeti természetes egyensúlyi állapota a folyamat közben változott, hol még a természet felé elbillenve, hol pedig az épített környezet felé változva. A végállapot szintén egyensúlyi állapotot eredményez nem csak önmagával (épített), hanem a természettel együtt is. Ezután a folyamat megfordult, a vár lerombolásának és folyamatos romlásának következtében a természet a kialakult állapotból visszatérőben van a kezdeti állapothoz. Nyilvánvaló, hogy maga a folyamat tekinthető állandónak, minden egyéb időleges.

Ebből adódik a koncepciónk, hogy a hasznosítás során szükséges építészeti beavatkozásaink tükrözzék ezt az időlegességet, visszaállíthatóságot. Ebben az esetben nem az alapállapot, hanem a megindult folyamat jelen állapota lesz a visszatérési pont. Erre az építészeti megoldás a szerelt jellegű kubusok kialakítása olyan anyagokból, amelyek természetesek és természetes módon viselkednek, öregsznek, de cserélhetőek, adott esetben könnyen elbonthatók. Továbbá a meglévő várfalakkal bizonyos értelemben kontrasztban vannak (tömör – perforált, súlyos – könnyed).

Nem a várfalak által kirajzolt külső épületkontúrát állítanánk helyre, hanem a belső terek kubatúráját, ezáltal megbújva és csak helyenként elővillanva jelenne meg az új tömeg (rejtőzködés).

II. díjat nyert

Mégvéteit nyert

A regéci várromra kiírt pályázatra gondolatainkat, és ötleteinket a hely kisugárzása és a várrom monumentalitása határozta meg.

Jól éreztük magunkat a várban úgy, ahogy a jelenlegi állapotban láttuk.

Regéc vára az ország legnagyobb alapterületű, komoly méretű felmenő falakkal is rendelkező középkori vármaradványai közé tartozik. Jelentőségének fényét azok a birtokosok is emelik, akik a magyar történelem leghíresebb személyiségei közé tartoztak.

A vár magja a 13-14. század fordulóján keletkezett és fennállása alatt nádorok, királyok, birtokosok, kereskedők kezében volt. Legjelentősebb tulajdonosa I. Rákóczi György erdélyi fejedelem, aki ostommal szerezte meg a várat, és ekkortól Regéc a Rákócziak kincstára, mellékrezidenciája lett. II. Rákóczi Ferenc is nevelkedett a vár falai között. Regéc ebben az időben fontos katonai és ellátó bázis volt majd a Thököly-felkelés bukása után a várat lerombolták. (...)

A regéci vár, és a Zempléni-dombság csodálatos adottságait Regéc község szeretné kihasználni, felélni a turizmust, bevonni a falu lakosságát a szállásadásba, és a turisták megfelelő fogadásába, ellátásába. Erre a falu összefogó lakóinak minden esélyük megvan.

Ehhez viszont a már elkezdődött várrekonstrukcióra van szükségük, régészek, önkéntesek és lelkes emberek segítségére.

Mégis mit tehet ilyenkor egy építész?

Amikor egyszerűen élvezni a vár csodálatos maradványait, a hely adta nyugalmat, a háborítatlan felfedezését a várromnak.

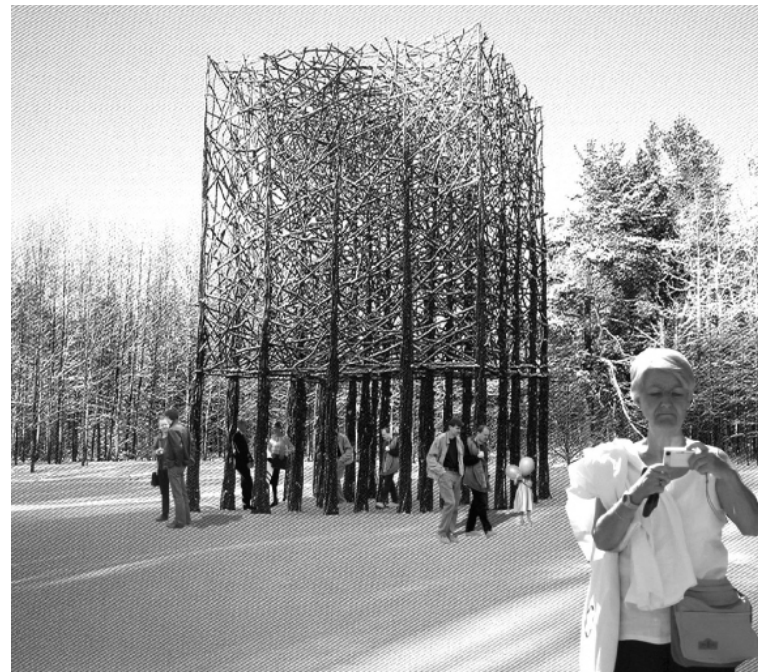
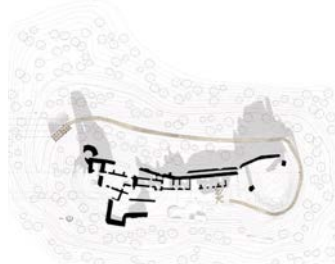
Ilyenkor mérlegel.

Mivel is lesz itt több a vár? Miért is jönnének ide emberek, akik még nem ismerik a várat, nem ismerik Zemplén lenyűgöző dombjait... Valami más miatt.

Egy élő fűz vesszőből készült várfonaton elkészítésére hívjuk az érdeklődőket, látogatókat és a helyieket.

Mivel a vár minden pillanatban épül, arca változik, fontosnak tartottuk olyan mérvűre redukálni az építészeti beavatkozást, mely szabad teret enged a romok további esetleges rekonstrukciójához, régészeti feltárásához, viszont kiszolgálja az elvárt kulturális igényeket. Nem nyúlunk a várhoz, de bevonjuk a vérkeringésbe, amelynek akár első üteme lehet a vár életre keltésének, a várforgalom felélénkítésének. Az idő haladtával, akár későbbi ütemben pedig akár több fonat készülhet, több szál kacskaringózhat a várban, vagy akár a várszoknyán.

Ha elkezdődik, mi szívesen fonjuk a vesszőt...

2. sz. pályamű:
Bárdos Gabriella, Bártfai-Szabó Gábor, Papp Glória
mester: Lévai Tamás

3. sz. pályamű:

Kovács Andor Kristián, Tamás Anna Mária
mester: Hemle Csaba

„A kép: a fény emléke, melyet az árnyék őriz.”

(R. Tagore)

A Regéci vár életében új fejezet kezdődött, amikor elkezdték feltárni, kiásni a föld alól. Ma már nem csak egy rom, a táj romantikus eleme, amely a múlt emlékeit őrizi, hanem a falu jövőjét meghatározó tényező. A vár étellel telt meg, a látogatók száma évről évre jelentősebb. Ilyen értelemben az „épület” ismét működni kezdett, fejlődésének új szakasza kezdődött el.

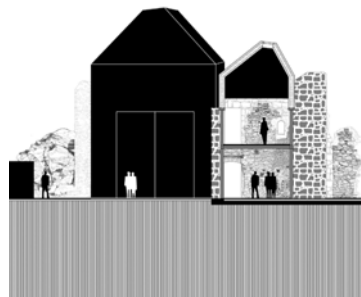
Egyfelől nem volt célunk olyan épület létrehozása, amely nem viseli magán korának lenyomatát, így a rekonstrukciós megoldásokat elvetettük. Nem beszélve arról, hogy a vár egykori megjelenéséről hiteles adatok nem állnak rendelkezésre.

Ugyanakkor nem célunk a korábbi rom látzatának fenntartása sem, hiszen ez a vár elmúlt kétszáz éves képének rögzítése lenne, nem pedig a jelen építészeti lenyomata. Ilyen értelemben a kívülről romnak tűnő falak állagmegóvását, és valamilyen formában ettől elkülönülő, új, rejtett elemek kialakítását sem tartjuk megfelelőnek, hiszen ez ugyanúgy egy korábbi kép konzerválása, mintha pl. a reneszánsz vagy a barokk kori állapotot állítanánk vissza.

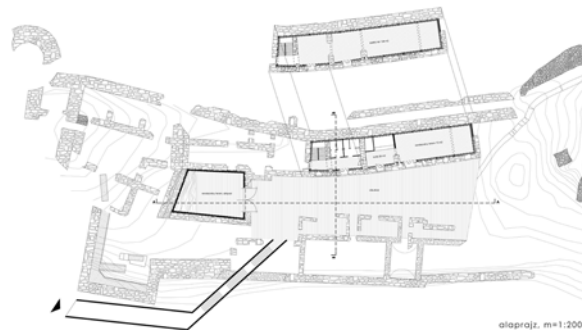
Ezért olyan megoldást kerestünk, amely mai eszükkel erősíti a vár már meglévő hangulatát, szellemét, nem pedig egy romot konzervál. Célunk olyan új kép megteremtése, amely a korábbi atmoszférára építve, azt erősítve ad újat. Nem konkrét formákat rekonstruál, hanem megidézi a múltat és egyben újra is értelmezi azt.

Tervünkkel a múlt árnyékaként idézzük meg és definiáljuk újra Regéc várát.

Az e helyen valaha létezett, de pontosan nem ismert tömegek és tetők időben változó árnyékainak lenyomatát transzformáltuk térbeli formákká. Így a tömegek az „árnyék absztrakciója” során alakultak ki.

I. díjat nyert

áttervezés, m=1:200

I. díjat nyert

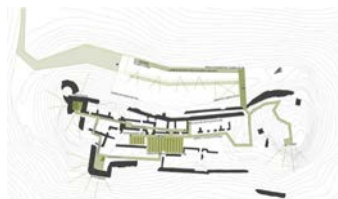
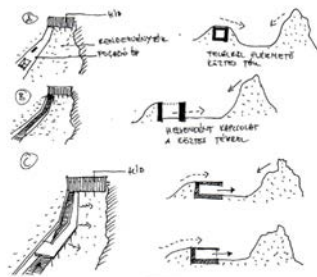
Arnóth Ádám: Feladatok a regéci várra kiírt pályázat kapcsán c. írása alapján műemlékes szemmel három, egymásnak ellentmondó, azonban kizárólagosan nem üdvözítő kánon, vagy filozófiai megközelítés él napjainkban.

Az ezek közüli választás, illetve ezek valamiféle kombinációjának a keresése építész szemmel a feladat alapvetően meghatározó része. Nagymértékben függ a helyi adottságoktól, azaz egy ország, vagy terület műemléki gazdagsága, az adott emlék állapota, romosságának mértéke, valamint a helyileg jellemző hozzáállástól, műemlékes gyakorlattól.

Azt gondoljuk, nekünk, mint építészeknek kell ebben a kérdésben állást foglalnunk és megtalálnunk azt a helyes arányt, hogy a megrendelő által kért program, a vár állapota és adottságai és a mi szemléletünk összhangba kerülhessen.

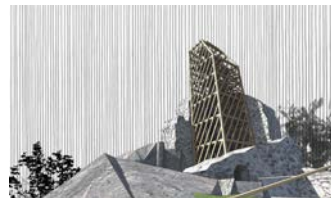
Az autentikus rekonstrukció lehetőségét elvetettük, és tekintettel a várrom jelenlegi állapotára-állagára, a feltárás befejezetlenségére, (azaz a terület egyes, változó részeinek munkaterületi jellegére), a kiíró elvárásaira, egyúttal lehetőségeire, valamint a használók körére és a használat időbeni megoszlásának sajátosságaira, úgy érezzük, hogy a helyes és arányos gondolko-

dást keresve ezen a helyen, a „nem beavatkozó” és a „kortárs építészettel társító” építészeti attitűd együttesét választjuk.

□

4. sz. pályamű:
Gyórfy Zoltán, Kormányos Anna, Varga Bence
mester: Czigány Tamás

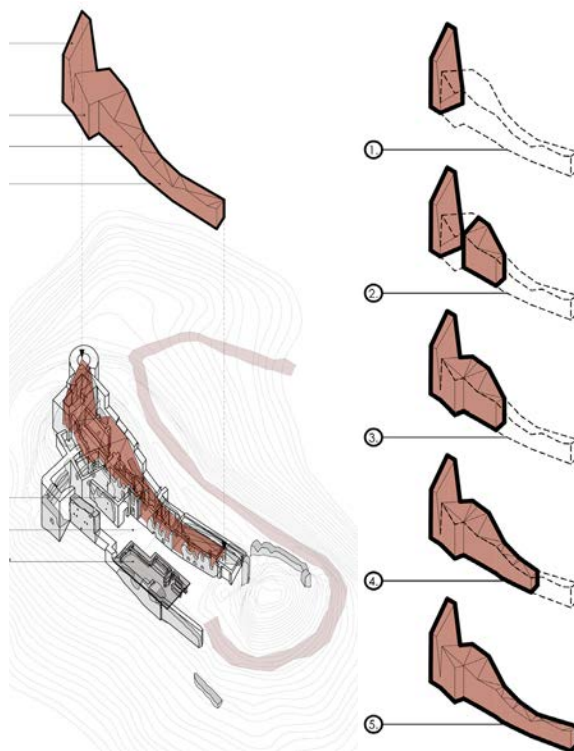
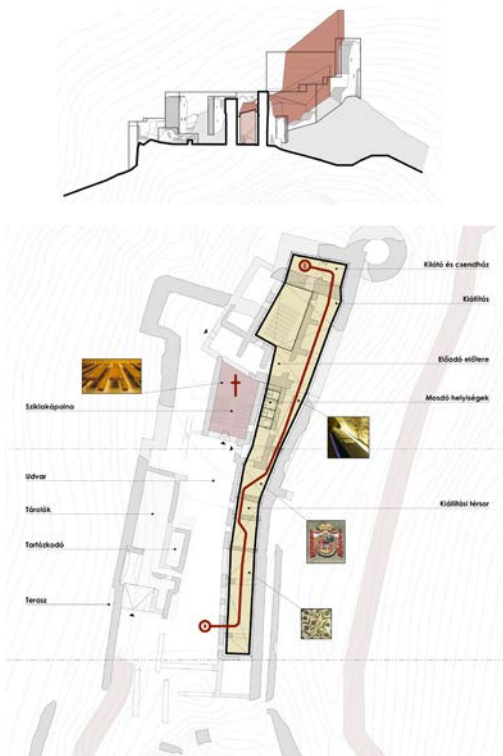

5. sz. pályamű:

Czirják Ágnes, Görbicz Máté
mester: Tomay Tamás

II. díjat nyert

megközelítés

A regéci vár hasznosítása kapcsán a megközelítés nagy jelentőséggel bír. Füzér és Boldogkő várai alatt a települések közvetlen közelségben vannak, az ide telepített új funkciók ennek hatására egy urbánusabb világot mutatnak (étterem, vendégház). Regécen a falutól való távolság már megteremti a természetbe való átlépést, de ezen felül a terepadottságok miatt (keskeny felvezető út, kevés parkolásra alkalmas terepszakasz) az egyéni, gépkocsival történő megközelítése a várnak nem lehetséges, hosszabb sétaút vezet fel az erdővel borított hegyoldalon keresztül. Erről az útról nem látható a vár. Az erdőben járva, az erdőt hallva, figyelve, van idő beszélgetni, vagy csendben lenni. A sétaútról letérve egy-egy egyszerű természeti hangszert (szél orgona), vagy a természet hangjait figyelő készüléket próbálhat ki az idelátogató a félhomályos, csak hangokra figyelő hangháztól a vár tornyába épített, néma, de Pazar kilátást biztosító csendházig.

A regéci várom kapcsán joggal tehetjük fel a fenti kérdést. Az elemekkel harcban álló sziklapár nem a falu fölé emelkedik, hanem erdővel borított várhegyen magasodik, tisztes távolságban a lakott területektől. A várban volt ugyan birtokosi fogadószoba és szálláshely, mégsem szolgált lakóhelyként egyik urának sem, nagy kiterjedése miatt azonban mindenképpen jelentős építményként jelent/jelenik meg. A falvak életétől elszakadó világ ezé a váré, amely adottság a természethez való közelségben gyökerezik.

Megítélésünk szerint a regéci vár csak részben feltárt és jelenleg feltárás alatt álló volt, valamint azok a programok amiket Regéc lakói elindítottak a vár- hasznosítás kapcsán arra mutatnak, hogy a sokrétűbb használhatóság és a folyamatos látogathatóság biztosítása az elsődleges igény jelen pillanatban.

II. díjat nyert

6. sz. pályamű:
Németh Tamás, Szabó Dávid
mester: Szabó Levente

Konceptió:**Rövid távú elképzelés:**

A várom helyzetéből adódóan fontos a figyelem felhívása, messzi távolból észlelhető jelzése (torony). A környéken lévő hasonló, jobb megközelíthetőségű, jobban karbantartott és rekonstruált várral nem akarjuk felvenni a versenyt. Nem akarjuk visszaépíteni a várat, vagy a visszaépítést imitálni. A kitorést (korunkra jellemzően..) a különbözőségeben, az egyéni habitusban látjuk. Ezt az alábbi építészeti eszközökkel szándékozunk elérni:

A vár valószínűsíthető udvarának terét nem próbáljuk rekonstruálni, a sajátos meglévő „nyitott várudvar” érzést fenn kívánjuk tartani (tér). A meglévő romokhoz nem nyúlunk oly módon, hogy a felmerülő helyiség igényeket a meglévő várfalak által határolt helyiségekbe épített fa szerkezetű építményekben helyezzük el (dobozok).

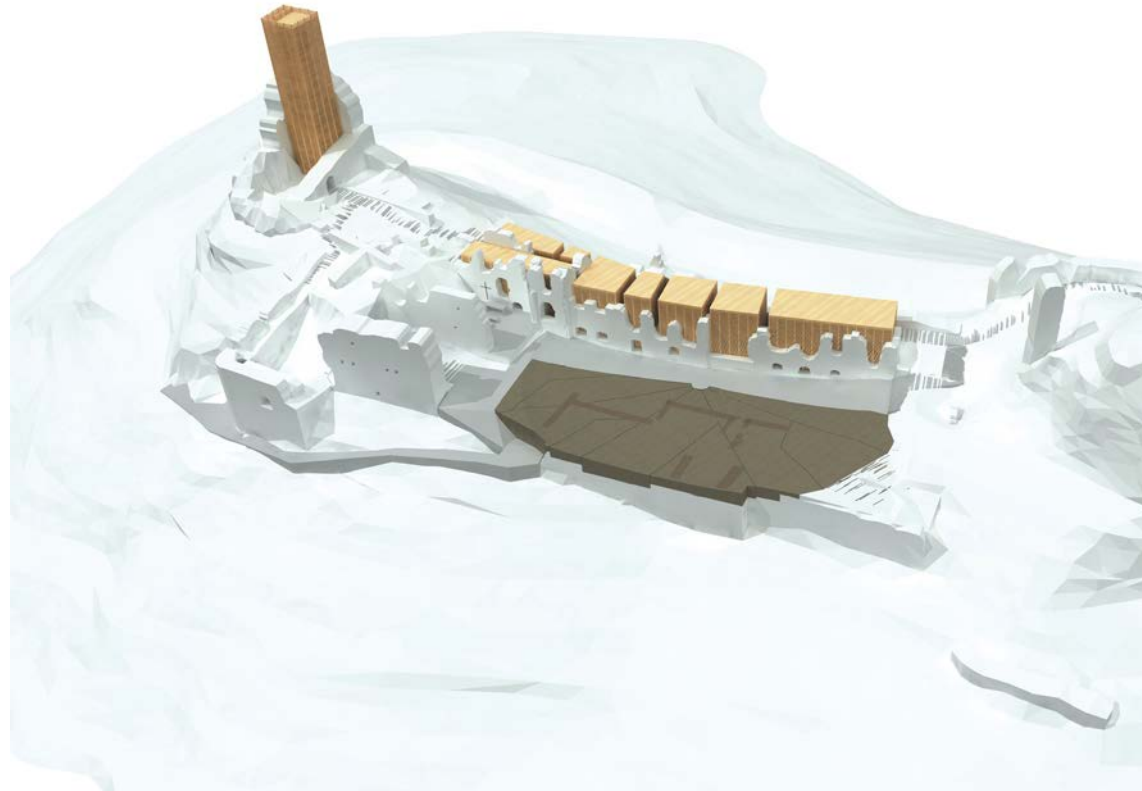
Hosszú távú elképzelés:

Ezzel az eszköztárral biztosítható a látogatói érdeklődés fenntartása, de semmi nem gátolja a régészeti feltárást valamint az azt követő – immáron tudományos alapokon nyugvó - esetleges rekonstrukciót.

Javaslat:

A bejáratot az északi bástyát megkerülve képzeljük el. Az így adódó út mikor a meglévő várfalat eléri visszakanyarodik. Ezen a helyen található a pénztárépület oly módon várfal maradványokat nem bolygatja, megjelenésével az összképet nem zavarja. Az innen továbbvezető úton tárul fel a tulajdonképpeni vár.

A fent vázolt koncepció mentén haladva három új elemet hoztunk létre, ezek a tér, a dobozok és a torony.

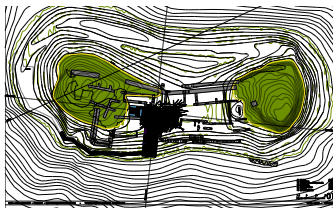
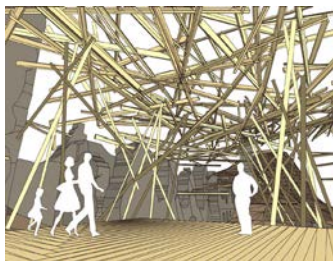
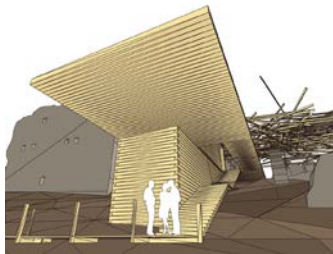

7. sz. pályamű:

Juhász Nagy Balázs, Vízdák Janka
mester: Bán Ferenc

„Kis Déva vára a bokor
Épül anyám hamvaiból.
Fogytán a könnyem - férfi lettem.
Madárka ri, kiált helyettem.”

Ratkó József : Déva vára

Bár a feladat egy konkrét helyszín problémájára keres választ, úgy gondoljuk, a megoldást egy sokkal alapvetőbb elv szerint kell megtalálni. Regéc vára - mint minden, a történelem viharait átvészelő vár - az évszázadok során számtalan fejlődési fázison ment keresztül: épült és pusztult is. Azt gondoljuk, hogy "eredeti állapota" nem létezik, nem definiálható, hiszen a különböző korok során mindig más és más képet mutatott. Ezért véleményünk, különösen egy ilyen mértékben lepusztult rom esetében, hogy a rekonstrukció vagy a helyreállítás nem jó válasz, mivel nincsen megbízható forrás a vár egyetlen "eredeti" állapotáról sem.

A vár jelene: ROM. Egy rekonstrukciós újjáépítés esetében mindössze önmaga múzeumát állíthatnánk elő, ami jó szándékkal sem tükrözhetné a vár teljes történelmét. Ezt - a történelem bemutatását - megteszik helyettünk a könyvek, rekonstrukciós rajzok. A hely szellemét megmutatni, érthetővé, átélhetővé tenni sokkal inkább azzal lehet, hogy mai gondolatokkal, eszközökkel tesszük hasznossá, használhatóvá.

Tervünk alap gondolata a rom ROMként való kezelése. A romokat benövi a gaz. Ezt a tényt hangsúlyozzuk, mikor azt állítjuk, hogy a falak teljes visszaépítése szükségtelen, még akkor is, ha teljes bizonyítást nyer "eredeti" állapotuk. Ez rekonstrukciós rajzokon rögzíthető a jövő nemzedékek számára. A ROMhoz kizárólag olyan mértékben teszünk hozzá újat, amely a falu életének, ünnepeinek és az érdeklődők látogatásának céljait minimálisan szolgálja.

Megvételt nyert

AJÁNLÁS

A pályázati kiírás az alábbiakat határozta meg:

„Az Önkormányzat szeretné a volt kápolna és a hozzá tapadó terület lefedését, mivel ezen az ún. palota épületrészen jelentős magasságú kőfalak állnak, némelyekben két sor gerendafészek is látható, nemcsak alaprajzot „rajzolnak”, jelenleg is teret képeznek. Az újraélesztett palotaszárnyat egész évben rendezvény helyszíneként kívánják működtetni.”

Ezek a szándékok minősíthetők túlzottaknak, pontosítandóknak, átgondolandóknak, vagy akár teljesen illuzórikusaknak, mint valós igény azonban nem hagyhatók figyelmen kívül a tervezés és értékelés folyamán. Az építető a vár megőrzését, használatát, turisztikai vonzerejének fenntartását csak így látja biztosítottak, és korántsem alaptalanul.

A kiírás és az építészeti, műemléki szempontok figyelembe vétele szerint I. díjra a 3. és 4. számú pályaművek kerültek, amelyek értékes és megvalósítható gondolatokat tartalmaznak. A 3. sz. terv érzékenységevel, a 4. sz. terv realitásával, emelkedik ki. Őket a 1., 5., és 6. követi, amelyek szintén alapos, gondos munkák, melyet II. díjra értékelt a zsűri. A 2., 7. sz. terv sok gondolata valójában nem a kiírásban feltett kérdésre válaszolt.

A díjazott munkákat ajánljuk az Önkormányzat, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal részére. A továbblépés és építés elemei –a lehetőségek tükrében– benne rejlenek a pályázatokban. A pályázatok a már felvetett 2. szempont, a „véglegesebb” megoldás megvalósítására a pályázatok nemet mondtak. Lesz-e olyan kor, amelyik a romokhoz „nem hitelesen” nyúl hozzá? Ez olyan felvetés, amely nem zárható ki. Bizonyos, hogy minden kornak meglesz a maga felelete erre.

Bíráló Bizottság

A Bíráló Bizottság a részletes elemző munka, értékelés és vita után fenti tervpályázatot eredményesnek ítéli.

Az értékelésnél kiemelkedő bírálati szempontok voltak:

A kívánt funkció megvalósítása mai építészeti kívánatok meg, de úgy, hogy az ne domináljon, ne nyomja el a rom rom-jellegét, legyen arányos, visszafogott, működjék együtt az épületmaradvánnyal.

A hitelesség megőrzése.

A Bíráló Bizottság munkáját május 19-én 10.00 órakor kezdte és május 20-án folytatta a pályaművek részletes bírálatának szóveges megfogalmazásával. Összeolvasásra és döntésre május 21-én került sor. A Bíráló Bizottság az összefoglaló értékelésben és ajánlásban a kiírás szellemének és szempontjainak figyelembevételével foglalt állást és az alábbiak szerint értékelt:

3. sz. pályamű	Tervezők:	Kovács Andor Krisztián Tamás Anna Mária Konzulens: Helmlé Csaba	I. díj
4.sz. pályamű	Tervezők:	Györfly Zoltán Kormányos Anna Varga Bence Konzulens: Czigány Tamás	I. díj
1. sz. pályamű	Tervezők:	Hoffman Tamás Kállay Ferenc Kecskés István Konzulens: Kalmár László	II. díj
5. sz. pályamű	Tervezők:	Czirják Ágnes Görbicz Máté Konzulens: Tomay Tamás	II. díj
6. sz. pályamű	Tervezők:	Németh Tamás Szabó Dávid Konzulens: Szabó Levente	II. díj
2. sz. pályamű	Tervezők:	Bárdos Gabriella Bártfai-Szabó Gábor Papp Glória Konzulens: Lévai Tamás	Megvétel
7. sz. pályamű	Tervezők:	Juhász Balázs Vizdák Janka Konzulens: Bán Ferenc	Megvétel

Károly József
Kis Dóra
Épít any
jén a Hódmező
Művelődési Ház

SZLOVÉNIA

2009. szeptember 24.

Bogojina_ CHURCH OF THE ASCENSION
 Joze Plečnik

Murska Sobota_

SCHOOL OF ECONOMICS
 Benda/Hocevar/Zorc

Maribor_ RING FOOTBALL STAD.
 Ofis

HOUSING POLJANE
 Bevk-Perovic

Teharje_ FAREWELL CHAPEL
 Krusec

Krasnja_ FAREWELL CHAPEL
 Ofis

Ljubljana_ HOSTEL CELICA
 Zorko-Rozic Arhitektia

2009. szeptember 25.

Ljubljana_ HOUSE PLEČNIK_MUSEUM
 Joze Plečnik

SZABADPROGRAM

2009. szeptember 26.

Ljubljana_ ZALE CEMETERY
 Joze Plečnik

POLJE SOCIAL HOUSING
 Bevk-Perovic

HOUSE SB - BLEJEC FAMILY HOUSE
 Bevk-Perovic

Joze Plečnik jelentősége az európai építészetben

Plečnik szerepe a modernizmus szlovén ideológiájának megteremtésében elvitatathatlan, sőt európai, de akár kimondhatjuk, hogy egyetemes jelentőségű volt. Szinte egyáltalán nem találunk életművében olyan formát, amely kizárólag szlovén vernakuláris eredetű. Korai munkájában igyekezett megfelelni a 19. század végén elindult mozgalomnak, amely a nemzeti művészeti formák keresését tűzte ki célul. Saját művészeti elvei szerint kereste a klasszikus szlovén tradíciót az antikvitás, az ókori Emona és a Ljubljánban található olasz barokk hagyományain keresztül. Ljubljánával, mint az új Athénnal kapcsolatos víziója az ókori Róma, az olasz reneszánsz és barokk és a mediterránumi örökség kincsein alapult. Mégsem hagyta el északi, misztikus és mítikus énjét sem, ami leginkább fából készült alkotásaiban jutott kifejezésre. Plečnik személyiségének e része leginkább a bécsi szecesszióhoz és az expresszionizmushoz köthető, de a szlovák és szlovén rusztikus tradíció is hatással volt rá. Elmondhatjuk, hogy Plečnik két művészeti hozzáállást, két alapvető művészeti hangulatot testesít meg és bekit ki. Az észak és a dél találkozása nyilvánvaló a mai Szlovéniában található Carniola régióban, de leginkább annak fővárosában, Ljubljánban. Joze Plečnik ezeket a tradíciókat, jellegzetességeket és hangulatokat ötvözte, így joggal tekinthetjük az egyik legnagyobb - és valószínűleg az egyik legutolsó - univerzális művésznek.

„Röpülj, lelkem, röpjél túl hazámat!
Hogy röpültem egykor! Tornycok szálltak,
Mont Blanc süllyedt, narancsfák kínáltak,
láttam népet, mordat és vidámat:
így találtam nagyobbik hazámat.
Rómát fűs tisztelettel jártam,
mintha őseim városa volna,
és Avignon nevetett, mint Tolna,
vígán fürdött egyazon sugárban,
és egy lélek font be néptől népig
messze földrészt eleven hálóba:
egy lélek, egy ország végétül-végig
magát - tépő hazám: Európa.”
Babits Mihály_ Európa

A „magát - tépő hazám: Európa” (ugye, ez Babits zseniális megérzése 1925-ben a mai Európai Unióról) - tagjai vagyunk a történelmi lét masszív változásai révén. 42 éves volt Babits, amikor ezt a verset írta, gondolata ma is aktuális. Ami akkor őt foglalkoztatta: Európa, európaiságunk.
A ma magyarja sem kivétel, minket is foglalkoztat. A mi speciális európaiságunk együttélési sávja Európa keleti része (északtól délíg) nemrégén felvett 10 állam közös csokra. Nem elemezve most a múlt történéseit, de létünk alakulásában volt egy priméren közös vonás. E sáv országai hol a Nyugat keleti pereme, hol a Kelet nyugati pereme voltak, amely a mindkét oldalon elhelyezkedő „nagyok” befolyása és uralma alatt vagy mellett élt. E présben alakult sorsuk, munkájuk eredménye, pusztulása. Mégis mindig megélték önálló és szuverén gondolkodásukat, közös szegénység bélyegével megterhelve.

Az ÉPÍTÉSZ MESTER EGYLET szereplőinek (hallgatók, mesterek)érdeklődési körébe került a régió világa, benne hangsúlyosan építészete. Hogyan öríték meg kultúrájukat, anyagi létüket, identitásukat? Összehasonlításokat tehetünk a mi létünk és az ő létük között. Sajátos jegeik, miként a miénk is, felismergetők az irodalomban, zenében, képzőművészetben. Milyen építészeti világuk, annak múltja, jelene és jövője?

E rejtőzködő, sokszor nem ismert szépség már eddig is mindnyájunkat megfogott, s ezt keressük a mostani utunk során is, s megvan ennek varázsa a folyton jelenlévő „nagyok” mellett is. Észre kellett vennünk, hogy a „nagyok” markáns európaiságához kell a mi európaiságunk is, nélkülünk ők is szegényebbek, s ennek a nagy európai egységnek mi vagyunk sajátos sava-borsa. A., mi” ezen az úton a szlovének, hát lássuk őket!

Arnóth Lajos

CHAMBER OF COMMERCE AND
IND. OF SLOVENIA
Sadar-Vuga

RESIDENTIAL COMPLEX AT SISKI
Bevk-Perovic

DUTCH EMBASSY
Bevk-Perovic

MOSTEC
Ofis

HOTEL MONS
Podrecca - Dobrin

HOUSE H
Bevk-Perovic

ST. MICHAEL'S CHURCH
Joze Plecnik

Neverke-Pivka_
METAL RECYCLING PLANT
Dekleva - Gregoric

Stanjel_
MEDIEVAL TOWN

2009. szeptember 26.
Kranj_
STRAZISCE PRIMARY SCHOOL
Danilo Fürst

STAIRS NEXT TO ROSENKRANZ
KIRCHE
Joze Plecnik

PLACE FRONT OF THE CHURCH
Joze Plecnik

Brdo_
CONGRESS CENTRE
Bevk - Perovic Edvard Ravnikar

Kranj_
THE TOWN HALL
Edvard Ravnikar

RÉTEGEK LÉPTÉKEK STRATÉGIÁK

Berlin újjáépítése. (IBA-tól az egyesült fővárosig).

Kerékyártó Béla előadása

„A német, és ezen belül különösen a berlini építészeti második világháború utáni alakulását kettős értelemben is a funkcionalizmus tabula rasa-gondolkodásmódja határozta meg. Egyrészt a modern építészeti Athéni Chartában rögzített elvei és a háború után folytatott nemzetközi gyakorlata, amely a funkciók zónákba szervezésével és elkülönítésével a város új térbeli rendjét célozta meg. Másrészt viszont a németek saját (közel)múltjukhoz való traumatikus viszonyából következett. A németeknek, mint ahogy azt egy svájci építész megfogalmazta, a második világháború után nemcsak a városokat és az épületeket, hanem a kultúrájukat is újra kellett építeniük. (Tschanz, 1999) Nácizmus, totális háború, holokauszt, totális vereség – mindez alapján kérdőjelezte meg a németek saját történelmükhöz fűződő viszonyát. E provizóriumban hosszabb távra berendezkedve 1945 radikális korszakhatárára, egy új időszámítás kezdetévé vált. Ennek fényében – a modern 20-as évekbeli közjótékát leszámítva – a német egyesülés 19. századi története, s különösen a wilhelmizmus militarizmusa a fasizmus egyfajta előtörténetének számított, s mint a nemzeti öntudat, önreprezentáció hordozója jórészt szintén anatómia alá esett.

A nemzetközi és a helyi indítottság tisztáza lapot nyitni akarás ily módon összekapcsolódott egymással: a város mint „hagyomány” kétszeresen is rombolhatóvá és rombolandóvá vált. Keleten egy új világ megteremtésének utópiája jegyében a város államosított területén szinte nyom nélkül törölték el a történelmi városmag épületállományát. Nyugaton is elbontották

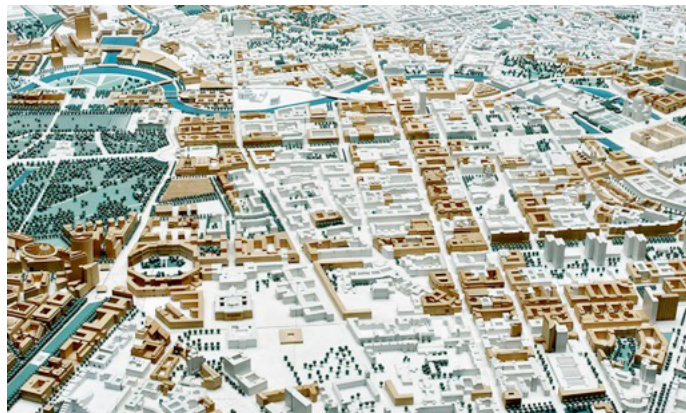
a háború után megrongált, de helyreállítható épületek jó részét. A megmaradtakat „stilisztiztásnak” vetették alá, vagyis a díszítő ornamentikát, tagozatokat szisztematikusan eltávolították a homlokzatokról. A sérült tömböket a fellazítás jegyében nem építették vissza, s ezáltal a beépítési rendje megbomlott. Az újjáépítés olyan szanálási stratégia jegyében folyt, amely a túl sűrűnek és egészségtelennek ítélt bérkaszánya-övezet jelentős részének bontását, és városzzéli telepek építését irányozta elő. Ez a radikális és a komplexus erejével ható eltörlés a 60-as évektől fokozódó ellenállást váltott ki. Wolf Jobst Siedler fotókkal gazdagon illusztrált könyve, a meggyilkolt város szomorú láttelepet adott a város fizikai és értékpusztulásáról, a tömegességből fakadó monotónia és igénytelenség elharapozásáról. Az épített műlthoz való viszonyban az 1974-es műemlékvédelmi év hozott fordulatot, s a 70-es évek második

felében, de különösen az évtizedfordulón erőteljes mozgalom indult meg mind a szakmán belül, mind pedig a közvéleményben a háború utáni építészeti elveinek és gyakorlatának felülbírálatára. A szakmai újratérképeződésben fontos szerepet játszottak a 60-as évektől észlelhető szellemi irányváltás koncepciói és képviselői is, akik a tabula rasa hozzáállást naív funkcionalizmusként utasították el, és a város mint történelmi képződmény folytonosságára, valamint az építészeti formaadás és jelentés belső autonómiájára irányították a figyelmet.¹ A szélesebb nyilvánossághoz is eljutó diskurzusban olyan helyi szerzők mellett, mint Wolf Jobst Siedler, Josef Paul Kleihues, Wolfgang Pehnt vagy Heinrich Klotz a nemzetközi építészeti fontos képviselői is szóhoz jutottak, így Aldo Rossi, Peter Smithson vagy Charles Moore.

Városrekonstrukció a Nemzetközi Építészeti Kiállítás során

Ezek a törekvések a Berlin 750 éves fennállása alkalmára szervezett, fentebb már érintett Nemzetközi Építészeti Kiállítás (IBA) megvalósítása során öltöttek intézményesült (város)építészeti alakot. Az IBA nem valamely lehatárolt kiállítási terület ideiglenesen emelt építményeit jelentette, hanem valóságos helyszíneken zajló városépítészeti és építészeti projektek egész sorát. Mintha Berlint egyenesen arra teremtették volna, hogy minta- és gyakorlóterepe legyen azoknak a törekvéseknek, amelyek a modern építészeti háború utáni újjáépítésben „Bauwirtschaftsfunktionalismus”-száí degradálódott válfajára válaszul születtek. A városzzéli, új építéssel szemben a hangsúly a belvárosra, annak kijavítandó-kiegészítendő szövetére került. Ezt fejezte ki az IBA jelszava is: A belváros mint lakóhely.

A lakóhely, a lakás kettős értelmet kapott: egyrészt általában a történelmi rétegződése által meghatározott „hely” és életforma egybeszőződését, az épített környezet egzisztenciális tartalmát jelölte.² A másik, ennél szűkebb és konkrétabb jelentés magára a szociális lakásépítésre vonatkozott: az IBA is ebben a keretben, ennek normatívái szerint épített. S azt kívánta demonstrálni, ami kezdetől fogva a modern építészeti célkitűzései közé tartozott, vagyis hogy a rendelkezésre álló erőforrások felhasználásával jobb és használhatóbb lakások építhetők. Csakhogy ők ezt az iparilag előállított, szabványosított átlaglakásokhoz és telepekhez képest fogalmazták meg, s a gazdaságosság helyett a beépítési mintákból és típusokból adódó változatosságot, ezek városi emlékezetéhez kapcsolódó és identitást nyújtó jelentőségét hangsúlyozták. Ily módon a lakók vagy használók nem az, elvont szociológiai ember” pusztá eseteként jelentek meg, hanem a város polgáraiként, akiknek a léte a város áthagyományozott kontextusától függ, ám életformájukkal, törekvéseikkel ők is alakítóvá válnak környezetükné.”

„ ... A szakma sokféleképpen gondolkodik arról, hogy hogyan lehet egy épületet rendbe hozni. Én nem műemlékekre és nem műemlékekre osztom a világot, hanem régi házakra és új házakra. Ez annyit jelent, hogy egy régi ház, számomra még lebontott állapotában is jelent egyfajta örökséget, amiről ha megfélelkezünk, biztos, hogy veszítünk valamit. Az épített környezetnek ezt a folyamatos bontásokból eredő veszteségét nehezebben tudja az építész szakma felfogni, mint a laikus közönség. A régi házak esetében, ahol az érték legkisebb nyoma fölfedezhető, mindig el kéne gondolkodni azon, hogy miként őrizhető az meg. A magam építészeti munkássága egyértelműen azt mutatja, hogy én ilyenkor mindig úgy döntök, hogy ezt az értéket, legyen az pirinyó vagy fantasztikusan nagy, meg kell őrizni, mert gazdagabb marad tőle a világunk. Az öreg házat nagyobb gonddal és féltéssel kell kezelni, mint a semmiből teremtetett, mert sokkal sérülékenyebb, és anyagi valóságában van jelen a tervezési folyamatban. Ebből az következik csak számomra, hogy a régi épületeket sokkal jobban tisztелеm annál, mint hogy saját modernista építészeti elképzeléseimet rátukmáljam ezekre.

A Rácz fürdő esetében elég furcsa dolog történt, egy teljes egészében elpusztult épületrész állítottunk helyre, vagyis visszaépítettünk. Visszaépítés a világban nagyon sok helyen volt már, pl. a lebombázott német városok esetében, de ezek inkább ijesztőek lettek a gyors és olcsó megoldások miatt, mint jók. Bár nyilván megkérdőjelezhető, hogy egy lebombázott város visszaépíthető-e, egy város élni akarása azonban nagyon sok mindent megenged, hitelesít. Ezért az Erzsébet híd bombázása kapcsán megsérült, majd a 60-as évek elején lebontott Ybl Miklós által tervezett zuhancsarnok visszaépítése csak úgy, végtelenül távol áll tőlem. Majdnem elképzelhetetlen. Úgy gondolom, még ma sem világos sokunk számára,

hogy a történelemhamisítás az építészek részéről is elfogadhatatlan. Magam mindent megteszek, hogy ilyen helyzetbe ne kerüljek. Valaminek a visszaépítése azért kínos, mert éppen a laikusokban kelti azt a hitet, hogy az mindig ott állt. Holott nem. Ezért ki kellett találni egy technikát a Rácz fürdőnél, ami jelzi, hogy ez a zuhancsarnok nem 1865/70-ben épült. Akkor találtam ki az 1:1 makettet, ami ebben segített. (...)

Az Ybl-féle zuhancsarnok esetében szükség volt egy egyszerű és jól használható technikára, hogy a tervet meg lehessen értetni az összes szereplővel: a fejlesztővel, a hatósággal, a restaurátorokkal, a művészekkel és a klasszikus kivitelezőkkel is. Ha egyszerűen tudok fogalmazni, azt mindenki megérti és a számonkérés is könnyebb lesz. Az 1:1-es makett ilyen gondolat: mindenki számára világos volt, hogy máshogyan kell viselkedni kívül, és máshogyan belül. Kívülről minden mai, belül pedig azt mondtam, mindent úgy kell csinálni, ahogy 1865-ben volt. Ez a fajta gondolkodás egy-értelművé tette, hogyan kell viselkedni a kövel, a kerámiával, a víznyomással, vagy a világítással. Evidencia volt, hogy pl. a víznyomást le kell csökkenteni annyira, amennyi annak idején volt. Persze mindennek van határa. Mivel végtére is ez egy új épületrész, azt még el lehetett érni, hogy a KÖH segítsége meglegyen ahhoz, hogy a legaróbb forma is a tervnek megfelelően valósuljon meg, de azt már nem, hogy minden belül használt anyag korhű legyen. A garanciális és szavatossági elvárások miatt kompromisszumokat kellett kötni, de a végeredmény mégis az lett, amit szeretünk volna. ..."

R Á C Z F Ü R D Ő ÁTADÁS ELŐTT

Épületlátogatás

Vezető: Dévényi Tamás

A „Libás” ürgyén a Balatonfelvidékről....búcsuzól.

Keszthelyre menet az autóbuszon azt találtam mondani, hogy az elmúlt időszakban a Balaton körül épített, a környezetükből a fák koronája fölé magasodó épületek, mint például az Auróra Almadíiban, a Marina és a Flamingó Füreden, a zánkai táborba vagy a Keszthelyre tévedt középmagas lakóházak elhibáztak, abból a szempontból is, hogy csúfítják a tájat.

Ez az ítélet természetesen azt nem jelenti, hogy ami aombok közé rejtőzik azt színvalonalasnak tartom, már csak azért sem, mert a meghagyott szabad területekhez képest többnyire ezek az épületek is mind túlméretesek, és ez a fajta építkezés kilométerszámra megszakítás nélkül terpeszkedik Balatonvilágostól Balatonfüred nyugati széléig, és a Balaton-felvidék nyugati végén ugyan ez a burjánzás van folyamatban Keszthelytől Edericsig. Az építés elnyelte, vagy rövidesen elnyeli a szőlőket, elfoglalja a vízpartot, feljebb szorítja az erdőt a dombokon, nemsokára meglehet át is bukik a dombtetőkön. Alig maradt ebben a terjengő masszában néhány településmag, melyről azt állíthatjuk, hogy megőrizte falusiasságát, mint például Lovas, vagy Csopak egy része, Paloznak, vagy városiasságát mint Füred a templomai körül, vagy éppenséggel a reformkorban alakult fürdőhely jellegét, mint Füred a kerek templomnál.

A Balaton nyugati medencéjében a tihanyi földnyelvtől a Keszthelyi Hegységig a települések a tájban egymástól tisztes távolban állanak, csak kisebb foltokat fednek le és a gyermekvárosi épülettől eltekintve aombok földe csak a templomtornyok emelkednek. Aszfótotól nyugatra a műemlékek, a felújítások és sok esetben az új építkezések /a bebiróké is/ őrzik a településképet, többnyire persze a balatontól kissé távolabbi falvakban.. Ez a megállapítás azt jelenti, hogy az épületek jelentős része megmaradt az egyenetlen magastetős méret és arányrendben, és a tájban meghatározó a szőlőültetvény az egymástól távol épült présházakkal, amelyek egyre több esetben nyaralóként is szolgálhatnak.

2010 tavasszal az Építész Regatta konferencián arról lehetett hallani, hogy a pénzvilág 10 balatoni, vízközeli birtokon a turizmust följeflesztendő, mega-beruházásokat készít elő, meg arról is, hogy egyes értékelések szerint igazán csak a vízparti telek értékes a turizmus üzlet számára, fejleszteni úgymond, ilyen telken érdemes.

Itália egyes csontra beépített tenger,- és tópartjai megmutatják, hogy ez a mohóság hová vezethet. A Keszthelyi Hegység déli lejtője Keszthelytől Balatonedericsig az elmúlt röpke 40 év alatt változott át falvak és szőlőhegyek egymást váltó helyszínéből kétmenetes emletes házakkal folyamatosan beépített területté, ahol szinte csak a régi templomok maradtak meg emlékeztetésül a táj és lakói valaha harmónikusabb együttélésére.

Az építést megítélésem szerint a táj hosszútávú megőrzésének kellene alárendelni, olyan elsőszantsággal, hogy bizonyos körzetekben a beépítést, a kubatúra növekedést tiltani kellene, mert ha a rohamnak teret engedünk, elmúlik a táj világraszólóan egyedülvaló varázsa.

Nagy kérdés, hogy a töke korlátozható-e, és az építészek vajjon mit fognak kiszorgálni, és milyen módon?

Bp.2010.szeptember 28
Csontos Csaba

LIBÁS

1. sz. pályamű

Györfffy Zoltán, Hoffman Tamás,
Juhász Nagy Balázs, Kállay Ferenc,
Kecskés István, Varga Bence
Konzulens: Lévai Tamás

2. sz. pályamű

Bártfai-Szabó Gábor, Kovács Andor Krisztián,
Kund Iván Patrik, Németh Tamás,
Szabó Dávid, Tamás Anna Mária
Konzulens: Getto Tamás

3. sz. pályamű

Bárdos Gabriella, Czirják Ágnes,
Kormányos Anna, Papp Glória
Konzulens: Nagy Iván

Keszthely Önkormányzata a „Libás” tópart és a parti erdő hasznosítási javaslatát azért kéri a Mesteriskola hallgatóságától, mert a terület használati jogát a Vízügytől szeretné megszerezni. A tervekkel –feltéve hogy keletkezik alkalmas javaslat– azt kívánja bemutatni, hogy milyen módon kívánja a területet a nagyközönség számára, azaz hangsúlyosan közösségi célra hasznosítani, a természeti környezet lehető megkímélése, fenntartása mellett, bemutatás céljából.

Ajánlás

Az Önkormányzat a különféle lehetőségekhez adja az elkészült feladatokat szöveg kíséretében, így a BB sem tud egyértelmű választ adni arra, hogy melyiket ítélje első, második vagy harmadik helyre, de a zsűri folyamán elhangzottakat figyelembevéve és az Önkormányzat saját szempontjait előtérbe helyezve a sorrendre a következő választ adja:

Németh Gábor

helyre az 1. számú tervet,
helyre a 2. számú tervet,
helyre a 3. számú tervet javasolta.

Zsűritagok:

Kalmár László

A terv nagyvonalú volta és az egész Balaton számára felhasználható látványosságot értékelve, annak költőiségével megerősítve a 2. számú tervet tette I. helyre, a 3. számú tervet II. helyre és az 1. számú tervet a III. helyre.

Csontos Csaba

Mind a három tervet hasonló minőségben értékelte, számára mindegyiknek megvan az a sajátos értéke, hogy összehasonlítás tekintetében is az értékek és hiányosságok egyforma módon jelennek meg a tervekben, ezért ő nem javasol díjazást, mivel valamennyi munka az Önkormányzat számára felhasználható.

Roth János

A pályázatokat a természet és az ember kapcsolatának figyelembevételével ítélte meg, és így I. helyre az 1. és a 3. számú tervet, II. helyre a 2. számú tervet tette.

A három pályázat mindegyike választ adott a feltett kérdésekre. A 3. számú terv a tervezési területen átsuhanó bringás-hurkot tekintette mérvadónak, ezzel mintegy megkerülve az ember és természet kapcsolatát.

Két terv az ember és természet kapcsolatának két –ellentétes- aspektusát taglalta: szemlélődés (a ház) és a belemerülése (a tábor) alternatíváit. Ez utóbbi két tervet gondolom én a pályázat I. díjas eredményének, azzal a kis megkülönböztetéssel, hogy a „ház” építészetileg is finom megoldásokra jutott, míg a „tábor” nem tudta a céljait igazán meggyőzően megvalósítani.

Javasolja a BB, hogy a pályázatok további szerepeltetések az Önkormányzat az 1. sz. pályázat bevezető tanulmányával indítson.

Összességében mind a három pályamű továbbgondolásra, és módosításokkal, a hiányok pótlásával alkalmas lehet arra, hogy a nevezett terület hasznosítását indokoltá tegye és segítse. Megbeszélésünk szerint nem teszünk különbséget a tervek között. Ez volt a Bíráló Bizottság döntése. Minden pályázat bizonyos cél elérése érdekében előtérbe kerül. Minden mű önmagában is értékes.

Budapest, 2009. november 11.
Bíráló Bizottság

KESZTHELY - "LIBÁS" TÓPART ÉS
PARTI ERDŐ HASZNOSÍTÁSA

1. sz. pályamű:

Györfy Zoltán,
Hoffman Tamás,
Juhász Nagy Balázs,
Kállay Ferenc,
Kecskés István,
Varga Bence
Konzulens: Lévai Tamás

ANALITIKUS VÁLASZ (1 útkeresés)

A hely hangulata, benyomásai felerősödték, ez vált meghatározóvá. Mi kell ahhoz, hogy a rejtett szépségeket felfedezzük, észrevegyük? Miért érdemes ezt másoknak megmutatni? Milyen módon lehet reagálni a felvetett kérdésekre, és építészeti választ adni gondolatainknak? Úgy éreztük egyetlen gondolat, egy egyszerű funkció építészeti megfogalmazását keressük, egy mozzanat megfogalmazására törekszünk, amelyben benne sűrűsödik minden: tömörre és lényegivé tud válni. Minden más rárakódott jelentéstartalomtól megfosztott ősi kifejezés újraértékelése.

Az **útkeresés**ünk során azt kerestük, hogy miképpen lehetne a programot megfogni. Mindezen felvetések, párbeszéd, válaszok persze szuverén elhatározás kérdése, de mindinkább csak kérdések fogalmazódtak meg bennünk, legfőképp pedig, hogy **mi itt a helyénvaló viselkedési mód?** Elkülönülni látszott két irány, ami módszertani és műfaji kérdés is egyszerre, de nem feltétlenül szemléletbeli a különbség!

Bármelyik utat jártuk be ráismertünk, hogy mindegyik felvetés alapja a **rejtőzködés**. E helyt, indokolt lehet provizórikus építményben is gondolkodni, s ebbe könnyebben belefér akár egy szellemes megoldás is! (kamufalás, üvegdoboz a fán) ami magában rejtetheti a funkcionális kötetlenség lehetőségét. (pl. hotel, szállás, erdei iskola, ...stb.). Mindez megközelíthető a **Koncept** (3D, kollázs, film, interjú) vagy **gyakorlat** (részletes modell, kézi rajz) szemlélettel, mely egyéntől függő. Van átjárhatóság a kettő között, ugyanakkor egy kockának különböző oldalait szemléljük csupán. Ezzel párhuzamosan bontakozott ki, hogy szükséges-e épített választ adni a kérdéseinkre, vagy kifejezhető mindez alternatív felvetésekkel is: Lehet-e terv, kérdés, koncept, ellenterv, video, kollázs vagy interjú? Az erdőben elhelyezendő

pontokat **Stációk**-ként lehet megfogalmazni, melyet a látogató bejárhat, melynek során különböző élményeket szerezhet. Ezek a megközelítés szerint lehetnek sokkoló, elgondolkodtató, interaktív, metodológiai, kontemplatív helyek.

Ezek: - Az erdő felfedezése: jellemző fajfajta bemutatása, táplálékláncok (különböző fajfajta használata) - Tő és élővilága: a tő biológiája, a tavat tápláló források bemutatása, halak és más állatok vízben, (stégszerű, meditációra is alkalmas hid, pontom) tanösvény? poszáta les?

- Esti vadles: több vad is megfigyelhető, csendben kell maradni, önuralom (kilátó jelleg) - környezetvédelem (sokkolás) - sokfunkciós életközösség bemutatása (Tüskevár) - Interaktív

Az egyik felvetés valamilyen fajta **tábor**, felnőtteknek, vagy fiataloknak, egyfajta "Matulás" életmód tábor, vagy gyerekeknek a természetű borbély Fekete István parkkal, vagy anélkül. Ezek kombinálhatóak az élőhelyek - élővilágok sétaúttal. Fontos felvetés volt, hogy az erdőbe bevitt programokat úgy próbáljuk megfogalmazni, hogy azok ne műzeumi módon mutassák be a stációkat, hanem élő, gyakorlatias módon, ahol a látogató aktív részese a cselekvésnek, interaktív gazdálkodással. Megfogalmazódott a "Tüskevár" jellegű program, ahol a látogató, Matula bácsi mellett tanulhatja meg, illetve lehet részese, hogyan éltek harmoniában a természettel az itt élők. Ha a Tüskevár Projekt egy mai mintagazdaság, akkor ugyanúgy mindent használ, ami kéznél van, mint 100 évvel ezelőtt. A hozzá szükséges tudást, technológiát viszont bele kell tenni, mert a felgyorsult változásokhoz nem tud alkalmazkodni a korábban megszokott tudás-átörökítő módon. Ennek téli hasznosítása lehetne a "Téli berek" koncepciópárja. (Nyári-Téli használat)

A másik az **installációk** - objektumok -

performanszok - jelek határmezsgyéje, ez esetben viszont nincs tanösvény.

Egyéb felvetések, minták:

1. *a Százholdas Pagony, mint nem autentikusan balatonparti terület. Telitalálat lehet. Csak akkor miért pont itt vagyunk, a Balaton mellett, illetve miért pont Micimackó?*

De ha azt mondjuk Vuik, Kele, Lutra, Bogács... F. I. révén máris megérkezünk. És a hagyományos eszközök, életmód bemutatása a Természet házában kombinálható a mesebeli külső helyszínekkel. Meglehet csinálni a F. I. Parkot, de a természetes élőhelyek bemutatása a lényeg. Kisebb csoportokban, hogy ne legyen nagy a forgalom.

2. *üveg, fa pavilon - tájépitészet - pusztán a gondolkodásmód érdekes.*

3. *Soe Ker Tie House - Pillangó ház és a Safe Haven Bath - TYIN. Szuper szocio-low-tech. Ha nem is árvaház, de nyári természetű tábor gyerekeknek igenis lehet!*

4. *Pusztán installációk, pihenő, játszó, kontemplatív és kilátó objektumok. Mint Rintala - Woodvnn Folly, Mill, Floating sauna.*

5. *Meditációs pontok - egyfajta menekülés, a közösről keveset mond, s viselkedési mintaként a nem-cselekvést hordozza magában.*

Ezek minden egyes manifesztációja bizonyosság arra, hogy az építészet területén a korlátozott és a kompakt jelleg nem jelent feltétlenül „korlátozottságot“.

AUTONÓM

Az itt megfogalmazott viselkedési norma, illetve a materiális, immateriális megközelítés mind a környezettudatos gondolkodásmódban összegződik. Ahol a felhasznált anyagok, az alkalmazott berendezések a fenntarthatóság szemléletén alapul. Az erdőben nem ösönos az fajfajok felhasználása építőanyagként, a természetes illetve az újra felhasználható anyagok használata jelenti a környe-

zettudatos gondolkodást.

A csapadékvíz kezelése, felhasználása, a keletkező szürkevíz mentesítése, természetbe való visszaforgatása egyfajta ethosz.

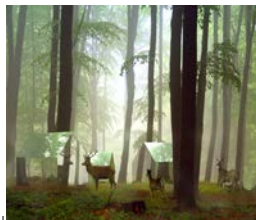
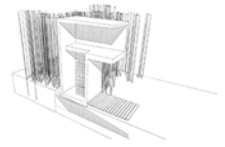
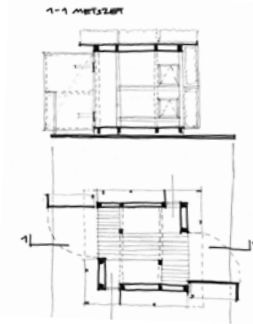
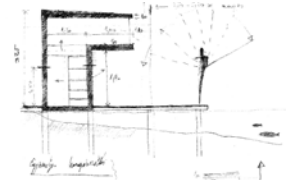
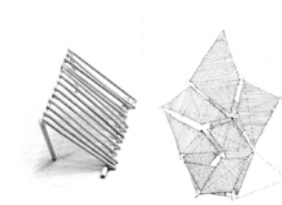
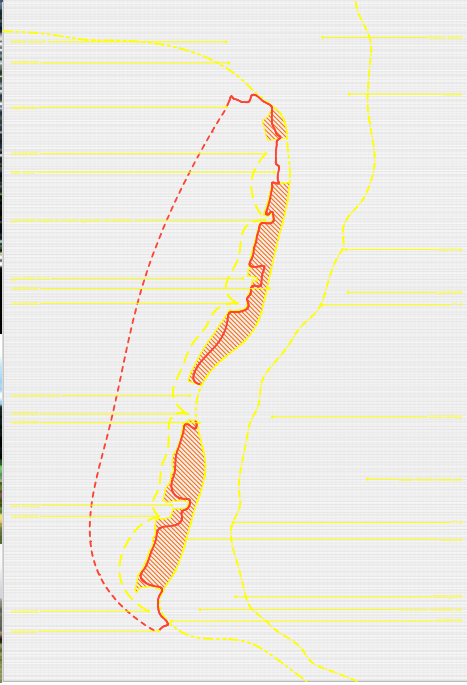
KOMPLEX VÁLASZ (2 útkeresés)

Az első útkeresés csupán a bejárt erdőre próbált választ adni, egy nagy egésznek kis szeletét szemlélve. Ennek során érzékiben, a rezdülésekre finomabb választ adva lehetett a feladatot megközelíteni. Bármennyire is szeretünk volna konkrét építészeti megfogalmazásban válaszolni, sokszor zsákutcába jutottunk, ezért sokkal kézenfekvőbb lett, hogy a lehetséges viselkedési mód megállapítása válasz adhat a kérdéseinkre.

A mélyebb elemzés során került felszínre, hogy nem elég csak az adott területet vizsgálni. A Zalai Balaton part megbonthatatlan egyiséget alkot. Az érintett településekhez tartozó zagykaztették egyéges összefüggő erődeséget alkotnak. Erre a települések elhatározása szerint gyalogos sétautatót gondoltak, ami az első útkeresés tanulságait jól összegzi, azt komplex válaszként integrálja, fogja össze. A Balatonyörök, Vonyarcvashegy, Gyenesdiás és Keszthely tengelyen gyalogos sétaútra a már említett stációk felülzethetőek. Az így bejárt útszakas megközelítőleg 6 km-es távolságot, ami egy túráként belátható időn belül bejárható.

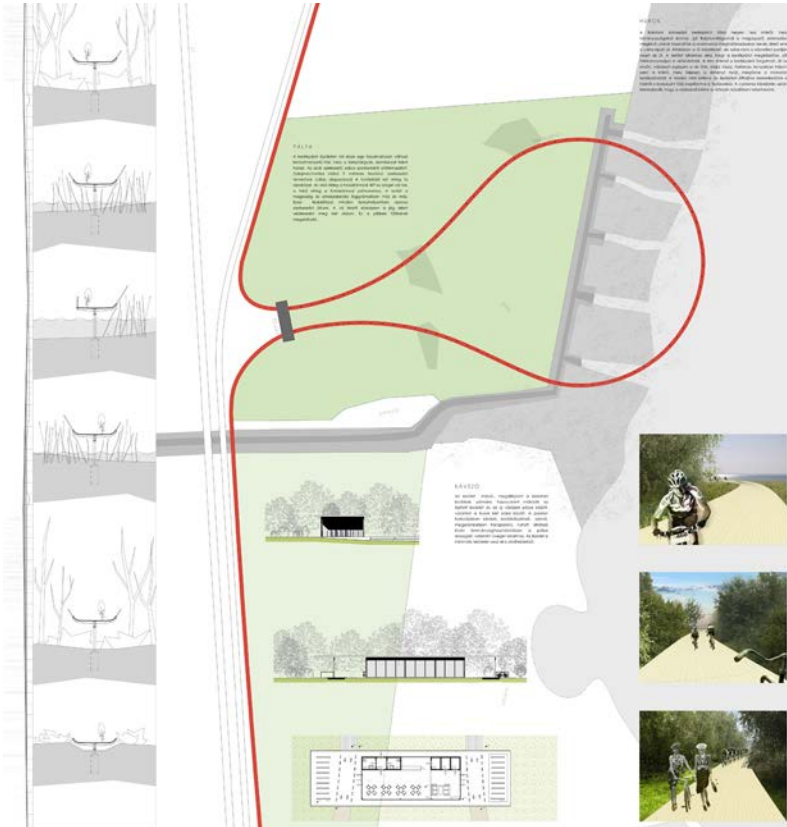
A két végponton hajtállomás található, így egy zárt túraútvonalat kapunk. Ami önmagában, de a ráfűzött kikapcsolódási lehetőségekkel végtelen lehetőségeket kínál az ide látogatóknak, úgy hogy ebből a zárt közlekedési rendszerből bárhol kiszállhat a felfedező. Az érintett településeknél vitórlás kikötői kapcsolódnak az említett területekhez a balaton felől.

A kijelölt közlekedési tengely megközelítése az adottságai miatt hajóval, gépkocsival, kerékpárral, gyalogosan egyaránt könnyen lehetséges.

Itogawa - Japan 1998

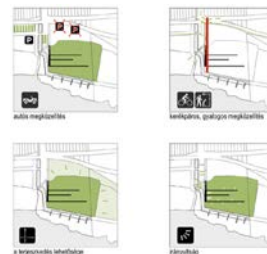
2. sz. pályamű:
Bártfai-Szabó Gábor,
Kovács Andor Krisztián,
Kund Iván Patrik,
Németh Tamás,
Szabó Dávid,
Tamás Anna Mária
Konzulens: Gettó Tamás

3. sz. pályamű:

Bárdos Gabriella,
Czirják Ágnes,
Kormányos Anna,
Papp Glória
Nagy Iván

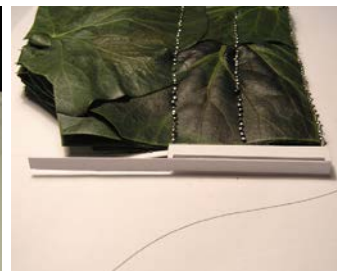
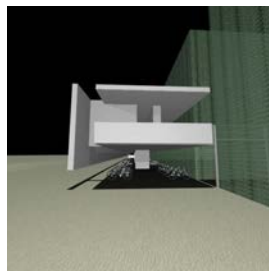
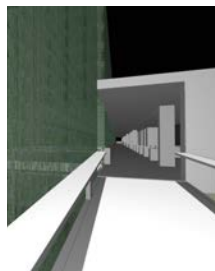
Konzulens:

Az emberi beavatkozás mértékét tekintve alapul, az alábbi 3 - egymástól szignifikánsan eltérő - viszonyulást fogalmaztunk meg:

1. A védendő természeti egység megőrzése mesterséges beavatkozás nélkül. Az erdő nem látogatható, a természet védelme felülírja a turisztikai igényeket. A mesterséges elem csak a védendő területen kívül helyezhető el. Ebben az esetben új programot befogadó épület/építmény az erdő területén kívül helyezkedik el.

előnye : a növény- és állatvilág zavartalan fejlődése biztosítható és nyomon követhető
hátránya : a közösség nincs bevonva, nem „tud” az értékes természeti környezetről, nem tanulja meg óvni azt

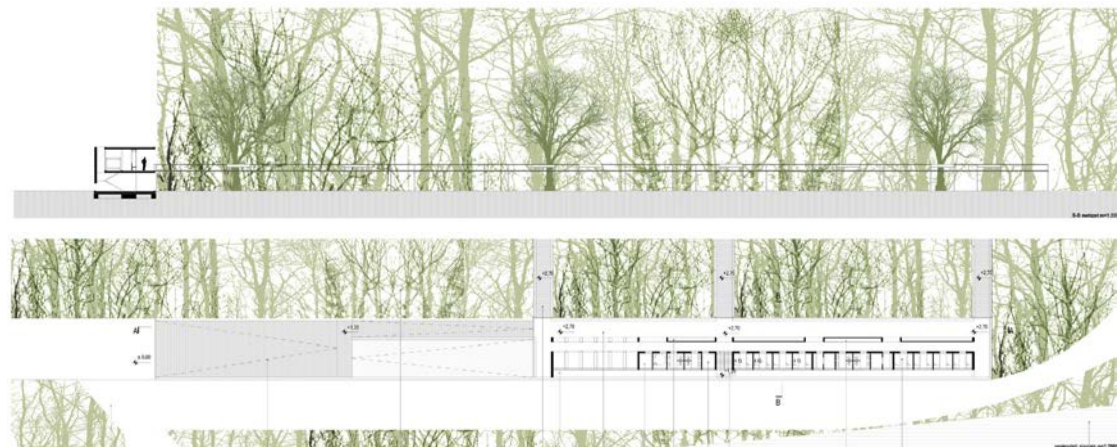
2. A turisztikai igények felülírják a természetvédelmi aktusokat (pl. az aljnövényzet védelme a fauna megtartására). A A területen sétaút, tanösvény vezet keresztül. Ebben az esetben új programot befogadó épület/építmény az erdő területén kívül , vagy annak határán helyezkedik el.

hátránya: esetünkben mivel a védendő terület kiterjedése nem jelentős, nem lehet kialakítani hosszabb sétaútvonalat a növényzet komoly csontkítása nélkül, ezen kívül az állatok életét zavarná a mesterséges (emberi) jelenlét.

3. A turisztikai- és természetvédelmi elveknek is megfelelő megoldás lehet, ha a védendő erdő csak kis területen és irányítottan látogatható. Az erdő egy koncentrált területét lehet csak látogatni a lehető legkevesebb beavatkozással.

Ebben az esetben új programot befogadó épület/építmény az erdő területén kívül, vagy annak határán helyezkedik el...

Olyan épületet kell tehát létrehozni, amely egyszerre nyitott és zárt, kívül rekeszti az urbanizációt, bevezet, de nem enged be a természetbe. Határt képez.

T O K A J ERDŐBÉNYE SÁROSPATAK T O L C S V A

2009. november 13.

Tokaj_ Bán Ferenc nyaralója
Bán Ferenc

Erdőbénye_ Béres szőlőbirtok és Pincészet
Anthony Gall, Pintér Tamás,
Csaba Kata

belsőépítészlet Magyar Éva, Pazár Béla

Sárospatak_ Sárospataki Rákóczi vár

2008. november 14.

Tolcsva_ Oremus Pincészet
Sugár Péter, Selényi György

„A helyszín a Tokaji borvidék, Erdőbénye, Lőcse dűlő. Egykor Lőcse város birtoka volt, a városháza pincéit itteni bor töltötte meg. Ma a Béres csepp készítői kívánják folytatni a hegyaljai borkészítés legjobb hagyományait. (A Tokajit egykor erősítő-szerként is számon tartották sápkör, vészegénység és egyéb erőtlenségek kezelésére!)

Az építési hely három út találkozása. Ezek az utak egyben különböző domborzattal és növényzettel bíró területek határai, ezért ezek lettek az épület geometriáját meghatározó fő irányok. A telepítés fix pontja egy nagyméretű diófa, amely köré szerveződik az épület. Két tömeg jelenik meg az említett geometriában, egy hegyvölgy irányú gazdasági és egy rétegvonalra ültetett vendégház épület.

A pincészetben az épületek összekapcsolódnak, ez kívülről csak támfalként látszik. Az épületek közötti tér kültéri rendezvények színtere. A vendégház egy fedett terasszal nyílik ide. A teraszról egy kút formájú felülvilágító enged bepillantást a borászat mindennapjaiba.

A mai igényeknek megfelelően ez egy sok funkciójú ház. A legnagyobb rész persze maga a borászat, amely a teljes pincészetet elfoglalja. Innen nyílik a boltozott pincerendszer, amelyben a hordós erjesztés zajlik. A technológiai és funkcionális követelmények kielégítésén túl fontos szempont volt a borkészítés folyamatának bemutathatósága az érdeklődők, vendégek számára. A hosszanti szárny felső vége a szőlőszet, ami traktorokat és egyéb gépeket jelent, alsó része az iroda szárny, ahol az adminisztráció zajlik. Külön épület a vendégház, ahol kóstoló terem, szivarstoba, apartmanok és borpatika várja az ide látogatókat.

Igyekeztünk tájba illő anyagokat és színeket használni. Natúr hornyolt cserép, vörösréz bádogos szerkezetek, viaszolt vörösfenyő nyílászárók és zsalugáterek, jellegzetes helyi, mádi kőburkolat és köporos vakolat jellemzi a homlokzatokat. Az épülettömegek homlokzati kialakításánál azt a hagyományos elvet követtük, miszerint az emberek háza vakolt, vagy meszelt volt, míg a gazdasági épület nyersen maradó téglá, kő vagy fa épület.”

Pintér Tamás

„...Táj és kompozíció
Az első, amit érzékel, a táj és az épület erőteljes egybekomponáltsága. A napfénytől átítatott sárgás kövek geometrikusan zárt halmaza derűs rendet sugároz maga körül. Titokzatos és vonzó, mint egy középkori kolostor a sivatagban, vagy mint egy antik templomegyüttes.

Az archetipus: támfálszerű pincesor borházzal. A léptéket azonban a gótikus templom, a barokk kastély, a klasszicista kúria, az évszázados bor-pincék építészeti erőtere adja. Rítmus, kiemelés, ismétlés, belső és külső arányok játéka. Azon gondolkodik, mennyi ebből a tudatos és mennyi a spontánul tudatos elem. Sugár Péter szemlátó-mást érzi a tájat, belakta Gyöngyöstől Sátoraljaúj-helyig. Funkció és technológia.

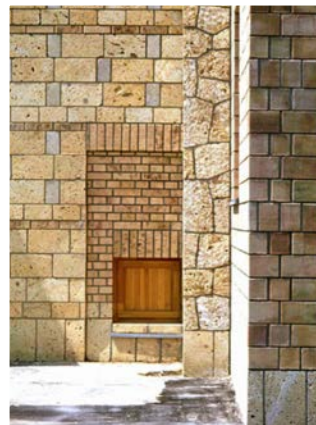
Belépve az épületbe laboratóriumi rend és tisztaság fogadja. Kőkemény funkcionalizmus és technológiai fegyelem. Főnt érkezik a beszűretelt szőlő traktorvontatmányon, és a lejtős terep adottságait kihasználva egy szinttel lejjebb préselik. A lecsurgó mustot alul nagy, boltozott pinceterekben rozsdamentes acél tartályokban erjesztik, illetve a bort palackozás után tovább érelik.

Az előtér összenyitott harántdongái és az erjesztőtér fiókos dongaboltozata kifejezetten szakrális hatású, amit tovább fokoz a nyers vasbeton felületek ereje.

Altemplomban érzi magát, főnt a természet katedrális. Minden technológia és épületgépzeti vezeték, szerelvény, berendezés látható és tervezett. Ennek a jelentőségén később sokszor elgondolkodik.

Spanyol-magyar (bor)kultúra
Sokféleképpen gondol a korra és az időre. Néha felpörgetné az eseményeket, aztán lassítaná, megállítaná a folyamatot és kiszálna. Máskor visszamenne régi korokba, amikor lsten még nyíltan megmutatta magát az embereknek. Ma talán szubatom dimenziókban rejtőzik és nem könnyű a nyomára bukkanni. De ebben a tolcsvai magyar-spanyol házban kétségkívül érzékelni lehet még (vagy már) a hely, a tárgyak és az idő összetartozását. A szépség meg-megcsillan a falakon, és lent, a hűvös pinceboltzatok alatt, ahol az újbor nagy fényes tartályokban erjed, az ember beleborzong az elveszett illúziókba...”

Golda János

B É C S BURGENLAND

2009. november 27.

Bécs_
WOHN-UND BÜROHAUS
THÜRNHOFSTRASSE WEST
(Atelier)

IP-ONEGWERBEZENTRUM
(BKK-3)

KABELWERKBAUTEIL B
(pool Architektur)

KABELWERKBAUTEIL C
(Schwalm-Theiss & Bresich)

KABELWERKBAUTEIL D1
Mascha & Seethaler

KABELWERKBAUTEIL D2
Hermann & Valentiny

KABELWERKBAUTEIL F1
pool Architektur

KABELWERKBAUTEIL G
wurnig / kljajic / architekten

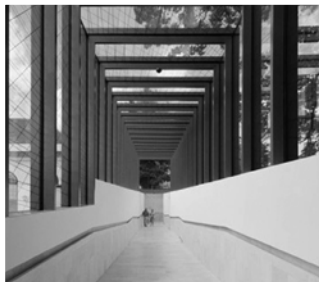
POTTENDORF,
POTWOHNBAU
Germer&Germer

MISS SARGFA B R I K
BKK-3

IP-Two
BKK-3
STADTSKULPTURGRASHOPER
BKK-3

BALKANOLOGYKIÁLLITÁS
Ausstellung -
Architekturzentrum Wien

BASIS WIEN
propeller z

GIL 1 (BELSÓ)
propeller z

A1 LOUNGE (BELSÓ)
EOOS

AUGEDESMUSEUMS
SPUTNIC

VIRGILKAPELLE (BELSÓ)
BKK - 3

Yellow Fog

P L A T Z D A !
ARGE

B E L V E D E R E W I E N
Kuehn Malvezzi

2009. november 28.
FESTSPIELGELÄNDE IM RÖMERSTEINBRUCH
AllesWirdGut

RUSTVÁROS
PFARRZENTRUM
lichtblau . Wagner

WEINGUTPREISINGER
propeller z

WEINGUTWENINGER
propeller z

SÁROSPATAK

1. sz. pályamű:

Bártfai-Szabó Gábor, Kund Iván Patrik, Papp Glória
Konzulens: Tomay Tamás

2. sz. pályamű:

Kormányos Anna, Németh Tamás, Szabó Dávid
Konzulens: Karácsony Tamás

3. sz. pályamű:

Bárdos Gabriella, Görbicz Máté, Varga Bence
Konzulens: Nagy Iván

4. sz. pályamű:

Györfy Zoltán, Kállay Ferenc, Kecskés István
Konzulens: Bán Ferenc

5. sz. pályamű:

Kovács Andor Krisztián, Tamás Anna Mária
Konzulens: Kalmár László

6. sz. pályamű:

Czirják Ágnes, Hoffman Tamás,
Juhász Nagy Balázs
Konzulens: Major György

Program:

A sárospataki Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal a feltárt ágyúöntő műhely épületét állagmegóvás céljából lefedni kívánja, és ezzel kiállítás formájában a látogatók múzeumi programját bővíteni.

Értékelés:

A feladatra adott válaszok változatossága említendő bevezetesként a részletes bírálatához. A kert, a vár és a palota ápolat, tágas, gondos világa a pályázati munkákban is figyelembe veendő szempont volt. A Bíráló Bizottság véleménye szerint a munkák tartózkodóan épülnek be Sárospatak, a vár, a palota, a kert meglévő, finoman tagolt világába. Patak történeti értékét is bővíti az ágyúöntőde majdani megjelenése, ennek tényét minden pályázó fel is ismerte, és a tervek zöme erről tanuskodik is.

A Bíráló Bizottság a nem díjazott terveket az „eredményesség” sorába emelte, azok ötletei, megoldásai is része a teljes, komplett pályázati munkáknak.

A Bíráló Bizottság a pályázatok átnézése után az alábbiakat állapítja meg:

- A BB és a pályázók zöme egyetért a város és a vár elképzelésével, amely szerint a várnegyed egy újabb bejáratral bővíüljön. Ez segíti a várfalakkal övezett terület megközelítését, kapcsolatot teremti a várnegyedtől délre telepíthető parkolók, egyúttal a város részei közt. Ez a kapcsolat lehetőleg részsük segítségével valósítandó meg, mert a hidak gazdaságilag, funkcionálisan és a várórok látványának szempontjából is túlméretezettek, túlhangsúlyozottak.

- A közlekedési rendszer alagúttal való bekapcsolása, úgy hogy rögtön az alagsorban kezdődjön a kiállítás, túlzott beavatkozás, karbantartása nehézkes, a megoldás idegen a kisvárosias jellegtől, ugyanakkor építészeti méltányolhatóan elegáns.

- A romok helyreállítását csak konzerválással nem lehet megoldani. Ezt a hazai klimatikus viszonyok nem teszik lehetővé, ráadásul az eredeti padlósintek eltérőek és jóval mélyebben helyezkednek el a mai terepszinttől. Mivel az öntőműhely a romterület legmélyebb pontján van, ezért a felszíni vizek elvezetéséről is gondoskodni kellene.

- Szükséges védőtető létesítése, de nem ideiglenes, hanem végleges jelleggel, ami biztosítja az időjárás elleni védelmet. A védőtető oldalsó lezárása indokolatlan, mert a teljes terület nyilvánvalóan lefedhetetlen a mérete miatt, és a mereven lehatárolt védőépület így félreérthető képzeteket keltethet.

- A pályázók javaslatot adtak, hogy megfelelő technikai létesítményekkel működőképes legyen az ágyúöntő műhely, de a Bíráló Bizottság véleménye szerint ez nehezen és költségesen kivitelezhető.

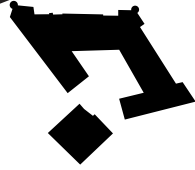
- A romokat múzeológiai célból is érdemes lefedni, ezzel bővíülhet a múzeumi funkció és az ágyúöntő műhely látogatottsága, és az ágyúöntés technológiája és jelentősége megismertethető a közönséggel.

- A védőépület megjelenésénél a visszafogott, nem épületszerű megoldásokat tartottuk jónak. Egyrészt az épületszerű megoldás félrevezető, hiszen pontos formája nem ismert, másrészt a műhelynek a funkciója sokkal jelentősebb, mint egykori építészeti megjelenése. A védőépület bírárlata során fontos szempont volt, hogy egy meglévő, helyreállítható tájképi kert részévé válik.

A díjazott tervek mind a lefedett megoldások közé tartoznak. A nem lefedett terveket és gondolatokat értékelte a Bíráló Bizottság, ami a későbbi idők során a megbízónak értékes ötleteket adhat. Például az 5. számú terv penge formájú rámpás közlekedő rendszere érdekes kiállítási térrendszert. Ugyan csak finom megoldás az 1. számú pályázati terv, amelyik 2,0 x 2,0 méteres térépítészeti háló létesítésére tesz javaslatot, ahol a romok is bemutatásra kerülnek, de az értelmezése, használhatósága vitatható. A díjazottak között a 6. számú terv szintén lefedi a romokat, vitathatóan vastkos konstrukcióval, de értékelhető egyszerűsége, nagyvonalúsága és a zöldfelülettel való lefedés koncepciója.

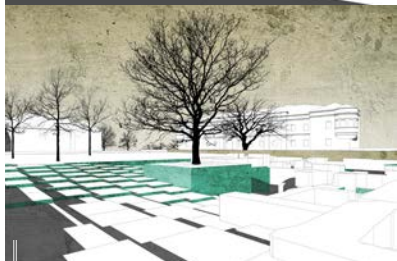
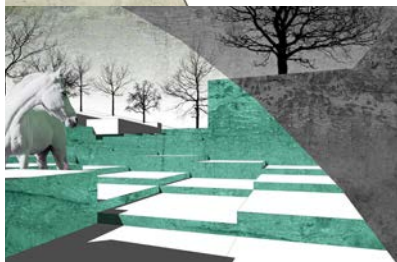
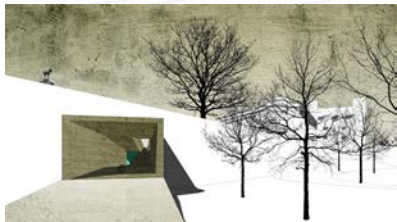
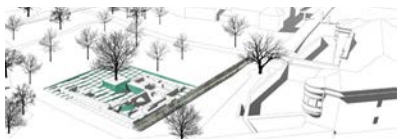
Az 1. és II. díjas terv (2. és 3. számú pályamű) felel meg leginkább a kiírási követelményeinek. A két terv nyitottsága és zártsága tekintetében különbözik egymástól. Az első díjas terv a legjobban megvalósítható.

A Sárospataki Vár, Ágyúöntő Műhely műemléki bemutatása és lefedése, környezetrendezése

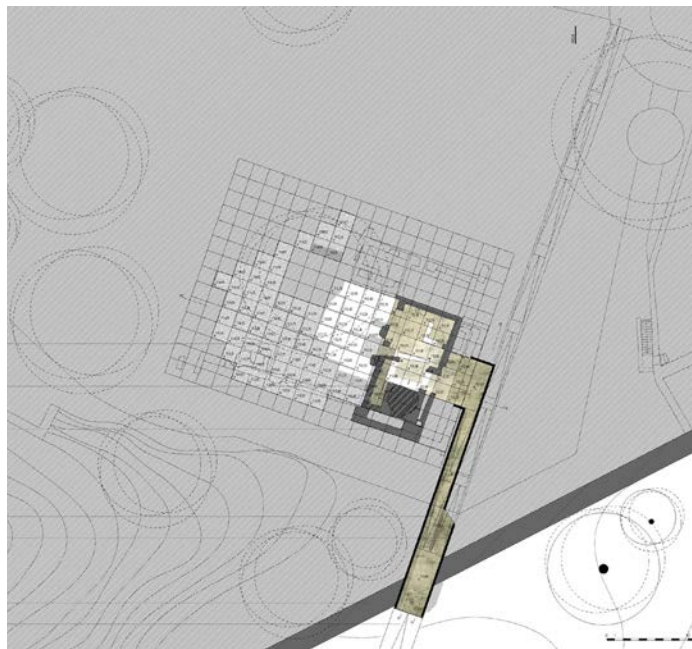
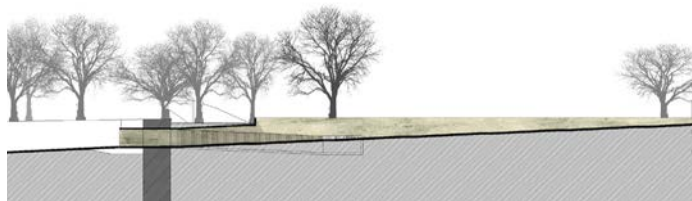

1. sz. pályamű:

Bártfai-Szabó Gábor, Kund Iván Patrik, Papp Glória
Konzulens: Tomay Tamás

□ Megvételt nyert

Koncepció:

A tervben az észak-déli tengely jelöli ki az akadálymentesen használható rámpasor irányát, amely a bevágással egy határozott, az egykori utat karakteresen jelölő elem. A lejtők sora a külső vár déli falát áttörve indul. Itt az út kétfelé ágazik, bal felől a romokhoz érkezik, jobb felé indulva pedig a palota bejáratához.

Az állagvédelemmel ellátott romterületet egy 2 x 2 méteres térépítészeti háló foglalja keretbe, amely magassági értelemben egy fellépés magasságát, 15 cm-t vesz alapul. A lépcsős terület kialakításnál elsődleges szempont volt, hogy a romok környezete biztonságosan bejárható legyen anélkül, hogy korlátot vagy mellvédet kelljen elhelyezni. A legnagyobb megközelíthető szintkülönbség 75 cm, helyenként mellvédként maguk a feltárt romfalak szolgálnak, elzárva egyes területeket a látogatók elől. Ez a keretbe foglalt terület játékoságot képvisel, a rámpa gyors közlekedésével szemben maradásra ösztönöz. A függőleges falfelületek adnak vizuális tájékoztatást az épület hajdani formálásáról és működéséről.

A romok területére a második periódus feltárt kelti falai alatt érkezik meg a látogató, az ágyúöntő műhely első periódusának egykori pinceszintjére. Beton burkolatú felületek jelölik ki az egykori műhely látogatható zónáját. Tovább haladva a lépcsős háló vízszintes felületei fűvesítettek, egy helyen a meglévő fa kerül megőrzésre.

A vár irányába, fölfelé indulva a rámpasor nyers-beton jobb oldali határoló fala egyre nagyobb rálátást biztosít a palota épületének tömegére, a mellvéd folyamatos szélesedésével és magassági csökkenésével, leülésre szolgáló tömeggé formálódik.

II. díjat nyert

VÉDELEM

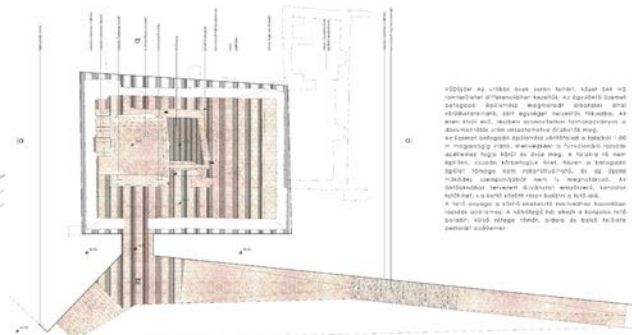
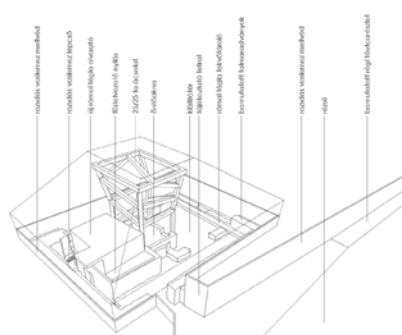
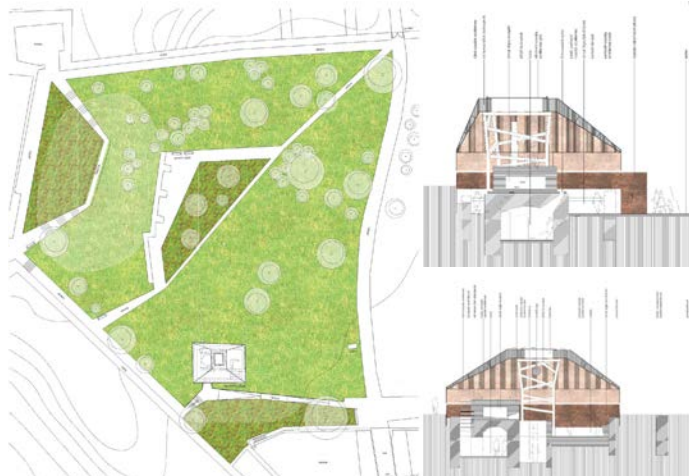
Az utóbbi évek során feltárt, közel 544 m² területet differenciáltan kezeltük. Az ágyúöntő üzemet befogadó épületrész megmaradt alapfalai által körülhatárolható, zárt egységként helyeztük fókuszba. Az ezen kívül eső, részben azonosítatlan falmaradványok a dokumentálás után visszatevetve őrizhetők meg.

Az üzemet befogadó épületrész körítőfalait a tálajból 1,00 m magasságig kiálló, mellvédként is funkcionáló rozsdás acéllemez fogja körül és óvja meg. A falakra rá nem építünk, csupán körbefogjuk őket, hiszen a befogadó épület tömege nem rekonstruálható, és az üzemi működés szempontjából nem is meghatározó. Az öntőaknához tervezett állványzat ernyőszerű, konzolos tetőt tart, s a kettő közötti résen belátni a tető alá...

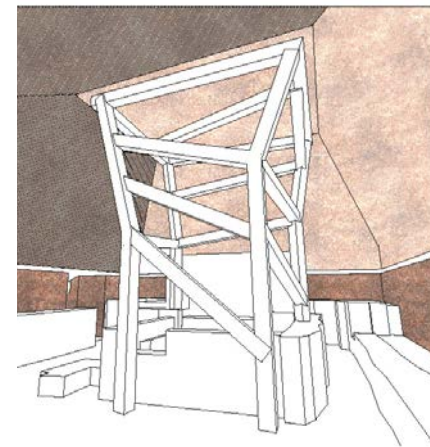
ÖNTÉS

A cél az ágyúöntés, mint folyamat bemutatása laikusok számára is követhető, kézzelfogható módon. A tüzelőtér, az olvasztókemence, az öntőakna és a hozzá tartozó állványzat mint egy gép jelent meg a középkori üzemépületben. A gépet kiegészítjük, és működőképessé tesszük, amit különleges alkalmakkor a nagyközönség meg is tapasztalhat. Ennek érdekében az öntőaknát, az olvasztókemencét és a tüzelőtérhez kapcsolódó lépcsőket 4 cm magas római téglalából kiegészítjük, az aknára új, gerenda állványzat készül. Az állvány fölött eltolható tető zárja az épületet, mely öntés idején kinyitva a füstöt elvezeti.

A tető alá az eredeti bejárat helyén lehet belépni. Az öntőakna melletti tér padlóját a bejáratlalt azonos, -2,13 m-re megemeljük, itt helyezhető el egy fekvő térióban az öntéshez kapcsolódó leletanyag releváns része. A kiállított elemek megfelelő rögzítés mellett interaktív elemként jelenhetnek meg, melyeket a látogatók meg is tapinthatnak. Az üzem bejárva válik megismerhetővé a látogató számára: az öntőaknát megkerülve a kiegészített lépcsőn az olvasztótér tetejére lehet eljutni, valamint a bejárat felől a tüzelőtér is megközelíthető.

2. sz. pályamű:
Kormányos Anna, Németh Tamás, Szabó Dávid
Konzulens: Karácsony Tamás

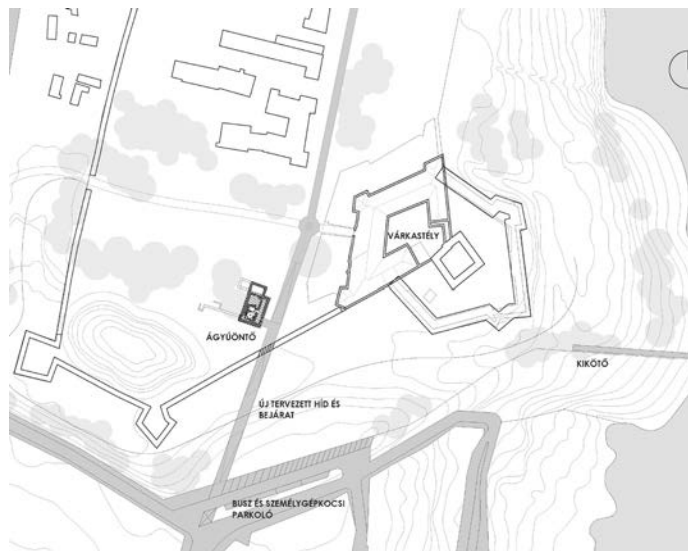
3. sz. pályamű:

Bárdos Gabriella, Görbicz Máté, Varga Bence

Konzulens: Nagy Iván

□ I. díjat nyert

ÉPÍTÉSZETI KONCEPCIÓ

Megközelítés - a megérkezés dramaturgiája

A várterülethez közeledve már a busz, vagy az autó ablakából felvillan a délnyugati sarokbástya és a Vörös-bástya, valamint az általuk közrefogott, impozáns kazamatás várfal látványa, felettük az ágyúdomb tetején felállított, kasokkal védett ágyúval.

A központi parkoló- és pihenőhöz érve a várak nyitott, zöld lankája, a várfalra épített várkastély, a Vörös-torony, a Párkány, a Bodrogpárt buklikus világa fogad minket.

A középkori, orsós települészerkezet ma már nem kitapintható tengelyében, a szintvonalakat lágyan követő, széles gyalogossétány vezet a várkastély főbejárata felé. A várárokból futó gyalogösvény felett könnyed szerkezetű, pontonként alátámasztott hídon át vezető új sétány az egykori műhelyutca szintjén lép át a várfalon. Az áttörés nem kapuzat-jellegű, hiszen a várfal ezen pontján korábban sosem volt átjáró.

Az akadálymentes megközelíthetőséget, valamint a város vérkeringésével való kapcsolatot a jelenleg is meglévő gyalogostengelyek biztosítják.

Az ágyúöntő műhely a nyitott, szabadon bejárható városi kert, az egykori kastélypark része, a műhelyutca szintjéről bárki számára elérhető. Védőtetőt, látogatói útvonalat, vandálbiztos tájékoztató táblákat alakítottunk ki. Az ágyúöntőforma töredékek, és más értékes leletek a Vármúzeumban tekinthetők meg.

Mégvételt nyert

Tervezési szempontok:

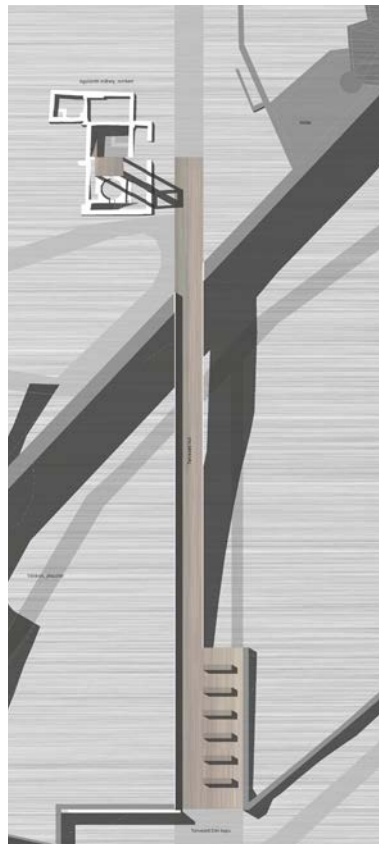
- A terület védelme, bizonytalan lefedés nélkül. - A további ásatások lehetőségének biztosítása - Az ásatási terület nyitottságának, átjárhatóságának biztosítása - A városi térstruktúrához illeszkedő, annak szervesen részét képező tér kialakítása - Léptékhelyes, arányos építészeti jel(ölés) létrehozása. - Egyszerű eszközökkel bemutatható feltárások.

Alapvetések

műemlék-védelem A helytől és időtől függően gyakran változott a műemléki szemlélet. A műemlékhez való helyes viszonyunk a hely, és annak történelmének megismerésén alapulhat. Jelen és múlt tisztázása elkerülhetetlen a feladat, a rom megítéléséhez. A helyénvaló, arányos beavatkozás megtalálása elengedhetetlen a megfelelő tisztázó folyamatok nélkül.

Megfelelő építészeti válasz csak akkor adható, ha tisztázunk, hogy a rom mekkora területét szeretnénk védőtetővel fedni, mely részeit szükséges megvédeni. Egy nagy épület csak nehézségek árán illeszthető a jelenlegi szerkezetbe, illetve a területre feszített védőtető megépítésével a hely túlzottan hangsúlyossá válna, riválist teremtve a várnak, így aránytalanságot eredményezne. Nem tartjuk szerencsésnek plusz funkciókkal megővelni a programot. Ezt tovább gyengítené a megépítés költsége, mely kétes értékű esztétikai, és nem indokolható városszerkezeti következményeket generálna. Ezért egy arányos megoldást javasoltunk.

Hiszünk abban, hogy kötelességünk megmaradt értékeinket, felelősséggel, de szabadon használni. Azt változatlanul megőrizni, továbbadni. Van lehetőség a romok konzerválására úgy, hogy azt a közösség tovább használhassa, értékét ilyen módon tovább örökíthesse. A megfelelő állagmegóvással a rom változatlanul megőrizhető marad, miközben a jelenleg intenzíven használt park részévé válik. Nem szeretnénk a kiegészítés és elmagyarázás lehetőségével élni.

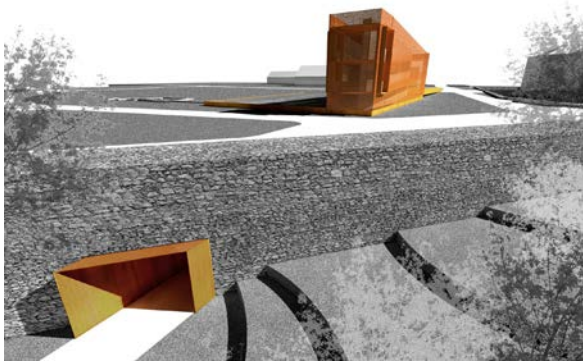
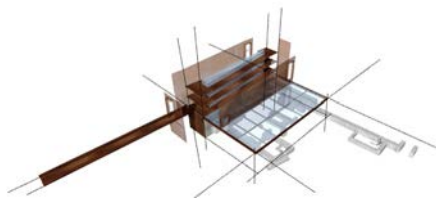
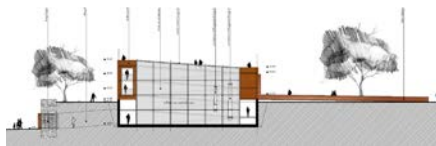
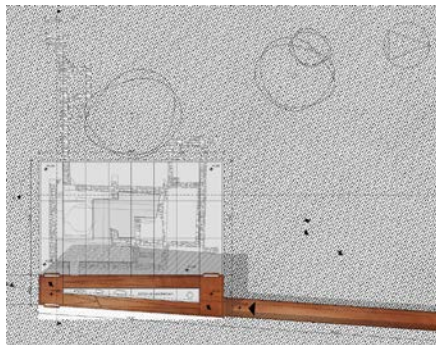

4. sz. pályamű:
Györfly Zoltán, Kállay Ferenc, Kecskés István
Konzulens: Bán Ferenc

5. sz. pályamű:

Kovács Andor Krisztián, Tamás Anna Mária

Konzulens: Kalmár László

 Költségtérítés
Koncepció

Az építészeti választásunk meghatározáskor alapvetés volt, hogy sem részleges, sem teljes rekonstrukció nem indokolt. Egyrészt sem a romok helyzete, sem a rendelkezésünkre álló információ nem teszi ezt lehetővé. Másrészt – ami a fontosabb – hogy az ágyúöntő műhely nem építészeti kialakítása (tömege, anyaga, részletei) miatt fontos, hanem ipartörténeti jelentősége kapcsán. Ezért a bemutatásnak ezt a szellemiséget kell követnie. Olyan építészeti formanyelvet választottunk, mely egyértelműen deklarálja, hogy nem az egykori műhely megidézése kíván lenni, hanem ettől független, kortárs bemutató építmény.

Jelenleg a park és a vár nagyon szép téri egységet alkot. A vár megközelítése is szép, méltó. Nagyon érdekes a vár és az ágyúöntő műhely közötti viszony. Már Rákóczi György levelezésében olvasható, hogy zavarta a műhely közelsége, bár abban az időben még csak a lakótorony állt, ami valamivel távolabb van, mint a palotának az ágyúöntőhöz legközelebb eső szárnya. Ez azért is alakulhatott így, mert amikor a palotaszárny felépült, akkor az ágyúöntő műhely már nem állt. Vagyis az ágyúöntő műhely és a kastély együttes térbeli szituációja sosem létezett.

Az ágyúöntő műhely felett egy olyan lefedés, amely valamilyen absztrakt módon annak térbeli kiterjedésére, méreteire utal, nem szerencsés. Ebből adódóan egy ház, vagy házszerű épület jönne létre, ami megítélésünk szerint ebben a téri egységben zavaró lenne. Ezért a kiírásnak megfelelő funkciókat nem házszerűen próbáltuk megfogalmazni, hanem egy áttört, szoborszerű tárgyként. Ugyanakkor a nagyon visszafogott kialakításnak ellentmond az az igény, hogy az ágyúöntő műhely unikális jelentőségű, értékének megfelelő bemutatása valós és indokolt elvárás. Ebből adódóan valamilyen „figyelemfelkeltés” szükséges.

Az újonnan megjelenő építmény nem egy „ház”, sokkal inkább egy műtárgy jellegű ölt, amely szerves része lehet a parknak, és mint épület nem konkurál a várral.

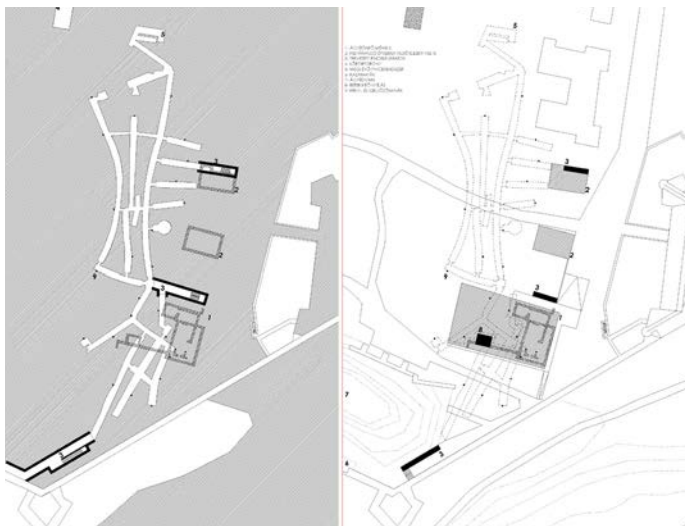
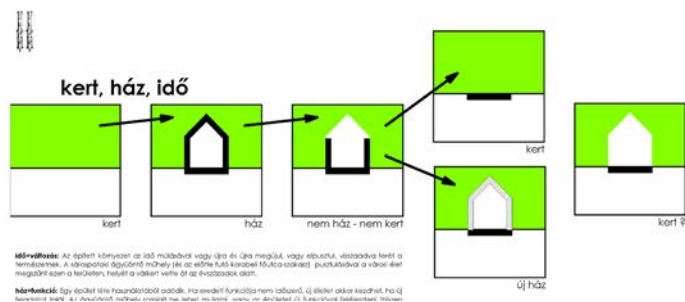
III. díjat nyert

A város története és így a település szerkezetének változásai, ezek vizsgálata meghatározó volt a koncepció megalkotásakor. Nem csupán lefedés-ként, de olyan architektonikus elemként szerettük volna kezelni a feladat által elvárt építményt, mely képes megjeleníteni a régimúlt városszerkezeti sajátosságait, ugyanakkor a jelen környezeti igényeinek is meg tud felelni. Képes legyen megjeleníteni az újkorig meghatározó térfalat, ugyanakkor lehetőséget adjon arra, hogy a Vár a mai formájában - házszor takarása nélkül - a tájképi kert része maradjon.

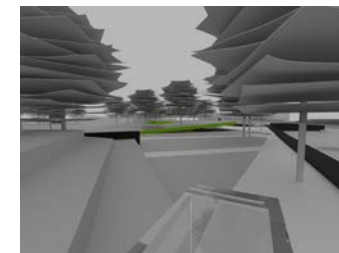
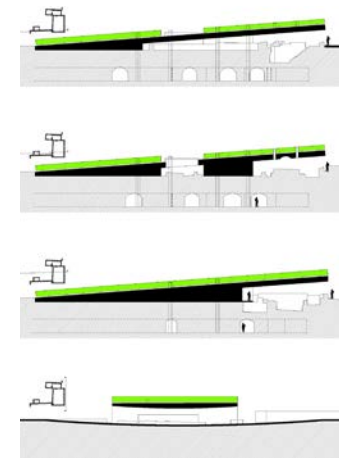
idő=változás: Az épített környezet az idő múlásával vagy újra és újra megújul, vagy elpusztul, visszaadva terét a természetnek. A sárospataki ágyúöntő műhely (és az előtte futó korabeli főutca-szakasz) pusztulásával a városi élet megszűnt ezen a területen, helyét a várkert vette át az évszázadok alatt.

ház=funkció: Egy épület léte használatából adódik. Ha eredeti funkciója nem időszerű, új életet akkor kezdhet, ha új feladatot talál. Az ágyúöntő műhely romjait be lehet mutatni, vagy az épületet új funkcióval feléleszteni (hiszen eredeti funkciójával működő épületként ma már elképzelhetetlen). Az épület bármilyen visszaépítése és használata ezen a helyszínen véleményünk szerint elképzelhetetlen, hiszen a belső vár olyan potenciállal bír a helyhez köthető - elsősorban kulturális - funkciók terén, hogy egy zárványként leszakadó kis épület nem maradna életképes. Kizárólag a romok bemutatásával is lehet új minőséget teremteni és gazdagítani a műemléki együttes lehetőségeit.

kert: A növényzet idővel mindent beborít, itt nincs helye épületeknek

6. sz. pályamű:
Czirják Ágnes, Hoffman Tamás, Juhász Nagy Balázs
Konzulens: Major György

SZOLIDÁRIS ÉPÍTÉS ZET

Cságly Ferenc egyetemi tanár előadása

„...Új világot kell építeni. Az új világ építéséhez új szemlélet szükséges. Az új szemlélet részei azok az új felvetések, tervek, elképzelések, amelyek egyrészt viszonylag gyorsan megvalósíthatók, másrészt viszonylag gyorsan eredményeket hoznak. Az egyenként okos, jó szándékú, javító célzatú felvetések azonban önmagukban nem garantálják az eredményességet. Ha az egyedi, tervek, elképzelések nem egy összefüggő rendszer részei lesznek, akkor kevésbé hatékonyan fognak működni, vagy egyáltalán sehogy. Az inkohereus részegységek okozta káoszról sajnos éppen elég tapasztalatunk van, életünk bármely területét tekintve.

De a működés hatékonyságának csak az egyik feltétele a részek koherenciája. Talán ennél is fontosabb, hogy mind a részeknek, mind koherens egységüknek egységes szellemi-lelki alapjaik legyenek. Az új világnak, az új világot építő új szemléletnek (vagy paradigmaváltásnak, ha úgy tetszik) szükségszerűen új alapokon kell nyugodnia. Minden az alapokkal kezdődik.

Az új világ új környezetet jelent, a lehető legtágabban értelmezve a környezet fogalmát. Ennek a kiterjesztett környezetfogalomnak egyaránt része az épített, a természeti, a gazdasági, a társadalmi, az erkölcsi, a kulturális környezet, hogy csak a legfontosabb aspektusokat említsem. Az új környezet a jelenlegihez képest lesz új, a jelenlegi környezeti rendellenességeket hivatott orvosolni, a szemlélődést tehát környezetünk jelen állapotával érdemes indítani.

Természetes környezetünk állapota riasztó. Naponta érkeznek hírek a globális felmelegedésről, az időjárási anomáliákról. Ezek közös kiváltó oka a szennyezés. Szennyezzük a földet, a vizet, a levegőt, szennyezzük gázokkal, zajokkal, fénnel. Elképesztő méreteket öltenek a szeméthegek, csak pár példával illusztrálva: Az Egyesült Államokban egy év alatt annyi csomagolófólia készül, amennyivel hetvenszer lehetne befedni Magyarország teljes területét. Mivel másra felhasználni nem lehet, ebből mind szemét lesz. Magyarországon évente közel ötmillió tonna háztartási szemét keletkezik, ez összehordva akkora, mint a Gellért-hegy. A teljes magyarországi szemétmennyiség - az ipari és mezőgazdasági hulladékkal együtt - 65 millió tonna, ez összehordva akkora, mint tizenégy Gellért-hegy.

„A gazdaságkori hulladéktermelés az avulás állandó gyorsulása miatt meghaladja az általános növekedést, tehát minél fejlettebb egy tevékenységi forma, annál több szemetet gyárt. Más szavakkal:

bárminek a fejlődését az mutatja a legbiztosabban, hogy milyen sebességgel söpri kukába az általa termelt javakat.

Az általános síttesedés szemétcivilizációhoz vezet, ami egyaránt kiterjed az anyagi és szellemi megnyilvánulásokra, sőt magára az emberre is. Aszemétcivilizációt nekünk kell felszámolnunk, mert mi hoztuk létre, amikor azt gondoltuk, hogy a világ működtetése merőben tudományos és technológiai kérdés.”

A szennyezés önmagában is nagy probléma. De még nagyobb az, hogy a szennyezés következtében pusztul az élet. A18. században 11 állatfaj pusztult ki, a 19-ben 27, a 20. században közel 900. A Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) vörös listája szerint jelenleg több mint ezer kizusztulás szélére került veszélyeztetett állatfaj van, és több mint 60000 a veszélyeztetett növényfajok száma. Ha a tendencia nem változik, akkor a 21. században több tízezer állatfaj tűnik el végleg. (Először mindig a legérzékenyebbek, legértékesebbek. A végére marad a csótány, a patkány meg a légy.) Szinte minden élőlényfaj populációja vérszesen csökken, kivéve az emberi társadalmat.

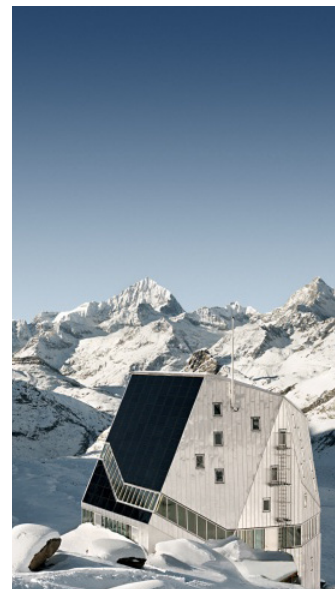
Társadalmi környezetünk talán leglényegesebb jellemzője, hogy az utóbbi hatvan évben háromszorosára nőtt a Föld lakossága. Önmagában ez is súlyos probléma, de még nagyobb ennél az, hogy ezzel együtt járt a városi lakosság arányának nagymérvű növekedése a falu, a vidék kárára. 2008-ban a közel hétmilliárd ember fele volt városlakó, és ez az arány folyamatosan növekszik. A városokba töduló hatalmas néptömegek alapvető igényei súlyos urbanisztikai problémákhoz, az épített környezet diszharmonizációjához vezetnek.

Nálunk az épített környezet diszharmonizációja nemcsak ebből fakad, hanem hasonlóan a természethez - a szennyezettségéből. Épített környezetünk szennyező anyagai a tudatlanság, a műveletlenség, a kivagyiság, a különöcség, a mértéktelenség, a cinizmus, a túlzott anyagiasság és alkalmasint a hatalmi szó. Többségében morális problémák. „Bármennyire próbálja is magát egy korszak álcázni, valódi természete meg fog mutatkozni az építészetben, függetlenül attól, hogy az eredeti kifejezési formákat használ, vagy megkísérel régmúlt korszakokat másolni... Az építészet minden kor tényleges folyamatainak csatlakozó mutatója - megkerülhetetlen, ha a kérdéses időszakot értékelni akarjuk.” Merthogy morális környezetünk is szennyezett. Egy ma is aktív magyar politi-

kust idézek, aki az őt faggató riportert így oktatta: „vegye tudomásul, hogy a politikában nincsen erkölcs, csak érdek”. Mindenki felfelé figyelve veszi a példát, a kisgyermek az óvónénitől, a tanuló a tanártól, a felnőttek a vezetőiktől. Ha ez a minta, akkor ez gyorsan szétterjed az élet egyéb területeire is, azaz előbb-utóbb azt is tudomásul kell vennünk, hogy az életben nincsen erkölcs, csak érdek. Sok esetben érzékelhetjük ennek durva valóságát. A BKV sok száz milliós végkielégítésének egyik közvetlen következménye az volt, hogy ugrásszerűen megnőtt a bicclélők száma. Anagy sikkasztók példájából merítették a kisebbek. És a sok sikkasztóba belepusztul a gazdaság. Gazdasági környezetünkben manapság a legutóbb szó a pénzügyi válságról esik. Pedig a legnagyobb probléma nem ez, hanem a szegények és gazdagok viszonya. (...)

Természetesség, egyszerűség, tisztaság. A szolidáris építészet, a szolidáris lét három morális alappillére. Az új világ építése a lelkekben kezdődik...

Cságly Ferenc

A1 - zártság

A hagyományos európai városi kultúra elsősorban zárttömbös, utcás rendszereket hozott létre, amelyek számtalan formában korunkban is tovább élnek. A beépítés zárt sorú, egyértelműen elkülönül egymástól a köz- és magánterület, az épületek kétarcúak: az utcai nyilvános és a belső, intim homlokzatok formálása eltérő.

A2 - transzparencia

Ez a koncepcionális megközelítés a hagyományos városi értékek (pl. utca, sűrűség, zártság) megtartása mellett a modernista városépítészeti és építészet által adott lehetőségeket is beépíti a tervekbe: az utcakép zártnak tűnik, de közelebről nézve érezzük, hogy a sűrűség tágassággal társul, a zártság fellazul és átlátások, összetett környezeti helyzetek születnek, az épületek formálása szabadabb.

A3 - köztesség

Az elmúlt évtized új felfogása - amely a modern és a strukturalista hagyományt egyaránt élteti - az épületeket szabadon álló tömegként helyezi a térbe. A tömegeket azonban nem racionális, kizárólag funkcionális és geometriai rend szerint szervezi, hanem előtérbe helyezi a köztük fennmaradó tereket; azok használatát, a tömegek és terek közti kontrasztokat, a véletlen és bizonytalan találkozásokat. Az utca jelentősége csökken, a köz- és magánterek egymásba folynak.

A4 - nyitottság

Települési kultúrákban mindig is jelen volt a nyitottság érzetét adó szabadon álló beépítés, de a hagyományos európai városi zártság ellenpontjaként csak a 20. század első felétől kezdve vált egyre általánosabbá a városalakításban is. Megszűnt az utca és az udvar, helyettük a nyilvános vagy félnyilvános tér áramlik szabadon az épített tömegek között.

AB5 - montázs

Nagyobb fejlesztési projekteket soroltunk ebbe a csoportba, mivel ezek mint montázsok értelmezhetők. Méretükből adódóan egyszerre céljuk épületek elhelyezése és terek létrehozása. Átfogó elvek, mint a fokozatos sűrűségváltás, az orientáció, az egymás mellé helyezés vagy elkülönítés, a szabad tér köré szervezettség, a szerkesztettség stb. határozzák meg a terek rendszerét.

B6 - határoltság

E terek szempontjából zártnak tekintjük azt a városi helyzetet ahol az épített térfalak egyértelműen Körbefogják a teret. A tér formálásánál lényeges a környező épületekhez való viszony.. mivel a tér külső térként való használatában is a határoló épületeihez kötődik. A látvány meghatározott. lezár. távlatot csak a szabad tér vertikálitása hordoz.

B7 - határtalanság

Városainkban egyre nagyobb/- szerephez jutnak az épülettől függetlenedő, „városmező” léptékű nyitott terek. De csak olyan városépítészeti projekteket.. nyitott tereket elemzünk, amelyeket körbefog a város (pl. városi közpark) vagy amelyek a település víz felőli oldalán - folyó, tó vagy tengerparton - a táji lépték nyitottságát emelik be a városi térbe.

GLOCALCITY

Kortárs európai városépítészeti

Fonyódi Mariann előadása

KIKA

1. sz. pályamű:

Bárdos Gabriella, Györfly Zoltán, Kund Iván Patrik

Konzulens: Szabó Levente

2. sz. pályamű:

Bártfai Szabó Gábor, Hoffman Tamás,

Németh Tamás, Papp Glória

Konzulens: Nagy Iván

3. sz. pályamű:

Görbitz Máté, Juhász-Nagy Balázs,

Kormányos Anna, Kovács Andor Krisztián

Konzulens: Golda János

4. sz. pályamű:

Kállay Ferenc, Kecskés István,

Szabó Dávid, Tamás Anna Mária

Konzulens: Pethő László

5. sz. pályamű:

Czirják Ágnes, Varga Bence

Konzulens: Sugár Péter

A tervezési terület beépítésének városképi szerepe jelentős. Nemcsak fontos közlekedési csomópont, hanem a Lehel út – Béke út tengely (ami a XIII,ker. adminisztratív központját a Belvárossal köti össze) és a harmadik pesti körút metszéspontja. A Béke út , sarokra irányuló nyomvonala következtében a beépítés látványa egészen a Béke térig meghatározza a városképet., Jelenleg a terület beépítése térfalat nem képez, kialakítása méltatlan az ingatlan településszerkezeti pozíciójához, alulhasznosított.

Tényleges építészeti igény ebben a kaotikus környezetben valami sűrűsödés, igazodási lehetőség megteremtése. Az ilyen jellegű fejlesztések kihatnak a távolabbi környezetre is, reményeink szerint a Róbert K.krt. túlsó oldalának átépítésére is.

A tervezési terület nem a KIKÁ áruház bővítésére szolgál, hanem önálló városépítészeti együttes, amely megvalósításának célja a korábban ismertetett feladatok mentén alakul.

A meglévő áruházal való közvetlen gyalogoskapcsolatokkal viszont számolni kell és az áruház főbejáratát is át kell helyezni a parkosított köztér (28009/1) hrsz. felől megközelíthető kialakítással.

Az ingatlan fejlesztés célja az övezeti besorolásnak megfelelő, vegyes városi funkciók telepítése. A lakberendezési áruházhoz előnyösen társítható kereskedelmi és vendéglátó funkciók kialakításának friss szellemű építészeti építészeti megjelenítése az ötletpályázat elsődleges célja.. Ugyanekkor a Fejlesztő gazdaságossági céljai megvalósítását az alábbi program szerint tartja reálisnak:

Szálloda*** max. 240szoba,, max 600fh konferenciatermi blokkal

Kereskedelem, vendéglátás kb. 15 000m² bruttó szinterterülettel – kisebb méretű speciális kínálatú egységekből szervezve.

Irodák, a fenti funkciók kiegészítésére, a bruttó szinterterület határáig

A fenti funkciókhoz tartozó gk parkoló (OTÉK előírás 50%-a) kialakítása, összekötve a KIKÁ meglévő garázsával.

A városépítészeti ötletpályázat Kírói örömmel fogadják az építészeti és gazdaságossági szempontból értékes,, a programtól eltérő megoldásokat is, ha azok városi szövetbe illesztése, működtetése további előnyöket valósít meg.

RÓBERT KÁROLY KRT - LEHEL ÚT SARKÁNAK BEÉPÍTÉSE

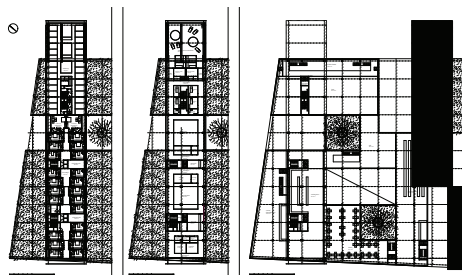
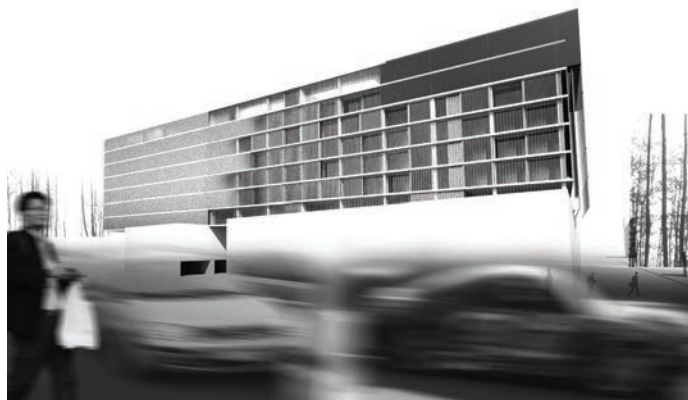
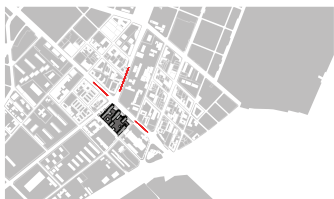
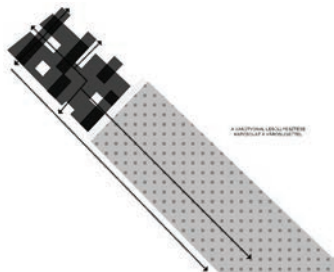
BUDAPEST, XIII.

KIKÁ ÁRUHÁZ

1. sz. pályamű:

Bárdos Gabriella, Györfly Zoltán, Kund Iván Patrik
Konzulens: Szabó Levente

□ Költségtérítés

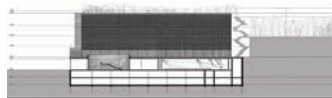
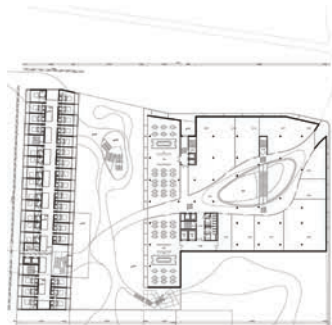
A leendő épület megfogalmazása előtt célszerű tisztázni mit várunk a helytől, hogyan képzeljük a jövőjét. Jelenleg, ha tágabb környezetében vizsgálódunk láthatjuk, hogy a vasúti pálya elvágja a városligettől, a gyalogos, kerékpár közlekedés így nem, vagy nehezen valósul meg. Ezért hosszútávon érdemes lenne a Kormányzati negyredre kiírt nemzetközi ötletpályázat nyertes tervének értékeit a tervezéssel érintett területnél átörökíteni, miszerint a vasút-pályasüllyesztéssel összeköthetővé válna az érintett terület a városligettel. Ennek nem csak közlekedési kapcsolatok szempontjából lenne fontos jelentősége, de városépítészeti felértékelné a vasút menti területeket, és fontos hatást generálna, miszerint az eddig értelmetlen hátsó homlokzatokkal a vasút felé forduló épületek ebbe az irányba is értékes homlokzatokat kaphatnának. Lényeges lenne, hogy az eddig "külvárosiként" kezelt területet felélnéjük, új városi tereket, passzázsokat hozunk létre, melyek szövetszerűen átjárják az épületet, kapcsolatokat generálva a Mohács utcával, illetve a városliget felé. A meglévő kiszabályozott zöldfelületet mi továbbvinnénk a városliget irányába, mely fölé konzolosan nyújtottuk ki az épületet. Ennek a zöldsávnak a párját a Róbert K. másik oldalán is szeretnénk kiszabályozni.

Alapvetéseink:-A ház legyen figyelemfelkeltő, tájékozdási pont a körüton-A Róbert K rt.l. homlokzat utaljon a ház jellegére. Legyen érdekes, és lehessen önmagán kívül másra is használható-A kerület adminisztratív központjától karakteres, de illeszkedő látvány.-Kőnyved a beépítésből levezetett homlokzati megjelenés.-Szövetszerű beépítés.-Karakteres "plató" jellegű földszinti megjelenés, szövetszerű, passzázsokkal áttört közlekedéssel.-A ház legyen költségérékenyen környezettudatos.-Az építménymagasságot is figyelembe véve, az épületek tényleges homlokzatmagasságát megnövelnénk.

I. díjat nyert

A városi autópálya életében a tervezett épület csak egy villanás, a térfal egy elemmé válik. (dinamikus) E kettősséget figyelembe véve alakítottuk ki a beépítési koncepciót. A tervezési pont erősebb eleme a körút, így a horizontális viselkedés kedvezőbb eredménnyel kecsegtet, mint a vertikális.

A feltárt kettősségre az épület beépítése, rendszerre reagál. A körútról vizsgálva a helyszínt, feltűnő a térfal hiánya. Ezt a hiányt a szabályozás azzal, hogy zöldfelületet irányoz elő a sarokra bebetonozza. Ez egy nagyon furcsa kettős sarokhelyzetet eredményezne, mely véleményünk szerint zavaró. Kedvezőbbnek tűnik a térfal kiegészítése, hozva a logikus beépítési kontúrú. Így nem csak a kereszteződés, mint tér válik rendezettebbé, hanem nyugati irányból a körútról jelenleg élénk táruuló bútórárház „külvárosi” dobozának sarka is kezelést kap, eltakarjuk. A tömb, így kiegészül, nem hagyva értelmetlen térfalakat. A szabályozási tervben előírt kb. 1.000 m²-es zöldfelület átértelmezve megtartjuk. (Jellemzően burkolt felületek, fedett-nyitott tér) A tömb belsőjében kb. 2.000 m² felületen intenzív, nyilvános kert hozunk létre, mely kapcsolatban van az üzletközponttal, de az épületen kívülről is elérhető a kontroll lehetősége mellett.koncepcióEz a viselkedés elengedhetetlenül szükségessé teszi a meglévő bútórárház tömegének kezelését. A helyszínt, a funkciót és méretét valamint külföldi példákat (Salzburg, Europark by Massimiliano Fuksas) mérlegre téve alakult ki a koncepció, mely erős identitást ad a kereskedelmi egységnek. (második generációs bevásárlóközpont) Többszerűen elhelyezett tömeg, mely logikusan, a város pontjain, felületein arra reagálva helyezkedik el; átszőve egy amorf formával, mely rendezzi a belső teret, bejáratokat, kertet.

2. sz. pályamű:
Bártfai Szabó Gábor, Hoffman Tamás, Németh Tamás, Papp Glória
Konzulens: Nagy Iván

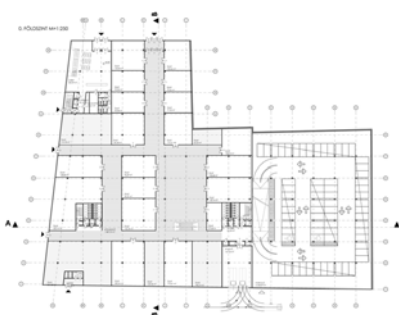
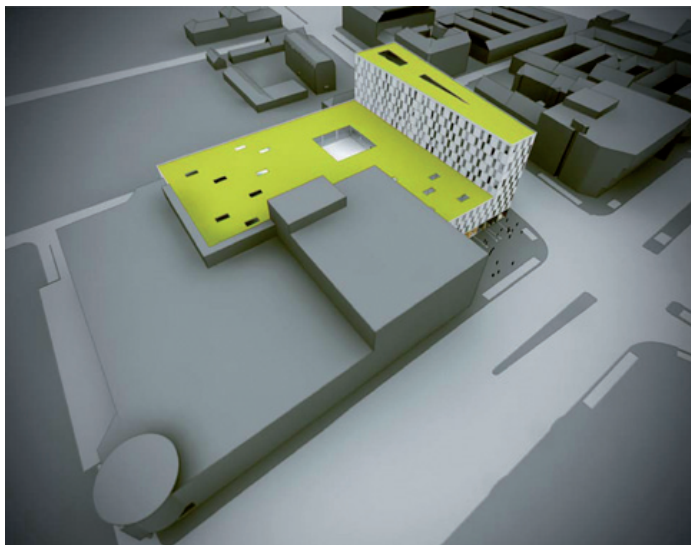

3. sz. pályamű:

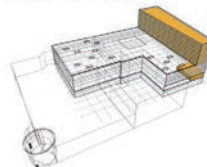
Görbitz Máté, Juhász-Nagy Balázs,
Kormányos Anna, Kovács Andor Krisztián
Konzulens: Golda János

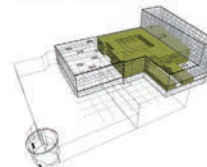
III. díjat nyert

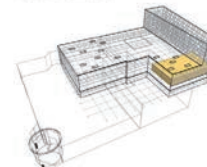
SZÁLLODA-IRODA FUNKCIÓ

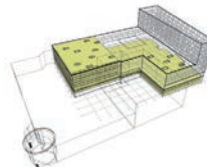
KERESKEDELMÉI ÉS VENDÉGLÁTÓ TERÜLETEK

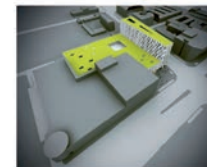
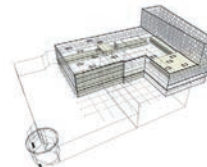
KONFERENCIA FUNKCIÓ

GÉPKOCSI TÁROLÁS

KISZÓGÁLÓ TERÜLETEK

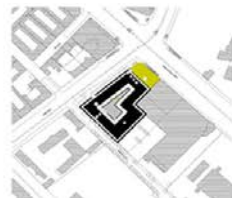
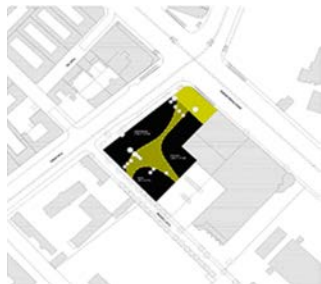
Mevévelt nyert

4. sz. pályamű:
Kállay Ferenc, Kecskés István, Szabó Dávid, Tamás Anna Mária
Konzulens: Pethő László

Napjainkban a plázák önmagukban, mint társadalmi jelenség, és mint a városi szövetet jelentősen meghatározó építészeti egységek problémákat vetnek fel. Ennek építészeti szempontból talán legfőbb oka, hogy bár megpróbálják utánozni a tradicionális városépítészeti szövetet, mégsem tudnak valós városi tereket, közösségi tereket teremteni. Tervünkkel kísérletet teszünk egy olyan beépítésre, amely valóban szabad felhasználású közösségi tereket ad. A meghatározott program kapcsán alapvetően három különböző csoport van jelen: egyrészt megjelennek a közvetlen környezetben élők (bevásárlás), a kicsit távolabb (iroda) és az akár egészen messziről érkezett emberek (szálloda). Olyan funkciót kerestünk, mely mindhárom csoport számára megfelelő, és a meghatározott funkciókat többlet tartalommal látja el. Ilyen szempontból metszethalmaz tud lenni a sport, ami a mindennapi, közösségi tevékenységek szintere, ezért a kereskedelmi egység legfelsőbb szintjén egy szabadidős részleget alakítottunk ki,

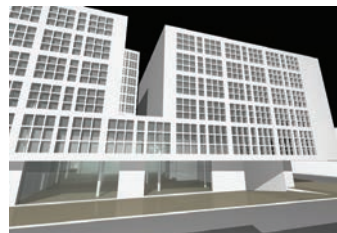
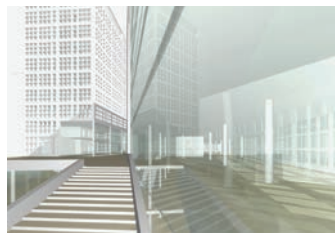
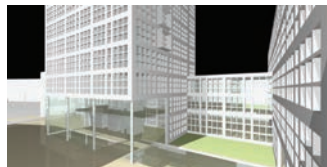
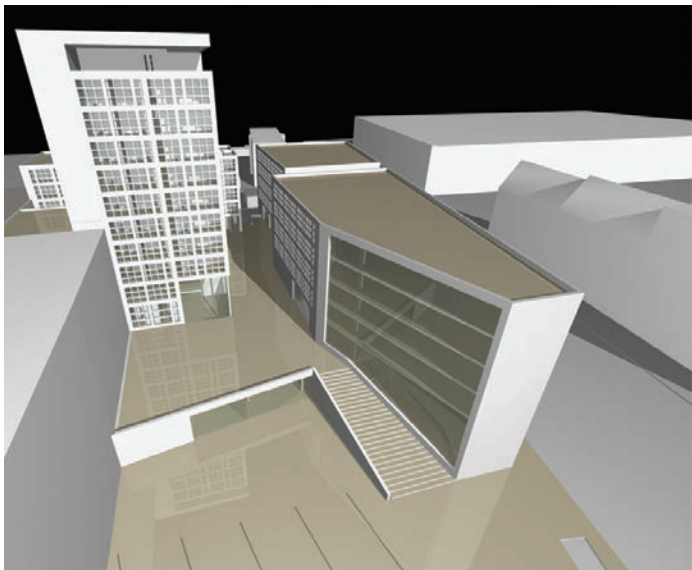
A kompozíciónk lényege egy kívülről zárt, kemény, szikár burok, melynek belsejében egy izgalmas belső világ bontakozik ki. A három befelé kommunikáló tömeg a három fő funkciót jelöli.

5. sz. pályamű:

Czirják Ágnes, Varga Bence

Konzulens: Sugár Péter

II. díjat nyert

A KIKÁ épülete előtt kiszabályozott közterület jelen állapotában használhatatlan, hiszen mind városi térként, mind zöldfelületként értelmezhetetlen a hatsávós főútvonal szomszédságában. A kialakuló új térfalakkal megjelenő tér azonban megfelelő felvezetése lehet egy új, csak célközönséget fogadó, a közterülettől markánsan elkülönülő utcának. A KIKÁ épülete léptékével, doboz-megjelenésével, artikulálatlan tömegével unikális helyzetet teremt. Véleményünk szerint nem lehet takargatni, Béke utcai térfalát a fent említett felvezetés aktív elemeként használjuk, a homlokzatra kinetikus, szél által működtetett térplasztikát terveztünk. Az épület monolitikus tömegéhez illeszkedő architektúra úgy valósul meg, hogy a tömb beépítésén végigvonul egy egységes építészeti megjelenés, a közel azonos közönségű, de elkülönített funkciókhoz tartozó elemek hasonló azonos gesztusokkal élnek. Az egységes homlokzatképzés (plasztikus, egységes kerámia burkolat / üvegfelület rács) tömbszerű megjelenést kölcsönöz az épületegyüttesnek, kizárólag a tömb felnyílása mentén, a KIKÁ térfalára reagáló, hasonló léptékű és azzal megegyezően artikulálatlan (sík üveg felület) homlokzatszakasz lép ki annak világából.

A beépítést másrésztől a funkciók markáns elválasztása határozta meg. A kereskedelmi funkció felett helyezkednek el az irodai, hotel, konferencia központ elemei. A két világ véleményünk szerint teljesen más gesztusokat igényel, az iroda-hotel-konferencia központ egy befelé forduló, állandó világ, míg a kereskedelem egy gyors, változó világot képvisel. Ennek megfelelően a földszinten feltáruló, és alapvetően lefelé terjeszkedő bevásárló központ világa alapvetésiben eltér a szigorúan szerkesztett, tömbbelsőről feltáruló funkciók karakterétől... A kereskedelem egyes elemei, például kávéház, könyvesbolt, szolgáltatások a passzázs szintjéről is elérhetőek, vállalva, hogy az építészeti karakter itt már nem a világot szolgálja ki.

A tervezési feladatra adott tervezői válaszok változatosak. Mindegyik terv a feladat által megkívánt részletettségű elemzésre építette fel javaslatát. Az elemzések részben a terület beépítésének városképi jelentőségével, részben a távlati átépülés lehetőségével foglalkoztak.

A javaslatok funkcionális tartalmának kifejtése, az egyes egységek racionális kialakítása, és ezek befektetői szempontú értékelése további munkát igényel.

Ezzel együtt a javaslatok a „Városrendezési Ötletpályázat” alapvető céljának messzemenően megfeleltek:

- támpontot adhatnak a készülő KSZT előírásainak megfogalmazásához, továbbá
- a tömb építészeti arculatának kialakításához.

A tervek a terület felkutatását három, alternatív módszerrel javasolták:

- a jelenlegi határoló utak mentén,
- a térszinten kialakított belső utak, passzázsok mentén,
- emelt szinten tervezett teresedések, gyalogos színtek alkalmazásával.

A BB nagy többséggel az emelt szintű megoldásokat javasolta. Ezek közül is azokat részesítette előnyben (2. és 5. sz. terv) melyek a Róbert Károly krt. és Lehel út sarkáról, építészeti szándékaiknak alárendelve, nyitják meg ezeket a belső közforgalmú tereket.

A 4.sz. terv javaslata, a térszinten kialakított háromágú, nyitott közteret körülvevő három részre tagolt tömb tervezésével szellemes megoldás. Ugyanakkor két oldalról is kérdéses: Hová is vezetnek a belső passzázsok? Hogyan tölthetők meg az így kihasított tömbök az előirányzott tartalommal?

A tervek az építészeti hangsúly kialakítását két úton értékel:

- „hagyományos” építészeti eszközökkel kialakított

- magassági differenciálással,
- a tömb”monolitikus” megformálásával.

A BB nagy többséggel a monolitikus megoldásokkal véli kezelhetőnek a KIKÁ (adottságként kezelendő) tömbje és az új szakaszok beépítésének egységes megoldását. (2. számú és 4. számú terv) Ezek között a megoldások között a 2.sz. terv azzal a meglátásával emelkedett ki, hogy a tömb formálásánál elkerüli a „kettős sarokhelyzet” kialakítását. Ezzel a döntésével felülbírálta a készülő KSZT „fásított köztér” megnevezésű szabályozási elemét, és az építési vonalat kitolta a KIKÁ áruháza körül felüli vonalára

Ugyanekkor a „hagyományos” építészeti hangsúlyok kezelésére is született jó döntés, mégpedig az 5.sz. terv. Ez a megoldás a tömb közepén alakít ki, a Béke útról jól feltáruló, „pontoszerű” magas épületet. Erről a nézőpontról valóban hangsúlyos megoldás, ugyanakkor nincs kellően alátámasztva, hogy a tömbszerű külső kéreg mögött ez a hangsúly milyen módon jelenik meg a többi nézőpontból pl. a Lehel út felől.

Ez a terv is vitatja az említett „fásított köztér” jogsultságát, amit csak a tervezett emelt szint előtereként vesz figyelembe.

A készülő KSZT szabályozási elemeinek felülvizsgálatát minden terv elvégezte:

- nem igényel módosítást a szintterületi mutató,
- nem igényel módosítást az építménymagasság szabályozása,
- a Lehel út és a Mohácsi utca felüli szabályozási vonalak betarthatóak,
- a közlekedési javaslat szerinti megoldások biztosíthatják a terület közúti kiszolgálását.
- ugyanakkor javasolt a Róbert Károly krt. és Lehel út sarkí területelemek és az itteni építési vonal módosítása.

Ez utóbbi meglátás több tervnél is megtalálható, mindezek vitatják az eredetileg kiszabályozott terület zöldterületi hasznosíthatóságát.

Ebből a szempontból a BB. a 2.sz. terv megoldását részesítette előnyben. BB. javasolja a XIII. kerület Önkormányzatának, hogy a készülő KSZT a javaslat alapján kerüljön véglegesítésre.

Építészeti, funkcionális megoldások – a bevezetésben említettek szerint – csak részben hoztak a későbbiekre is kiható eredményt. Ezekre a részletes bírálatok kitérnek, ebben az összefoglalásban csak néhány, ismétlődő hibát sorolunk fel.

A szálloda funkció megkívánja a racionális szervezést, egyes terveknel (pl. 3. és 4.sz. terv) a terjedős közlekedők az Építető számára elfogadhatatlanok.

A szálló bejáratának közterületi hangsúlya és közúti megközelítése elengedhetetlen

A konferencia-központ a szálló komplexum része kell, hogy legyen (pl. catering) nem pedig, az iroda blokké, ahogy a 4.sz. terv állítja.

Az eltérő homlokzati igényű funkciókra kifizített „bőr” ugyan tetszetős, sommás megoldás- de alkalmazása számos problémát okozhat. (1.sz., 3.sz., 4.sz. tervek)

A tervek csak részben adtak megoldást a meglévő KIKÁ homlokzatok kezelésére. Ezt a megoldatlanságot csak a tömbszerű, monolitikus koncepciójú 2.sz., részben pedig a 4.sz. terv kerülte el. Ugyanekkor a többi, takarlatlan KIKÁ homlokzatú tervre is elképzelhető megfelelő megoldás, de ezekkel a tervek (3. sz., 5. sz. terv) csak felvetés szintjén foglalkoztak.

DÁNIA SVÉDORSZÁG

2010. május 30.

Koppenhága_RADISSON SAS ROYAL HOTEL
Arne Jacobsen

TIVOLI CONCERT HALL
3 X Nielsen A/S

GLYPTOTEKET
Dahlerup Wing

STELLING HOUSE
Arne Jacobsen

KOBENHAVNS
UNIVERSITETSBIBLIOTEK
Johan Daniel Herholdt

RUNDETARN
Hans van Steenwinckel

BORSEN
Hans van Steenwinckel

KONGENS NYTORV METRO
STATION
KHR A/S

PLAYHOUSE - ROYAL THEATRE
Lundgaard & Tranberg

ARNALIENBORG PALACES
Nicolai Eigtvad

MARMORKIRKEN
Ferdinand Meldahl

DEN LILLE HAVFRUE
Edvard Eriksen

2010. május 31.

Koppenhága_DANISH DESIGN CENTRE
Henning Larsen Architects

BLACK DIAMOND - ROYAL LIBRARY
Schmidt Hammer Lassen

DANISH NATIONAL BANK
Arne Jacobsen

NORDEA BANK HEADQUARTERS
Henning Larsen Architects

DANISH ARCHITECTURE CENTRE
Erik Moller Arkitekter

TORPEDO SHIPYARD HOUSE
Tegnestuen Vankunsten APS

KHR A/S Office
KHR A/S

OPERA HOUSE
Henning Larsen Architects

FRISTADEN CHRISTIANIA

2010. június 1.

Koppenhága_HAVNEBADET
PLOT

NYKREDIT HEADQUARTERS
Schmidt Hammer Lassen Architects

BRYGGEBOEN
Dissing + Weitling

FROSILOS
MVRDV

BIKUBEN STUDENT RESIDENCE
AART

TIETGENKOLLEGIET
Lundgaard & Tranberg
Arkitektfirma

IT UNIVERSITY

Henning Larsen Architects

DR BYEN CONCERT HALL
Jean Nouvel

MOUNTAIN DWELLINGS
Bjarke Ingels Group

VM HOUSING
PLOT

ORESTAD COLLEGE
3XNielsen A/S

FERRING INTERNATIONAL CENTRE
Henning Larsen Architects

2010. jūnius 2.

Koppenhāga_ KĀSTRUP SOBAD SEAWATER
LIDO
White Arkitekter AB

AMAGER STRAND BEACH
Haslov & Kjaersgaard

MARITIME YOUTH HOUSE
PLOT

PRAGS BOULEVARD
Kristine Jensens Tegnestue

YOUTH RECREATION
and CULTURE CENTRE
Dorte Mandrup Architects

KVARTERHUS - NEIGHBOURHOOD
CENTRE
Dorte Mandrup Architects

CARLSBERG BREWERY
Entasis

CBS KILEN
Lundgaard & Tranberg Ark.

HEDORFS KOLLEGIUM
KHR A/S

2010. jūnius 3.

SØLLERØD RADHUS
Arne Jacobsen | Flemming Lassen

VIRUM APOTEK
Sørensen | Boertman

LYNGBY RADHUS
Jensen & Langkilde

BAGSVAERD KIRKE
Jørn Utzon

ROSKILDE VIKING SHIP
MUSEUM
Erik Christian Sørensen

ROSKILDE DOMKIRKE |
OLD TOWN
UNESCO World Heritage Site

ROSKILDE UNIVERSITY
LIBRARY
Henning Larsen Architects

TREKRONER HOUSING
Dorte Mandrup Arkitekter ApS

FREDENSBORG HOUSING
Jørn Utzon

HELINGSØR KRONBORG SLOT
UNESCO World Heritage Site

HELINGSØR HARBOR

LOUISIANA MUSEUM
Jørgen Bo | W. Wohlert + C. Wohlert

DÁNIA SVÉDORSZÁG

2010. június 4.

GREEN LIGHTHOUSE
Christensen & Co Arkitekt

SKANDERBIRGGADE DAY-CARE
CENTRE
Lundgaard & Tranberg A.

CHARLOTTEHAVEN
Dorte Mandrup Architects

NORDLYSET
C.F. Møller Architects

DFDS FERRY TERMINAL
3XNielsen A/S

KOBBERTARNET
Arkitema

COP15 PAVILION
MAPT

PAUSTIAN
Jørn Utzon

HORTEN HEADQUARTERS
3XNielsen A/S

SJAKKET YOUTH HOUSE
PLOT

GRUNDTVIGS CHURCH
Peder Vilhelm Jensen-Klint

MUNKEGAARD ELEMENTARY
SCHOOL
Arne Jacobsen

KILDESKOVSHALLEN
SWIMMINGPOOL
Clemmensen |

ORDRUPGAARD MUSEUM
Zaha Hadid

2010. június 5.
Koppenhága_ PETROL STATION
Arne Jacobsen

BELLEVUE TEATRE
Arne Jacobsen

BELLEVUE APARTMENTS
Arne Jacobsen

Klippan_ ST PETRI KYRKA
Sigurd Lewerentz

Malmö_ BLOMSTERKIOSK
Sigurd Lewerentz

ÖSTRA KYRKOGRDEN
Sigurd Lewerentz

TURNING TORSO
Santiago Calatrava

MODERNA MUSEET MALMÖ
Tham & Videgard Arkitekter

ORASUNDSBRON
Dissing + Weitling

KÖBÁNYA

1. sz. pályamű:

Kovács Andor Krisztián, Tamás Anna Mária,
Varga Bence

Konzulens: Nagy Iván

2. sz. pályamű:

Győrffy Zoltán, Németh Tamás, Papp Glória

Konzulens: Szabó Levente

3. sz. pályamű:

Juhász-Nagy Balázs, Kállay Ferenc, Kecskés István

4. sz. pályamű:

Bártfai-Szabó Gábor, Görbicz Máté,

Kormányos Anna

Konzulens: Kalmár László

5. sz. pályamű:

Bárdos Gabriella, Czirják Ágnes, Hoffman Tamás

Konzulens: Lévai Tamás

Megbízó építészeti prekonceptója

A telek rendkívül értékes, ezért szükséges, hogy az ide kerülő intézmény, legalább hosszabb távon, legyen képes ezt az értéket, megfelelő hatékonysággal (szellemi, nem anyagi intenzitással) hasznosítani, az épület építészeti értékeit „használni”, bemutatni. Fontos szempont a költséghatékony-ság, az első ütem relatív olcsósága. Az első ütem tegye lehetővé a helytörténeti gyűjteményi anyag végleges elhelyezését, tárolásának és bemutatásának minimális műszaki feltételeit, de biztosítsa a további, akár több ütemű bővítésének lehetőségét is. Az elhelyezést követően, egy jól működő intézmény bővítésére könnyebben lehet később forrásokat találni.

Az épület, illetve a két épületrész építészetiileg nem kifejezetten értékes, nem védett, de típusosan kőbányai, „története van” és rendelkezik értékes részletekkel, adottságokkal, amit meg kéne őrizni, illetve be kéne mutatni. Az építészeti adottságok, homlokzat, a belső terek pince, padlás értékei hangsúlyozandók, de természetesen lehetőség van a hiányok akár korszerű eszközökkel történő kiegészítésére is. Az építészeti koncepció alapján lehetőség van tetőtérbeépítésre, emeletráépítésre, toldalék épület építésére, stb. is, de egyik sem kötelező. Szükséges a kertre, az adottságok figyelembe vételével történő építészeti koncepció kidolgozása is, figyelemmel a kert és az épület lehetséges együttműködésére.

Az ütemezést a pályázó a program feltételeinek figyelembe vételével maga dönti el, de fontosak a műszaki szempontok, hogy az újabb ütem a már elkészült részeket ne érintse irreális mértékben. Figyelembe kell venni, hogy az intézmény meglévő lakásokkal közösen használja az épület bejáratát és a kertet, a telek funkcionálisan vegyes használatú. Erre figyelemmel kell lenni, hogy egymás zavarása nélkül működhessen ez a funkciókeveredés.

Az igény a tervezési program és a program szelleméhez kapcsolódó funkciók több ütemű megvalósításának, illetve az épület meglévő tereinek és további bővítési lehetőségének felhasználásával, a program szellemét kifejező és szolgáló, fejlődni is képes intézmény tervének bemutatása.

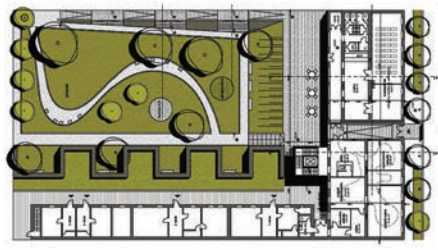

**BUDAPEST, X. ker. kőbánya
helytörténeti múzeum kiala-
kítása és a hozzátartozó bel-
ső kert környezetrendezése**

1. sz. pályamű:

Kovács Andor Krisztián, Tamás Anna Mária, Varga Bence

Konzulens: Nagy Iván

 III. díjat nyert
Konceptió:

A tervben az észak-déli tengely jelöli ki az akadálymentesen használható rámpasor irányát, amely a bevágással egy határozott, az egykori utat karakteresen jelölő elem. A lejtők sora a külső vár déli falát áttörve indul. Itt az út kétfelé ágazik, bal felől a romokhoz érkezik, jobb felé indulva pedig a palota bejáratához.

Az állagvédelemmel ellátott romterületet egy 2 x 2 méteres térépítészeti háló foglalja keretbe, amely magassági értelemben egy fellépés magasságát, 15 cm-t vesz alapul. A lépcsős terület kialakításánál elsődleges szempont volt, hogy a romok környezete biztonságosan bejárható legyen anélkül, hogy korlátot vagy mellvédet kelljen elhelyezni. A legnagyobb megközelíthető szintkülönbség 75 cm, helyenként mellvédként maguk a feltárt romfalak szolgálnak, elzárva egyes területeket a látogatók elől. Ez a keretbe foglalt terület játékoságot képvisel, a rámpa gyors közlekedésével szemben maradásra ösztönöz. A függőleges falfelületek adnak vizuális tájékoztatást az épület hajdani formálásáról és működéséről.

A romok területére a második periódus feltárt keleti falai alatt érkezik meg a látogató, az ágyúöntő műhely első periódusának egykori pincszintjére. Beton burkolatú felületek jelölik ki az egykori műhely látogatható zónáját. Tovább haladva a lépcsős háló vízszintes felületei füvesítettek, egy helyen a meglévő fa kerül megőrzésre.

I. 1879.

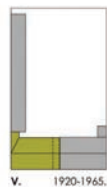
II. 1883.

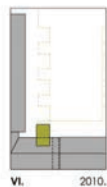
III. 1883.

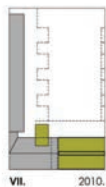
IV. 1884.

V. 1920-1965.

VI. 2010.

VII. 2010.

II. díjat nyert

VÉDELEM

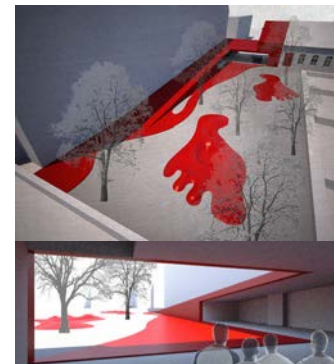
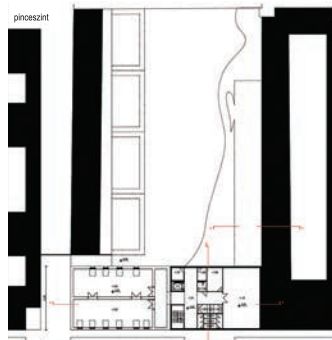
Az utóbbi évek során feltárt, közel 544 m² területet differenciáltan kezeltük. Az ágyúöntő üzemot belfogadó épületrész megmaradt alapfalaival körülhatárolható, zárt egységet helyeztük fókuszba. Az ezen kívül eső, részben azonosítatlan falmaradványok a dokumentálás után visszate-metve őrizhetők meg.

Az üzemot belfogadó épületrész körítőfalait a talajból 1,00 m magasságig kiálló, mellvédként is funkcionáló rozsdás acéllemez fogja körül és óvja meg. A falakra rá nem építünk, csupán körbefogjuk őket, hiszen a belfogadó épület tömege nem rekonstruálható, és az üzemi működés szempont-jából nem is meghatározó. Az öntőaknához terve-zett állványzat ernyőszerű, konzolos tetőt tart, s a kettő közötti résen belátni a tető alá...

ÖNTÉS

A cél az ágyúöntés, mint folyamat bemutatása laikusok számára is követhető, kézzelfogható módon. A tüzelőtér, az olvasztókemence, az öntő-akna és a hozzá tartozó állványzat mint egy gép jelent meg a középkori üzemépületben. A gépet kiegészítjük, és működőképessé tesszük, amit különleges alkalmakkor a nagyközönség meg is tapasztalhat. Ennek érdekében az öntőaknát, az olvasztókemencét és a tüzelőtérhez kapcsolódó lépcsőket 4 cm magas római téglából kiegészítjük, az aknára új, gerenda állványzat készül. Az állvány fölött eltolható tető zárja az épületet, mely öntés idején kinyitva a füstöt elvezeti.

A tető alá az eredeti bejárat helyén lehet belépni. Az öntőakna melletti tér padlóját a bejáratral azonos, -2,13 m-re megemeljük, itt helyezhető el egy fekvő tárlóban az öntéshez kapcsolódó leletanyag releváns része. A kiállított elemek megfelelő rögzítés mellett interaktív elemként jelenhetnek meg, melyeket a látogatók meg is tapinthatnak. Az üzem bejárva válik megismerhetővé a látogatók számára: az öntőaknát megkerülve a kiegészített lépcsőn az olvasztótér tetejére lehet eljutni, vala-mint a bejárat felől a tüzelőtér is megközelíthető.

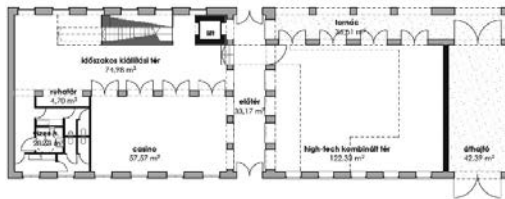
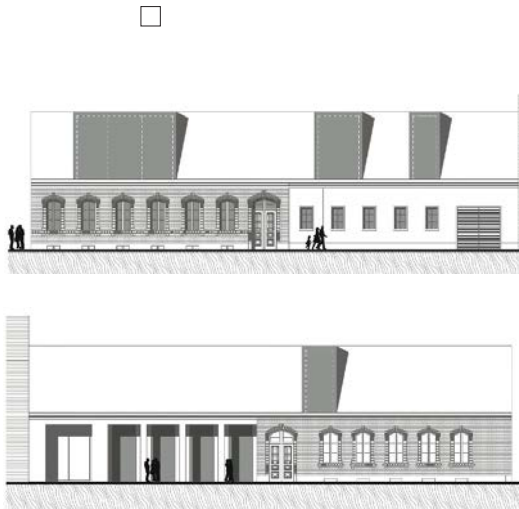
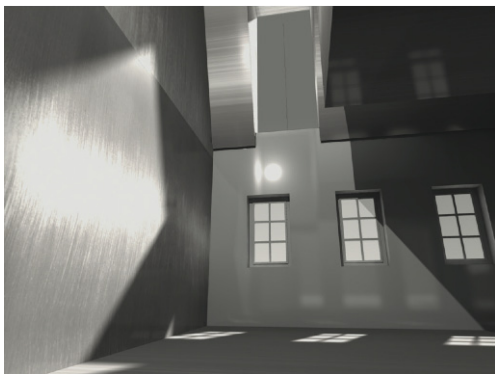

2. sz. pályamű:

Györfly Zoltán, Németh Tamás, Papp Glória
Konzulens: Szabó Levente

3. sz. pályamű:

Juhász-Nagy Balázs, Kállay Ferenc, Kecskés István

ÉPÍTÉSZETI KONCEPCIÓ

Megközelítés - a megérkezés dramaturgiája

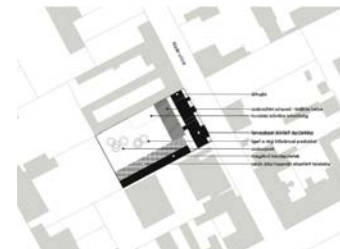
A várterülethez közeledve már a busz, vagy az autó ablakából felvillan a délnyugati sarokbástya és a Vörös-bástya, valamint az általuk közrefogott, impozáns kazamatás várfal látványa, felettük az ágyúdomb tetején felállított, kasokkal védett ágyúval.

A központi parkoló- és pihenőhöz érve a várarok nyitott, zöld lankája, a várfalra épített várkastély, a Vörös-torony, a Párkány, a Bodrogpárt bukolikus világa fogad minket.

A középkori, orsós településszerkezet ma már nem kitapintható tengelyében, a szintvonalakat lágyan követő, széles gyalogossétány vezet a várkastély főbejárata felé. A várárookban futó gyalogösvény felett könnyed szerkezetű, pontonként alátámasztott hídron át vezető új sétány az egykori műhelyutca szintjén lép át a várfalon. Az áttörés nem kapuzat-jellegű, hiszen a várfal ezen pontján korábban sosem volt átjáró.

Az akadálymentes megközelíthetőséget, valamint a város vérkeringésével való kapcsolatot a jelenleg is meglévő gyalogostengelyek biztosítják.

Az ágyúöntő műhely a nyitott, szabadon bejárható városi kert, az egykori kastélypark része, a műhelyutca szintjéről bárki számára elérhető. Védőtetőt, látogatói útvonalat, vandálbiztos tájékoztató táblákat alakítottunk ki. Az ágyúöntőforma töredékek, és más értékes leletek a Vármúzeumban tekinthetők meg.

III. díjat nyert

Tervezési szempontok:

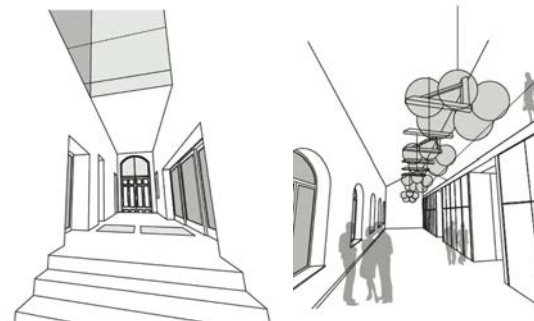
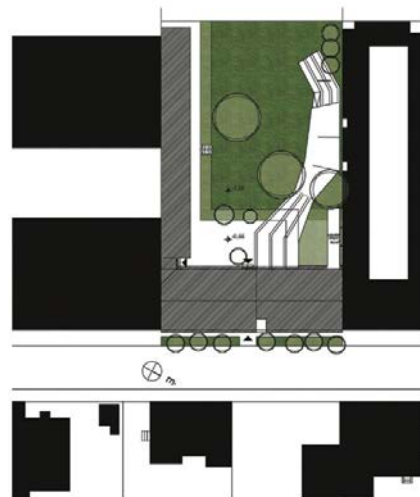
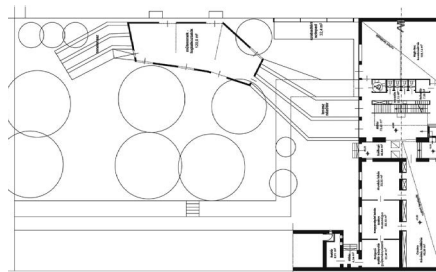
- A terület védelme, bizonytalan lefedés nélkül. - A további ásatások lehetőségének biztosítása - Az ásatási terület nyitottságának, átjárhatóságának biztosítása - A városi térstruktúrához illeszkedő, annak szervesen részét képező tér kialakítása - Léptékhelyes, arányos építészeti jel(ölés) létrehozása. - Egyszerű eszközökkel bemutatható feltárások.

Alapvetések

műemlék-védelem A helytől és időtől függően gyakran változott a műemléki szemlélet. A műemlékhez való helyes viszonyunk a hely, és annak történelmének megismerésén alapulhat. Jelen és múlt tisztázása elkerülhetetlen a feladat, a rom megítéléséhez. A helyénvaló, arányos beavatkozás megtalálása elengedhetetlen a megfelelő tisztázó folyamatok nélkül.

Megfelelő építészeti válasz csak akkor adható, ha tisztázunk, hogy a rom mekkora területét szeretnénk védőtetővel fedni, mely részeit szükséges megvédeni. Egy nagy épület csak nehézségek árán illeszthető a jelenlegi szerkezetbe, illetve a területre feszített védőtető megépítésével a hely túlzottan hangsúlyossá válna, riválist teremtve a várnak, így aránytalanságot eredményezne. Nem tartjuk szerencsésnek plusz funkciókkal megővelni a programot. Ezt tovább gyengítené a megépítés költsége, mely kétes értékű esztétikai, és nem indokolható városstruktúrához követhető nyelveket generálna. Ezért egy arányos megoldást javasoltunk.

Hiszünk abban, hogy kötelességünk megmaradt értékeinket, felelősséggel, de szabadon használni. Azt változatlanul megőrizni, továbbadni. Van lehetőség a romok konzerválására úgy, hogy azt a közösség tovább használhassa, értékét ilyen módon tovább örökíthesse. A megfelelő állagmegővéssel a rom változatlanul megőrizhető marad, miközben a jelenleg intenzíven használt park részévé válik. Nem szeretnénk a kiegészítés és elmagyarázás lehetőségével élni.

4. sz. pályamű:
Bárfai-Szabó Gábor, Görbicz Máté, Kormányos Anna
Konzulens: Kalmár László

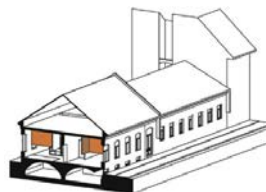
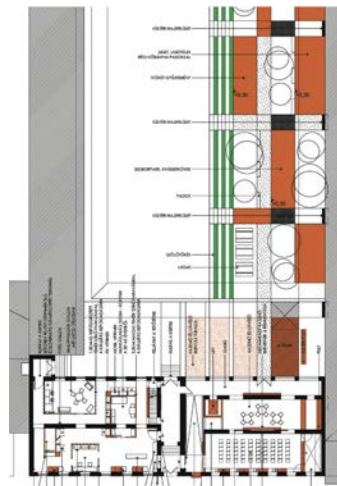
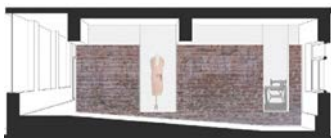
5. sz. pályamű:

Bárdos Gabriella, Czirják Ágnes, Hoffman Tamás

Konzulens: Lévai Tamás

I. díjat nyert

Konceptció

Az építészeti választásunk meghatározáskor alapvetés volt, hogy sem részleges, sem teljes rekonstrukció nem indokolt. Egyrészt sem a romok helyzete, sem a rendelkezésünkre álló információ nem teszi ezt lehetővé. Másrészt –ami a fontosabb – hogy az ágyúöntő műhely nem építészeti kialakítása (tömege, anyaga, részletei) miatt fontos, hanem ipartörténeti jelentősége kapcsán. Ezért a bemutatásnak ezt a szellemiséget kell követnie. Olyan építészeti formanyelvet választottunk, mely egyértelműen deklarálja, hogy nem az egykori műhely megidézése kíván lenni, hanem ettől függetlenül, kortárs bemutató építmény.

Jelenleg a park és a vár nagyon szép téri egységet alkot. A vár megközelítése is szép, méltó. Nagyon érdekes a vár és az ágyúöntő műhely közötti viszony. Már Rákóczi György levelezésében olvasható, hogy zavarta a műhely közelsége, bár abban az időben még csak a lakótorony állt, ami valamivel távolabb van, mint a palotának az ágyúöntőhöz legközelebb eső szárnya. Ez azért is alakulhatott így, mert amikor a palotaszárny felépült, akkor az ágyúöntő műhely már nem állt. Vagyis az ágyúöntő műhely és a kastély együttes térbeli szituációja sosem létezett.

Az ágyúöntő műhely felett egy olyan lefedés, amely valamilyen absztrakt módon annak térbeli kiterjedésére, méreteire utal, nem szerencsés. Ebből adódóan egy ház, vagy házszerű épület jönne létre, ami megítélésünk szerint ebben a téri egységben zavaró lenne. Ezért a kiírásnak megfelelő funkciókat nem házszerűen próbáltuk megfogalmazni, hanem egy áttört, szoborszerű tárgyként. Ugyanakkor a nagyon visszafogott kialakításnak ellentmond az az igény, hogy az ágyúöntő műhely unikális jelentőségű, értékének megfelelő bemutatása valós és indokolt elvárás. Ebből adódóan valamilyen „figyelemfelkeltés” szükségessége.

Az újonnan megjelenő építmény nem egy „ház”, sokkal inkább egy műtárgy jellegű ölt, amely szerves része lehet a parknak, és mint épület nem konkurál a várral.

Kőbánya településközpontja a hetvenes évek tudatos közösségrombolása melléktermékeként pusztult el. A kaszinó, vagy a Legényegylet székháza helyére azóta sem épült semmi, még egy szomorú panelház sem.

A Helytörténeti Múzeum számára kiválasztott két ház a zsűri véleménye szerint nemigen bontható el. Bontás árán ugyanis nem lehet hitelesen helytörténetet bemutatni ilyen várospusztítás helyszínén. Ezért a terveket legelőször is e szempont alapján vizsgáltuk meg.

Csupán két terv őrizte meg mindkét házat. A Bárdos/Czirják/Hoffman illetve a Kovács/Tamás/Varga csapat munkái ezek.

Két további terv látszólag megtartja mindkét házat, de igazából csak a külső falak maradnak meg. Ez nem tekinthető hiteles megoldásnak, még ha megható építészeti érvek is hoznak fel a tervezők.

A Bártfai/Szabó/Görbicz/Kormányos négyes az egyik, a Juhász/Kállay/Kecskés team mindkét házat ízekre szedi, sőt Ők a főfalakat is pilléresítik.

Végül egy terv teljesen lebontja az egyik épületet. Tévesen ítélik meg a korukat, és az öregebbet bontják le, a fiatalabbnak gondolva azt. (Györffy, Németh, Papp).

Noha ezek a tervek nagyon értékes ötleteket tartalmaznak, az alaphangulatukat mégis ez a döntés adja meg.

A közterület felől ma két földszintes ház látható, Az új, múzeumi funkció többet kíván, azt, hogy észrevehető legyen a középület, miközben a házak a múlttól meséljenek. A tervező csapatok a lehetőségek széles skáláját vonultatják fel: vannak, akik új, vörös épülettel emelik ki a helyet, vannak, akik jelet alkotnak (lifttorony) két csapat tetőépítésménnyel kísérletezett. A zsűri a fentiek miatt a Kovács/Tamás/Varga csapat megoldását tartja az egyik lehetséges útnak abban a tekintetben, hogy a házak kívülről nem változnak, viszont az épület előtti járda és a kis, út menti terület válik csendes, léptékarányos jelle.

A telken lévő lakások a Múzeum nyitva tartásától független megközelíthetősége alapkövetelmény

volt. A Györffy/Németh/Papp team egy, a szomszédos nyeles telek felőli megközelítést vet fel. Tervük csak ebben az esetben működőképes, de akkor szinte kompromisszummentesen.

A meglévő épületek szerkezeteik által hitelesítődnének. A zsűri a pályázattól függetlenül is lándzsát tör a régi épületek minél komplexebb megtartása mellett.

Múzeumtechnológiai szempontok alapján a Bártfai /Szabó/Görbicz/Kormányos négyes fesszes térstruktúrája, tegulárium, illetve a Bárdos/Czirják/Hoffman trió szellemes kiállítási installációi emelhetők ki a sorból.

Az, hogy a telken lakások vannak erőteljesen befolyásolja azt, hogy mire is legyen használható a dús vegetációjú kert. Több terv veti föl, a zsűri álláspontja szerint igen helyesen a térbeli elválasztás igényét. Ez a megoldás azonban nem lehet teljes értékű, sem vizuálisan, de végképp nem akusztikusan. E miatt a zsűri a kert intenzív használatát nem javasolja, viszont csendes múzeumkertként annál inkább el tudja képzelni. A lakások kiválasztása után természetesen minden alapvetően megváltozhat, de erre egyetlen pályázó sem tért ki, és sajnos nem is aktuális téma.

A házak tetőtereinek fölhasználása minden tervnél szóba került. Voltak, akik hagyományos tetőtérben gondolkodtak, mások meg sokkal izgalmasabb térrendszereket terveztek. Ez utóbbi lehetőség természetesen a meglévő födémek legalább részleges elbontása után állt elő. A zsűri hangsúlyozni kívánja, hogy egy másik funkció esetén (pl. kortárs művészeti múzeum) ezek egyértelműen támogatható megoldások lennének. Ebben az esetben azonban a házak maguk is múzeumi tárgyak lesznek.

A felső szintre való feljutás több tervnél új, kerti épülettömeget eredményezett. Ezek formai megjelenése vitatható a zsűri szerint.

A terveket ütemezhetőségi szempontból is megvizsgáltuk. A jelenleg rendelkezésre álló pénz az józan, kis lépésekben való gondolkodást helyezi előtérbe. Ezért a minél kisebb beavatkozási igényű tervek, ilyen szempontból előnyű élveztek.

A zsűri végül hosszas vita után arra a közös véleményre jutott, hogy első helyen a legrealisabb terv végezzen, második helyre pedig a legtöbb új értéket és e mellett a legtöbb kérdést is felvető terv végezzen.

2008. 09. 18. Az ÉME Mesteriskola XIX. ciklus hallgatóinak búcsúztatása és a XX. ciklus megnyitója. A XX. ciklus hallgatóinak bemutatkozása, 1 rész. Moderátor: Karácsony Tamás.

2008. 09. 19. A XX. ciklus hallgatóinak bemutatkozása, 2 rész. Moderátor: Karácsony Tamás.

2008. 10. 02. A XX. ciklus hallgatóinak bemutatkozása, 3 rész. Moderátor: Karácsony Tamás.

2008. 10. 03. Baltikum – vetítés (tanulmányút 2008. 05.16-25.) A XIX. ciklus előadása.

2008. 10.16. – 10.19. Szeged – Temesvár tanulmányút.

2008. 10. 30. Épületlátogatás - Rác Fürdő építkezés. Bemutatja Dévényi Tamás, a létesítmény felelős tervezője.

2008. 10. 31. Épületlátogatás – Kacs utcai irodaház. Bemutatja Tomay Tamás. Épületlátogatás Békásmegyeri Evangélikus templom, Békásmegyeri Evangélikus Időotthon.

2008. 11. 14. – 11. 15. Pécsi tanulmányi út.

2008. 11. 27. Ferkai András előadása: „Nemzeti építészeti törekvések a századfordulón és a két világháború között” I. rész - Madzin Attila és Vámos Dominika munkája: a „Mesteriskola”-ról szóló film előzetes bemutatója.

2008. 11. 28. Ferkai András előadása: „Nemzeti építészeti törekvések a századfordulón és a két világháború között” II. rész.

2008. 12. 11. Farskasy Zoltán lakóházak a Várban Beszélgetés Farkasy Zoltánról és életműről. Résztvevők: ifj. Farkasy Zoltán, Kertész András, Plesz Antal, Török Ferenc és Zalaváry Lajos. Moderátor: Dévényi Tamás.

2008. 12. 12. Nagy Tamás előadása „Építészeti és tanítás” címmel. Moderátor: Lévai Tamás.

2008. 12. 17. Dr. Nemeshegyi Péter SJ tanár úr előadása: „Hivatás és mesterség”

2009. 01. 15. Bánfalvi András tárgyai „Ékszerdoboz” címmel. Vendég: Mátrai Péter Moderátor: Pethő László

2009. 01. 16. Győr Agóra Pólus interaktív kiállítási központ helyszínének bejárása. Győri Egyetem Építész Mű-teremház megtekintése és műteremlátogatás Czigány Tamáséknál

2009. 01.29. A Kacs utcai irodaház és a Békásmegyeri Evangélikus Gyülekezeti Központ építészeti elemzése a tervezők részvételével.

2009. 01.30. Kapitány József előadása „1+2x1” uszoda (provinciáizmus-regionaliz-mus) címmel.

2009. 02. 12. Műteremlátogatás a 3H Építész Irodában Csillag Katalin és Gunther Zsolt építészeknél.

2009. 02. 13. Műteremlátogatás Váli Dezső festőművésznél. Moderátor: Tomay Tamás

2009. 03. 05. Iványi György közgazdász előadása. Budapest spontán fejlődése – elvesztegetett évek és milliárdok. Moderátor: Dévényi Tamás

2009. 03. 06. Dukay Barnabás zeneszerző előadása.

2009. 03. 16. Győr Agóra Pólus interaktív kiállítási központ pályázatok beadása, az egyes tervező-csapatok mesteriskolák hallgatóinak vetítéses prezentációja.

2009. 03. 19. – 03. 22. Sárospatak-Regéc-Füzér-Boldogkőváralja-Kassa-Jászó-Tarna tanulmányi út.

2009. 04. 02. TYPÖEZIS Nádai Ferenc grafikus-tipográfus és Czakó Zsolt grafikus-tipográfus előadása. Közreműködik: Faragó Kálmán költő. Moderátor: Dévényi Tamás .

2009. 04. 03. „Haller-Garden” + „River Park” épületlátogatás Tervezők: Kertész András és Marián

Balázs

2009. 04. 16. Karácsony Tamás bemutatja 3 épületét.

2009. 04. 17. Puhl Antal bemutatja a Török Ferenc tervezte művésztelep megújítási munkálatait, majd a műtermében bemutatót tart folyamatban lévő tervezési munkáiról.

Mehrl Nándor előadása Várak hasznosításának lehetőségei - Tanulmány a „Regéci Várépítő” c. diplomatervezéshez. Kelemen Bálint előadása „Romoktól az épületig” címmel.

2009. 04. 30. Balázs Mihály épületei „Újabb épületek” c. előadás és vetítés.

2009. 04. 14. A Regéci Vár pályázatának beadása, bontása, sorolása. A pályázók ismertetik terveiket a zsűri és a Mesteriskola előtt.

2009. 05. 15. A San Marco utcai Általános Iskola és Gyermekotthon megtekintése. Bemutatja: Tarnóczy Tamás Attila (XVI. ciklus, 2000-2002) és Balázs Mihály (VIII. ciklus, 1984-1986)

2009. 05. 28. A Regéci Vár pályázat eredményhirdetése, majd elemzés és vita.

2009. 05. 29. Margitszigeti középkori domonkosrendi kolostor és királyi udvarhely romjait bemutatja Roth János.

2009. 05. 12. A Mesteriskola XX. ciklusának évzáró összefoglaló Nagymaroson Arnóth Lajosnál.

- 2009. 09. 11.** „Kortárs szlovén építész” Előkészítő előadás a szlovén úthoz, előadó: Andrej Hrausky.
- 2009. 09. 18.** Helyszíni szemle a Keszthely „L-BAS” tópart és parti erdő hasznosítása c. feladat kapcsán.
- 2009. 09. 24. – 09. 27.** Tanulmányút Szlovéniába.
- 2009. 10. 08.** Épületlátogatások: Lakóházbővítés, II. ker. Rézsű u. 54. Tervezők: Pethő László – Wehner Viktória. Lakóház, XII. ker. Trencsényi u. 21. Tervezők: Kalmár László – Nagy Gábor. Lakóház, XII. ker. Dobsinai u. 16. Tervezők: Kalmár László – Zsuffa Zsolt. Zsuffa és Kalmár Építész Műterem megtekintése.
- 2009. 10. 09.** Kerékgyártó Béla előadása: „Rétegek, léptékek, stratégiák” címmel. Berlin újjáépítése. (IBA-tól az egyesült fővárosig).
- 2009. 10. 15.** Szlovénia – 2009 – Európa Magyarországon – 2009 – ? Moderátor: Dévényi Tamás
- 2009. 10. 16.** Épületlátogatás. Rác fürdő átadása előtt. Vezető tervezője: Dévényi Tamás
- 2009. 10. 29.** Keszthelyi „Libás” tópart és erdő hasznosítása c. pályázat beadása és bemutatása
- 2009. 11. 12.** Keszthelyi „Libás” tópart és erdő hasznosítása c. pályázat eredményhirdetése és értékelése.
- 2009. 11. 13. - 11. 14.** Tokaj – Erdőbénye – Sárospatak tanulmányút
- 2009. 11. 26.** Műteremlátogatás Buckó György üvegművésznél.
- 2009. 11. 27. - 11. 28.** Bécs – Burgenland tanulmányi út
- 2009. 12. 10.** Ferkai András előadása „Magyarok a Bauhausban” I. rész
- 2009. 12. 11.** Ferkai András előadása „Magyarok a Bauhausban” II. rész
- 2009. 12. 16.** Félévzáró
- 2010. 01. 07.** Műteremlátogatás a Kollektív Műteremben Golda János vezetésével.
- 2010. 01. 08.** Műteremlátogatás a Teampannon Építészirodában, majd épületlátogatás a Budapesti Piarista Központban. Tervező: Golda János.
- 2010. 01. 22.** Épületlátogatás: Rákospalota újjelbánietemplom. Tervező: Kruppa Gábor
- 2010. 02. 04.** Hübler János, Vági János, Szentirmai Tamás „Közösen” – művész-építész együtt-dolgozás
- 2010. 02. 05.** Janesch Péter: „A Budai és Pesti Dunapart rendezéséről” (Gondolatok egy nemzetközi pályázat kapcsán.)
- 2010. 02. 18.** A Sárospataki Vár I. Rákóczi György ágyúöntő műhelyének bemutatása c. pályázat beadása és ismertetése a zsűri és a hallgatók előtt.
- 2010. 02. 19.** Lehel utca–Mohács utca helyszínre kiírt ötletpályázat helyszíni szemléje.
- 2010. 03. 04.** A Sárospataki Vár I. Rákóczi György ágyúöntő műhelyének bemutatása c. pályázat eredményhirdetése és értékelése.
- 2010. 03. 05.** Cságoly Ferenc egyetemi tanár előadása „Szolidáris építész” címmel.
- 2010. 03. 18.** Fonyódi Mariann előadása „Glocalcity” Kortárs európai városépítészet címmel.
- 2010. 03. 19.** Budapest, X. ker. Helytörténeti Múzeum c. pályázatra vonatkozó helyszíni szemle.
- 2010. 04. 01.** Műteremlátogatás Kecskeméti Sándor keramikusművésznél.
- 2010. 04. 15.** Maribor 2012. Nemzetközi
- tervpályázatbemutatása (Európa Kulturális Fővárosa).
- 2010. 04. 16.** Épületlátogatás: Budaörs, Uszoda Tervező: Keller Ferenc
- 2010. 04. 26.** Budapest, XIII. ker. Lehel u.- Mohács u. tervpályázat beadása és bemutatása.
- 2010. 04. 30.** Épületlátogatás: Népliget Center irodaház (Építész Stúdió Kft.)
- 2010. 04. 26.** Budapest, XIII. ker. Lehel u.- Mohács u. tervpályázat eredményhirdetése és értékelése.
- 2010. 05. 13.** Sanghaji magyar pavilon tervét ismerteti Lévai Tamás.
- 2010. 05. 14.** Peter Thule Kristensen dán építész professzor előadása a korszerű dán építészeiről
- 2010. 05. 21.** Budapest, X. ker. Helytörténeti Múzeum tervpályázat beadása
- 2010. 05. 30. – 06. 06.** Dánia tanulmányút
- 2010. 06. 25.** Budapest, X. ker. Kőbányai Helytörténeti Múzeum pályázatának eredményhirdetése.
- 2010. 06. 25.** A Mesteriskola XX. ciklusának záró összejövetele Nagymaroson.

